

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

Документу державного планування

“Стратегія розвитку Канівської міської територіальної громади до 2030 року”

Виконавець

ФОП БОЙКО О.Ю. Свідоцтво про державну реєстрацію № 2074000000009347 від 19.03.2007

04111, м. Київ, вул. Д. Щербаківського, 53в/ 22.

Тел. : 044 338 9370

Email : office@juliesdata.com

juliesdata.com

facebook.com/juliesdata

Даний твір є об'єктом авторських прав. © Юлія Максимова, Олексій Бойко.

Поширення та цитування можливе лише за умови посилання на першоджерело.

julie's data

КИЇВ-2021

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ

Керівник, спеціаліст із CEO
та геоінформаційних систем

Бойко О.Ю.

Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії
післядипломної освіти та управління № 25-01 від 31 березня 2021р.

Інженер-геоінформатик,
спеціаліст із CEO, к.т.н.

Максимова Ю.С.

Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії
післядипломної освіти та управління № 25-03 від 31 березня 2021р.

ЗМІСТ

1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	5
2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ	11
2.1. Кліматичні особливості території, для якої розробляється стратегічна екологічна оцінка	11
2.1.1. Викиди парникових газів	13
2.1.2. Прогнозовані зміни клімату, якщо документ не буде затверджено	13
2.2. Стан здоров'я	14
2.2.1. Прогнозовані зміни стану здоров'я населення, якщо документ не буде затверджено	17
2.3. Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря	17
2.3.1. Стан радіаційного забруднення атмосферного повітря	18
2.3.2. Ризики розвитку транспортно-дорожньої мережі	19
2.3.3. Прогнозовані зміни у динаміці та структурі викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря	20
2.4. Характеристика водних ресурсів	21
2.4.1. Якість питної води та її вплив на здоров'я населення	31
2.5. Відходи	33
2.6. Сучасний стан природно-заповідного фонду та рекреації	35
2.6.1. Рослинний покрив і тваринний світ області	35
2.6.2. Природно-заповідний фонд	37
2.6.2.1. Території, що можуть бути включені до складу ПЗФ	41
2.6.2.2. Перспективні для заповідання території	42
2.6.3. Смарагдова мережа та водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення	44
2.6.4. Прогнозовані зміни стану об'єктів, зазначених в п.2.6	45
2.7. Земельні ресурси та ґрунти	45
2.8. Основні екологічні проблеми території МТГ	49
3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)	51
4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)	55
4.1. Основні екологічні проблеми, які стосуються ДДП, зокрема щодо територій із природоохоронним статусом	55
4.2. Інформація про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки	57
4.3 Інформація про обговорення Звіту про стратегічну екологічну оцінку	57
5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	61
5.1. Основні міжнародні та національні зобов'язання	61
5.2. Процедура ОВД	67
6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5	

ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ	67
6.1 Атмосферне повітря	67
6.2. Клімат	68
6.3. Водні ресурси	68
6.4. Земельні ресурси	69
6.5. Відходи	69
6.6. Біорізноманіття	70
6.7. Природоохоронні території	70
6.8. Здоров'я населення	71
6.9. Транскордонний вплив	71
6.10. Результати розділу	71
7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	74
8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ) ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ	77
8.1. Вихідні дані для виконання оцінки	77
8.2. Використані інструменти та методи	77
8.3. Планувальні альтернативи	78
8.4. Фактори, які не було враховано під час підготовки звіту	78
9. УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ) ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ СТРАТЕГІЧНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОЦІНКИ	78
10. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	78
10.1. Вибір екологічних показників	78
10.2. Індикатори моніторингу	79
10.3. Збір статистичних даних	85
10.4. Додаткова інформація щодо моніторингу довкілля	85
11. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)	85
12. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦЬОЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ	85

ВСТУП

Замовник документу державного планування: Виконавчий комітет Канівської міської ради Черкаської області за адресою: 19000 Черкаська область, місто Канів, вул. Олега Кошового 3, тел. (04736)32251, uprek@ukr.net.

Виконавець стратегічної екологічної оцінки ДДП “Стратегія розвитку Канівської міської територіальної громади до 2030 року” — ФОП Бойко О. Ю. в особі відповідальних осіб Бойка О.Ю., Максимової Ю.С.

Акроніми та аббревіатури

ДДП	Документ державного планування
ДСТУ	Державний стандарт України
ДСанПіН	Державні санітарні правила і норми
Заява	Заява про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки ДДП
ЗУ “Про СЕО”	Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку»
ОДА	Обласна державна адміністрація
МТГ	Міська територіальна громада
ПЗФ	Природно-заповідний фонд
Стратегія	Ця Стратегія розвитку Канівської міської територіальної громади до 2030 року
СЕО	Процедура стратегічної екологічної оцінки документу державного планування
Звіт	Цей звіт про стратегічну екологічну оцінку
СЦ	Стратегічна ціль

1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ’ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Відповідно до п. 3 частини першої статті 1 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», документи державного планування - стратегії, плани, схеми, містобудівна документація, загальнодержавні програми, державні цільові програми та інші програми і програмні документи, включаючи зміни до них, які розробляються та/або підлягають затвердженню органом державної влади, органом місцевого самоврядування.

«Стратегія розвитку Канівської міської територіальної громади до 2030 року» (далі - Стратегія) – документ державного планування, що затверджується органом місцевого самоврядування.

Стратегія розвитку Канівської міської територіальної громади до 2030 року направлена на забезпечення розвитку громади шляхом ефективного використання внутрішнього природно-ресурсного потенціалу, підвищення зайнятості населення, формування позитивного іміджу громади, забезпечення якості та загальної доступності публічних послуг, підвищення добробуту та стимулювання гармонійного розвитку населення.

В таблиці 1.1 наведено основні стратегічні та оперативні цілі, першочергові заходи та очікувані показники від реалізації Стратегії.

Таблиця 1.1

Операційні цілі та першочергові заходи Стратегії розвитку Канівської міської територіальної громади до 2030 року

Операційна ціль	Першочергові заходи	Показники оцінки
<i>Стратегічна ціль 1. Підвищення ефективності місцевої влади та бізнесу</i>		
1. Вдосконалена система адміністрування	1.1. Оновити та затвердити бізнес-процеси 1.2. Розробити просторову документацію 1.3. Професійний розвиток управлінського ресурсу міста	<ul style="list-style-type: none"> Зростання задоволеності жителів громади якістю послуг. Зростання кількості видів адміністративних послуг, наданих жителям в електронній формі.
2. Сприятливий бізнес-клімат	2.1. Організація доступності фінансових ресурсів. 2.2. Зрозуміла та дружня система оподаткування та зборів. 2.3. Об'єднання підприємців (підтримка, супровід, навчання).	<ul style="list-style-type: none"> Зростання кількості сервісів для впливу та контролю мешканців міста на роботу органів місцевої влади. Динаміка зростання власної доходної частини бюджету.
3. Інвестиційна діяльність	3.1. Створення позитивного інвестиційного іміджу громади. 3.2. Запровадження системи залучення та супроводу інвесторів. 3.3. Впровадження інструментів та механізмів державно-приватного партнерства. 3.4. Вдосконалення роботи ЦНАПу. 3.5. Будівництво нових або реконструкція існуючих об'єктів на території громади, який може сприяти зростанню інвестиційних надходжень та створення нових робочих місць.	<ul style="list-style-type: none"> Зростання залучених інвестицій.
<i>Стратегічна ціль 2. Формування комунікаційної політики органів місцевого самоврядування з громадою</i>		
1. Бренд ТГ	1.1. Створення бренду ТГ. 1.2. Промоція бренду.	<ul style="list-style-type: none"> Активне використання візуалізації бренду громади, збільшення впізнаваності.
2. Комунікаційна політика	2.1. Створення відділу інформаційного забезпечення. 2.2. Розробка бізнес-процесів.	<ul style="list-style-type: none"> Підвищення рівня оцифрування процесів надання послуг. Участь молоді у суспільно-громадському житті.
3. Громадянське суспільство	3.1. Створення умов для виникнення та розвитку громадських об'єднань. 3.2. Підтримка ініціатив громадських об'єднань. 3.3. Надання жителям інструментів для реалізації власних ідей та пропозицій для розвитку громади. 3.4. Підвищення правової свідомості громадян.	

<p>4. Актуальні муніципальні електронні сервіси</p>	<p>4.1. Вдосконалення існуючих електронних сервісів та їх популяризація. 4.2. Впровадження нових електронних сервісів. 4.3. Підвищення якості надання послуг в електронному вигляді.</p>	
<p>5. Комфортне середовище для самореалізації молоді та активного залучення їх до суспільно-громадського життя</p>	<p>5.1. Створення умов для заохочення молоді до участі в житті громади. 5.2. Створення та розвиток об'єктів та закладів культурного дозвілля для дітей та молоді. 5.3. Розвиток міжнародного молодіжного співробітництва.</p>	
<p><i>Стратегічна ціль 3. Покращення якості життя в громаді</i></p>		<ul style="list-style-type: none"> ● Модернізація житлово-комунального фонду та поліпшення дорожньо-транспортної інфраструктури. ● Популяризація та впровадження енергоощадного способу життя громади. ● Рівень задоволеності якістю освіти, відвідування медичних установ, станом довкілля тощо.
<p>1. Житлово-комунальне господарство</p>	<p>1.1. Модернізація систем теплозабезпечення. 1.2. Модернізація інфраструктури водопостачання та водовідведення. 1.3. Благоустрій та інклюзивність житлових будинків і прибудинкових територій. 1.4. Впровадження автоматизованої системи керування житловими будинками.</p>	
<p>2. Сучасний транспорт та якісна дорога (мобільність)</p>	<p>2.1. Поліпшення якості дорожньої інфраструктури. 2.2. Поліпшення якості надання послуг міським та міжміським транспортом. 2.3. Безпечне та безперешкодне пересування містом.</p>	
<p>3. Енергоефективність</p>	<p>3.1. Термомодернізація житлового фонду. 3.2. Термомодернізація закладів бюджетної сфери. 3.3. Використання альтернативних джерел енергії. 3.4. Популяризація енергоощадного способу життя.</p>	
<p>4. Якісна та доступна освіта</p>	<p>4.1. Покращення якості освітніх послуг. 4.2. Покращення умов навчання. 4.3. Популяризація інтелектуального розвитку.</p>	
<p>5. Медичні послуги</p>	<p>5.1. Покращення якості медичних послуг. 5.2. Створення сучасної медичної інфраструктури. 5.3. Просування здорового способу життя.</p>	
<p>6. Безпечне місто</p>	<p>6.1. Забезпечення безпеки жителів за місцем проживання. 6.2. Створення безпечних умов проживання в громаді.</p>	

7. Благоустрій	7.1. Оптимізація правил благоустрою. 7.2. Розвиток громади відповідно до функціонального зонування.	
8. Екологія	8.1. Запровадження системи екологічного моніторингу. 8.2. Впорядкування об'єктів водного та лісового господарства та території громади. 8.3. Оптимізація системи поводження з побутовими відходами. 8.4. Створення гуманного середовища для безпритульних тварин.	
9. Спорт та дозвілля	9.1. Забезпечення доступності місць та умов для фізичної активності. 9.2. Покращення середовища для фізичного виховання. 9.3. Забезпечення розвитку дозвілля в громаді.	
10. Соціальна інтеграція та підтримка	10.1. Запровадження сучасних систем надання соціальних послуг. 10.2. Підтримка жителів міста, що потребують допомоги. 10.3. Забезпечення рівності у громаді.	
11. Телекомунікації	11.1. Вдосконалення покриття мережі інтернет на території громади.	
12. Житло	12.1. Сприяння будівництву нового житла	
<i>Стратегічна ціль 4. Перспективні напрямки розвитку громади</i>		
1. Туризм	1.1. Розбудова нової та удосконалення існуючої туристичної інфраструктури. 1.2. Розвиток і диверсифікація туристичного продукту, підвищення якості послуг. 1.3. Збереження та розширення комплексу об'єктів історично-культурної спадщини. 1.4. Промоція Канівської ТГ як туристичної локації.	<ul style="list-style-type: none">• Зростання кількості туристів та відвідувачів громади.• Зростання кількості суб'єктів господарювання на сільських територіях.• Збільшення кількості зелених садиб в громаді.
2. Приєднані території	2.1. Сприяння розвитку приєднаних територій. 2.2. Сприяння розвитку сільського господарства. 2.3. Сприяння розвитку зеленого туризму.	

Стратегія узгоджена із пріоритетними напрямами, завданнями та заходами, основних програмних та стратегічних документів, зокрема в Стратегії проаналізовану узгодженість її цілей із такими ДДП як Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки, Стратегія розвитку Черкаської області на період 2021-2027 роки, Цілями Сталого розвитку до 2030 року, затвердженими на Саміті ООН зі сталого розвитку у 2015 році.

Узгодженість основних напрямів стратегії із обласною прогармою розвитку

охорони навколишнього середовища
 [https://drive.google.com/drive/folders/1xqLfU5EXghkXZ-AmPLxehNQnM4xec4vT]
 подано в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2

Узгодженість основних положень Стратегії розвитку Канівської міської територіальної громади до 2030 року із основними напрямками Обласної програми охорони навколишнього природного середовища на 2021 – 2027 роки (Черкаської області)

	Основні напрямки обласної програми охорони навколишнього природного середовища на 2021 – 2027 роки					
Стратегічні цілі (СЦ) /Операційні цілі Стратегії розвитку Канівської міської територіальної громади до 2030 року	1.Охорона і раціональне використання водних ресурсів.	2.Охорона атмосферного повітря.	3.Збереження природно-заповідного фонду, розвиток екомережі, охорона та раціональне використання рослинного та тваринного світу.	4.Раціональне використання і зберігання відходів виробництва і побутових відходів.	5.Охорона і раціональне використання земель.	6.Наука, інформація і освіта.
<u>СЦ 1.</u> Підвищення ефективності місцевої влади та бізнесу	+	0	+	+	+	++
1. Вдосконалена система адміністрування	++	0	+	+	++	+
2. Сприятливий бізнес-клімат	0	0	0	0	0	+
3. Інвестиційна діяльність	0	0	0	0	0	+
<u>СЦ 2.</u> Формування комунікаційної політики органів місцевого самоврядування з громадою	=	+	+	0	+	++
1. Бренд ТГ	0	0	0	0	0	0
2.Комунікаційна політика	0	0	0	0	0	0
3. Громадянське суспільство	0	0	0	0	0	++
4. Актуальні муніципальні електронні сервіси	+	+	+	0	+	++
5. Комфортне середовище	0	0	0	0	0	++

для самореалізації молоді та активного залучення їх до суспільно-громадського життя						
<i>СЦ 3. Покращення якості життя в громаді</i>	++	+	+	++	+	++
1.Житлово-комунальне господарство	++	0	0	++	0	0
2. Сучасний транспорт та якісна дорога (мобільність)	0	+	0	0	0	0
3.Енергоефективність	+	+	0	+	0	0
4. Якісна та доступна освіта	+	+	+	+	+	++
5. Медичні послуги	0	0	0	0	0	0
6. Безпечне місто	0	0	0	0	0	0
7. Благоустрій	0	0	+	0	0	0
8. Екологія	++	++	+	++	+	++
9. Спорт та дозвілля	0	0	0	0	0	+
10. Соціальна інтеграція та підтримка	0	0	0	0	0	0
11. Телекомунікації	+	+	0	0	0	+
12. Житло	0	0	0	0	0	0
<i>СЦ 4.Перспективні напрямки розвитку громади</i>	0	0	0	0	0	+
1. Туризм	0	0	0	0	0	+
2. Приєднані території	0	0	0	0	0	0
<i>Стратегічні цілі (СЦ) /Операційні цілі Стратегії розвитку Канівської міської територіальної громади до 2030 року</i>	1.Охорона і раціональне використання водних ресурсів.	2.Охорона атмосферного повітря.	3.Збереження природно-заповідного фонду, розвиток екомережі, охорона та раціональне використання рослинног	4.Раціональне використання і зберігання відходів виробництва і побутових відходів.	5.Охорона і раціональне використання земель.	6.Наука, інформація і освіта.

о та
тваринног
о світу.

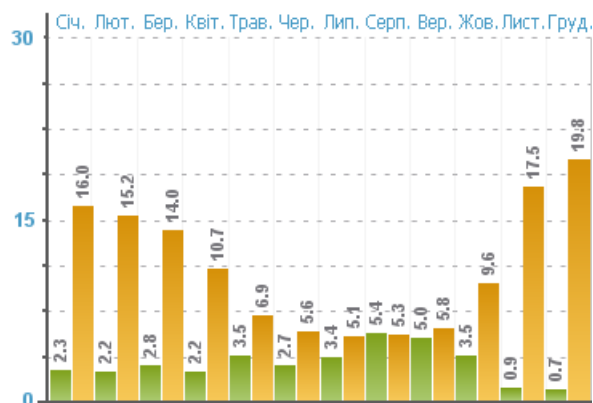
Примітка. "+" - узгоджені частково, "++" - повністю узгоджені, "-" - є суперечності, "о" - нейтральний взаємозв'язок

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ

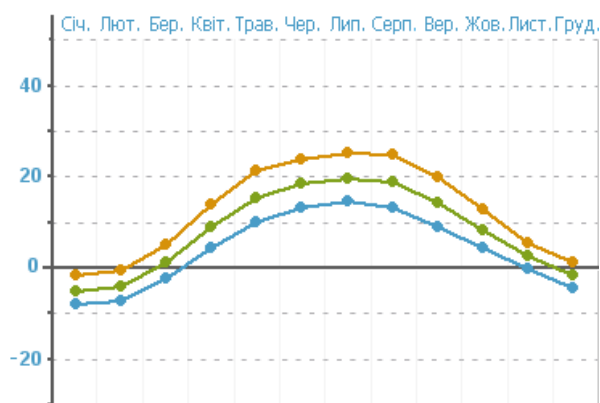
2.1. Кліматичні особливості території, для якої розробляється стратегічна екологічна оцінка

Основними характеристиками кліматичних умов є температура повітря, атмосферні опади тощо. Нижче розглянуто деякі з цих складових.

Умови загальної атмосферної циркуляції визначають напрямки вітрів: взимку – західні і південно-західні, влітку – західні і північно-західні. Нижче наведено графіки кліматичних даних на станції "Канів", починаючи з 1899 року за даними Українського гідрометричного центру [\[https://meteo.gov.ua/ua/34208/climate/climate_stations/73/12/\]](https://meteo.gov.ua/ua/34208/climate/climate_stations/73/12/). Клімат у Канівській МТГ помірно континентальний.

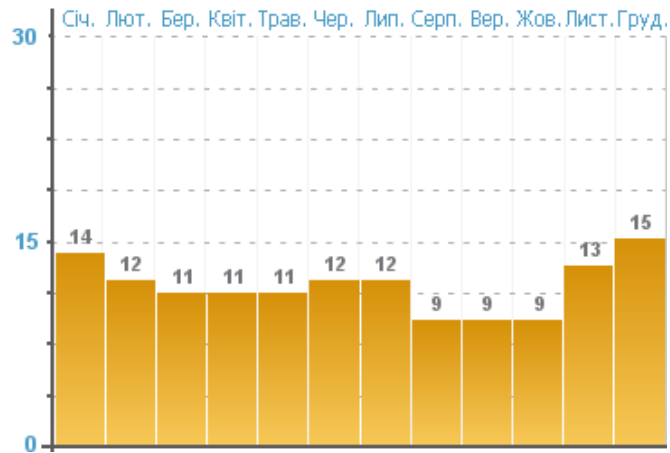

Умовні позначення: зелений графік- ясні; помаранчевий графік - похмурі
рис.2.1 Число ясних і похмурих днів за загальною та нижньою хмарністю

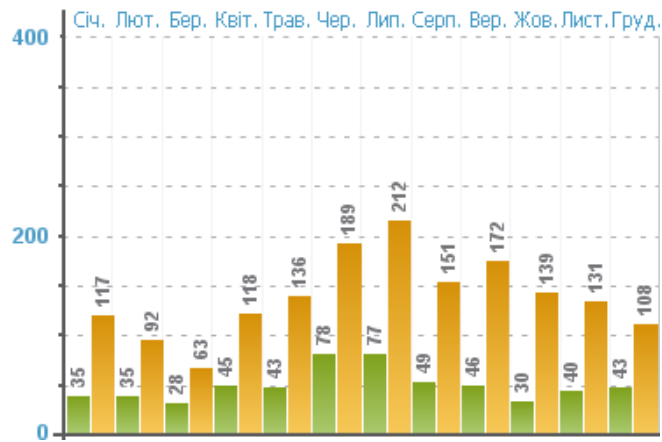

Умовні позначення: оранжева лінія графіку- середньомісячна максимальна;
синя лінія графіку -середньомісячна мінімальна;
зелена лінія графіку - середньомісячна.

рис.2.2 Показники середньої місячної і річної температури

Умовні позначення: зелений графік- середня; оранжевий графік - максимальна.
рис.2.3 Число днів із різною кількістю опадів

Умовні позначення: зелений графік- середня; оранжевий графік - максимальна.
рис.2.4. Середня місячна і максимальна кількість опадів (мм) з поправками на змочування

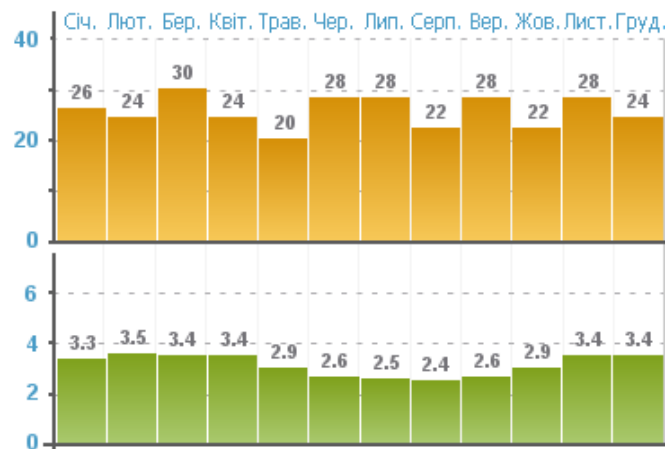

рис.2.5. Швидкість вітру, м/с*

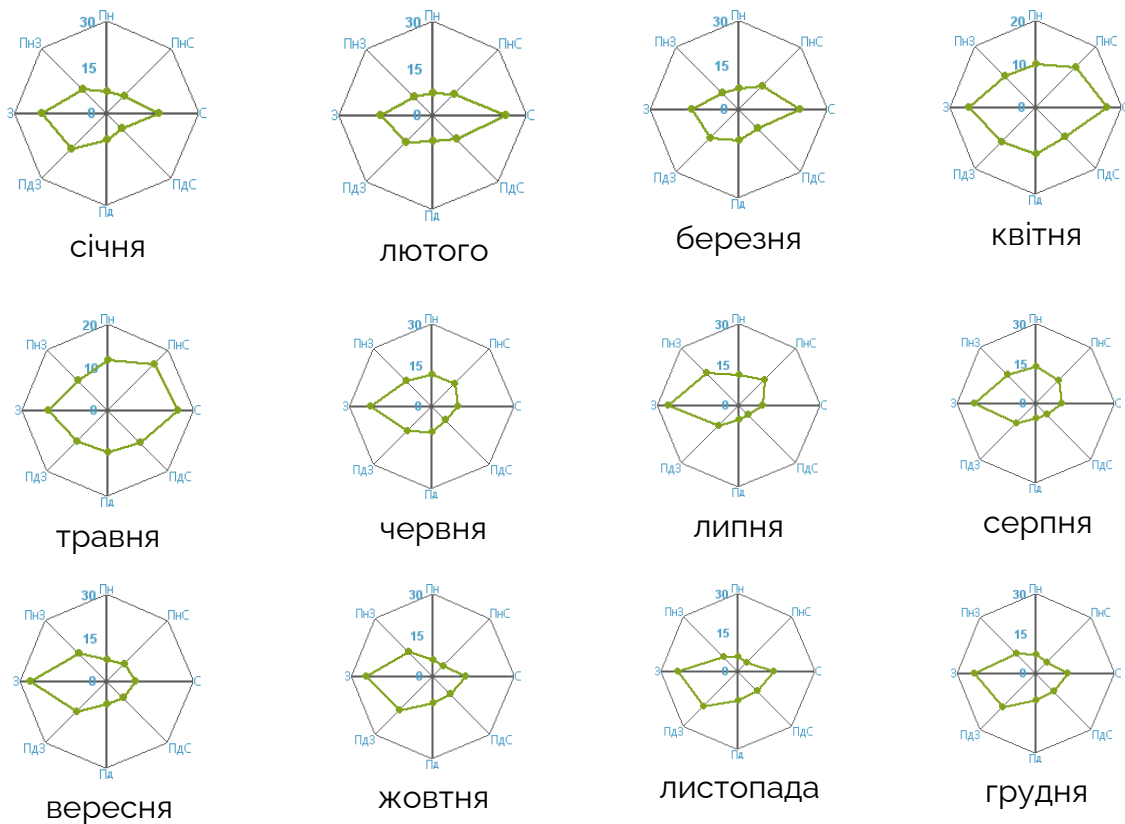

рис.2.6. Повторюваність (%) напрямку вітру та штилю

2.1.1. Викиди парникових газів

Парникові гази, що утворюються внаслідок діяльності людини, викликають посилення парникового ефекту та є одним із суттєвих факторів впливу на зміну клімату. Надмірна кількість газів, які утворюються в результаті діяльності транспорту, сільського господарства, промисловості, а також лісових пожеж, утримують сонячне тепло у нижніх шарах атмосфери, не даючи йому повертатись до космосу.

Згідно Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища в Черкаській області [\[https://drive.google.com/drive/folders/1S-5ohyDONkyVlyWMWYNmZMzZ7atbBTMH\]](https://drive.google.com/drive/folders/1S-5ohyDONkyVlyWMWYNmZMzZ7atbBTMH) у сумарній кількості забруднюючих речовин викиди метану та азоту діазоту по області, які належать до парникових газів, становили відповідно 18,333 тис. т та 0,058 тис. т, діоксиду вуглецю – 2616,771 тис. т.

Рухомі джерела викидів (автомобільний, залізничний, річковий транспорт та виробнича техніка) залишаються потужним забруднювачем довкілля в області, але окремі відомості про викиди від пересувних джерел забруднення за останні роки відсутні.

2.1.2. Прогнозовані зміни клімату, якщо документ не буде затверджено

Згідно Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища в Черкаській області [\[https://drive.google.com/drive/folders/1S-5ohyDONkyVlyWMWYNmZMzZ7atbBTMH\]](https://drive.google.com/drive/folders/1S-5ohyDONkyVlyWMWYNmZMzZ7atbBTMH) на території області спостерігаються загальні кліматичні тенденції характерні для України.

Потепління клімату в області чітко прослідковується з 1988 року. У порівнянні з останньою кліматичною нормою (1961-1990) середня річна температура повітря, в більшості випадків, вища на 1-2°. Зима та весна потеплішали на 2°, літо – на 1,1°, осінь – на 0,6-1°C. Зими стали малосніжними. Весни гірше забезпечені опадами. Влітку

опадів стало більше на початку сезону та менше – всередині. Восени опадів стало більше, особливо на початку сезону 2019 рік відрізнявся значною позитивною аномалією та дефіцитом опадів. При цьому, йому були притаманні великі температурні контрасти, ранні нетривалі "затоки холоду" в теплий період року та пізні тривалі "повернення тепла" - в холодний. Внаслідок цього було перекрито багато температурних рекордів дня в літній та осінній сезони. Так, в червні - 1 рекорд по максимальній температурі, в липні – 1 по максимальній та 3 – по мінімальній, в серпні і вересні – 1 по максимальній і 1 по мінімальній, в жовтні – 3 рекорди по максимальній і 1 по мінімальній. В листопаді перекритий рекорд абсолютного максимуму місяця.

Серед наслідків зміни клімату на території області відзначається подальше збільшення температури повітря та кількості екстремальних погодних умов.

Згідно рекомендацій щодо включення кліматичних питань до документів державного планування (лист-звернення заступника Міністра пані Ірини Ставчук від 03.03.2020 №26/1.4-3-5650, додаток 1) нижче в таблиці 5.1 наведено узагальнену оцінку впливу на клімат ДДП.

У Канівській МТГ, як у всій Україні спостерігається потепління, яке переважно проявляється у змінах (часто екстремальних) звичного середовища проживання та погіршення якості природних ресурсів, важливих для існування людини. У глобальному контексті це проявляється в активізації масових міграційних процесів. Локально отримуємо зменшення води в річках, зміну та/або зникнення видів флори та фауни, підвищення загрози розповсюдження інфекційних хвороб.

2.2. Стан здоров'я

Стан здоров'я населення оцінюється, зокрема за тенденцією та кількістю вперше зареєстрованих випадків захворювань, структурою населення, загальної кількості захворюваності тощо. Статистику по зазначеним показникам подано нижче згідно даних головного управління статистики Черкаської області [<http://www.ck.ukrstat.gov.ua/>] та Державної служби статистики України [<http://www.ukrstat.gov.ua/>], паспорту Канівської міської територіальної громади за 2021 рік.

Перелічені дані наведено нижче в таблицях.

Таблиця 2.1

Демографічні показники згідно паспорту Канівської МТГ станом на 01.01.2021р

Показник	Значення
Чисельність наявного населення міської ТГ з врахуванням сіл Яблунів, Пекарі, Межиріч, Лука, Бабичі, Кононча, Гамарня, Хмільна, Хутір-Хмільна, Михайлівка, осіб	27 243
Чисельність наявного населення по місту, осіб	23 503
Щільність населення на 1 кв. км., осіб	1 349,2
Чисельність постійного населення по місту, осіб	23 626
Природний приріст:	-288
Народилося, осіб	132
Померло, осіб	420
Міграційний рух:	+194
Кількість прибулих, осіб	567
Кількість вибулих, осіб	373
Кількість шлюбів, одиниць	157

Таблиця 2.2

Показники	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
-----------	------	------	------	------	------	------	------

1.Кількість постійного населення	25416	25155	24903	24275	24398	24247	24166
в тому числі:							
- живонароджених	232	245	217	187	278	154	132
- померлих	338	341	348	362	474	351	420
-прибулих	450	456	67	75	382	525	567
-вибулих	405	621	188	528	612	473	373
2.Кількість наявного населення	25293	25032	24780	24152	24275	24124	24043
3.Кількість пенсіонерів	9824 (38,8%)	9831 (39,2%)	9744(39, 3%)	9888 (40,9%)	10703 (44%)	9908 (41%)	9857 (41%)
4.Кількість працездатних	15350 (60,7%)	14329 (57,2%)	14567 (58,8%)	16655 (68,9%)	16854 (69,4%)	16037 (66,4%)	...
5.Кількість дітей до 18 років	4667 (18,45%)	5286 (21,12%)	4428 (17,87%)	3722 (15,41%)	4466 (18,4%)	4294 (17,8%)	...

Таблиця 2.3
 Кількість померлих за статтю, віковими групами та причинами смерті в області,
 осіб [<http://database.ukrcensus.gov.ua/>]

	2005	2010	2015	2019	2020
Клас I. Деякі інфекційні та паразитарні хвороби A00-B99	245	236	254	192	155
Туберкульоз органів дихання A15-A16	93	74	73	40	36
Хвороба, зумовлена вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ) B20-B24	51	81	85	65	50
Клас II. Новоутворення C00-D48	2 515	2 325	2 435	2 479	2 461
Клас III. Хвороби крові й кровотворних органів та окремі порушення із залученням імунного механізму D50-D89	5	10	7	3	5
Клас IV. Ендокринні хвороби, розлади харчування та порушення обміну речовин E00-E89	117	101	80	88	122
Клас V. Розлади психіки та поведінки F01-F99	77	27	13	19	19
Клас VI. Хвороби нервової системи G00-G98	143	239	170	143	158
Клас VII. Хвороби ока та його придаткового апарату H00-H57	-	-	-	-	-

Клас VIII. Хвороби вуха та соскоподібного відростка N60-N93	1	-	1	-	1
Клас IX. Хвороби системи кровообігу I00-I99	16 942	15 202	14 342	13 840	14 299
Ішемічна хвороба серця I20-I25	9 459	8 499	8 217	8 194	8 404
Гострий інфаркт міокарда та деякі його поточні ускладнення I21, I23	161	200	196	232	275
Повторний інфаркт міокарда I22	18	10	15	15	12
Клас X. Хвороби органів дихання J00-J98	1 368	1 200	622	562	711
Клас XI. Хвороби органів травлення K00-K92	1 015	807	758	843	872
Клас XII. Хвороби шкіри та підшкірної клітковини L00-L98	6	6	6	8	10
Клас XIII. Хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини M00-M99	26	11	12	13	14
Клас XIV. Хвороби сечостатевої системи N00-N98	121	89	85	84	100
Клас XV. Вагітність, пологи та післяпологовий період O00-O99	-	5	2	2	4
Клас XVI. Окремі стани, що виникають у перинатальному періоді P00-P96	34	62	54	33	30
Клас XVII. Природжені вади розвитку, деформації та хромосомні аномалії Q00-Q99	55	61	46	29	31
Клас XVIII. Симптоми, ознаки та відхилення від норми, що виявлені при лабораторних та клінічних дослідженнях, не класифікованих в інших рубриках R00-R99	287	211	183	243	281
Клас XX. Зовнішні причини смерті V01-Y89	2 133	1 228	1 101	1 121	1 020
Клас XXII. Коди для особливих цілей U00-U85 (Covid, вірус ідентифікований та неідентифікований)	468

Згідно наведених статистичних даних видно, що частка пенсіонерів поступово зростає, а кількість дітей до 18 років зменшується. Це може загрожувати ситуації, коли категорії населення молодше 18 років та старше 60 зрівняються у своїй кількості протягом наступного десятиліття. Для громади, яке прагне розвиватися, такий сценарій є загрозливим.

Існуючі статистичні дані говорять про такі загальні тенденції в області та громаді, як зниження народжуваності, підвищення показника смертності, підвищення питомої ваги населення старшого пенсійного віку, зниження середньої очікуваності тривалості життя. В цілому тенденції різкого або негативного погіршення стану здоров'я населення немає.

З іншої сторони, є загрозлива тенденція в громаді щодо скорочення населення громади, темпи якого більші ніж в районі.

2.2.1. Прогнозовані зміни стану здоров'я населення, якщо документ не буде затверджено

За умови збереження існуючої ситуації значного збільшення впливу негативних факторів на стан здоров'я мешканців не передбачається. У зв'язку з кумулятивними впливами автомобільних викидів, недостатнім очищенням стічних вод, неякісної питної води, зношеністю міського питного водопроводу, можливе накопичення шкідливих сполук в ґрунті, зараження ґрунтових вод, поверхневих вод, повітря, що матиме систематичний негативний вплив на здоров'я, зумовлюючи збільшення частоти хронічних захворювань. Також є загроза зі сторони відсутності достовірної та актуальної інформації щодо викидів у атмосферне повітря (див. п.2.3)..

Детальний прогноз стану здоров'я населення можливий лише після отримання локальних статистичних даних на рівні населеного пункту.

2.3. Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря

На території міста Канів розташовано 60 об'єктів господарювання, що здійснюють викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Обсяг викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення у 2019 році склав 319,4 тон (96,7% до попереднього року), 18,7% з них складає діоксид азоту, викиди якого зменшилися до 2018 року на 17,6%; в розрахунку на 1 кв.км. це 18,3 тон (зменшення на 5,7%). На 1 особу припадає 13,5 кг. забруднюючих речовин (зменшення від 2018 на 2,2%). Запит на викиди підприємства міста подають безпосередньо на управління природними ресурсами та екології Черкаської ОДА. За їх інформацією 93% джерел викидів мають дозволи, у 7% строки дії дозволів завершилися. Місто не володіє інформацією щодо реальних показників викидів підприємств міста у повітря і не має на це впливу, в місті відсутній еколог, у служби санепідемстанції обмежені повноваження. Точний висновок щодо екологічного стану міста може надати тільки екологічний аудит, який в місті не проводився. [Згідно даних Стратегії].

Нижче наведено відомості про викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря згідно даних Регіональної доповіді про стан навколишнього середовища в Черкаській області за 2019 рік [https://drive.google.com/drive/folders/1S-5ohyDONkyVlyWMWYNmZMzZ7atbBTMH]

Таблиця 2.4
Динаміка викидів забруднюючих речовин в Черкаській області

Роки	Викиди в атмосферне повітря, тис.т.	Щільність викидів у	Обсяги викидів у	Обсяг викидів
------	-------------------------------------	---------------------	------------------	---------------

	Всього	у тому числі		розрахунку на 1 кв.км, т	розрахунк у на 1 особу, кг	на одиницю ВРП
		стаціонарними джерелами	пересувними джерелами			
2000	93,1	28,8	64,3	4,5	64,5	-*
2011	140,2	62,2	78	6,7	109,4	0,005
2012	146,4	69,4	77	7	115	0,005
2013	150	73,1	76,9	7,2	118,6	0,005
2014	136,6	66,7	69,9	6,5	108,8	0,004
2015	120,3	57,5	62,8	5,7	96,4	0,002
2016		52,3	***	2,5	42,3	0,001
2017		48,3	***	2,3	39,4	0,001
2018		57,9	***	2,8	47,7	0,001
2019		51,8	***	2,5	43,2	**

Таблиця 2.5
 Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від
 стаціонарних джерел забруднення у Канівський районі та м.Канів, тис. т

Одиниця АТУ	2000 рік	2017 рік	2018 рік	2019 рік
м. Канів	0,115	0,337	0,33	0,319
Канівський р-н	0,015	6,99	7,339	6,460

Основними забруднювачами повітря в області залишались підприємства постачальники електроенергії, газу, пари та кондиціонування повітря (38,3%); сільського, лісового та рибного господарства (11,025%); водопостачання; каналізація, поводження з відходами (3,149%); транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність (1,854%) [https://drive.google.com/drive/folders/1S-5ohyDONkyVlyWMWYNmZMzZ7atbVTMН].

2.3.1. Стан радіаційного забруднення атмосферного повітря

В перелік територій забруднених в результаті аварії на ЧАЕС (Постанова КМУ №106 від 23.07.1991 р.) населені пункти громади не входять.

Згідно Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища у Черкаській області (2019р.) збір атмосферних опадів проводився щоденно лише на території метеостанції Черкаси. Радіоактивність цих випадань

визначалась у Бекерелях на м2 . Результати показують, що значення радіоактивності випадань з атмосфери за добу коливаються в межах 0,6 – 2,1 Бк/м2 . Сумарна бета активність атмосферних випадінь за місяць колівалась в межах 38,4 – 45,1 (45,1 – в березні) Бк/м2, без суттєвих змін у порівнянні до значень 2018 року (39,4-55,3 (55,3 – в березні) Бк/м2. Ці результати вимірів набагато нижчі критерія рівня високого радіоактивного забруднення (110 Бк/м2 за добу). Річна сумарна бета-активність атмосферних випадінь склала 501 Бк/м2, що не перевищує доаварійного рівня (584 Бк/м2). Потужність експозиційної дози гамма-випромінювання (ПЕД) щоденно визначалась у містах Жашків, Золотоноша, Канів, Сміла, Умань, Чигирин, Черкаси та в с.Озірна Звенигородського району, на території метеостанцій.

Максимальні рівні радіації за даними спостережень метеостанцій області протягом 2017 року знаходились в межах 13-15 мкр/год. при нормі не більше 25 мкр/год.

Впродовж року щоденні значення ПЕД були в межах 11 – 18 мкр/год (мікроРентген за годину). Поодинокі максимальні значення ПЕД у 18 мкр/год були зафіксовані у м.Черкаси у лютому, м.Умань – у вересні, у с. Озірна Звенигородського району – у жовтні та грудні. Значення ПЕД у 18 мкр/год були зафіксовані у с. Озірна Звенигородського району - у липні, жовтні та грудні; у містах Золотоноша – у листопаді, Умані – у квітні, вересні та жовтні; у м.Черкаси – у січні та лютому. Значення ПЕД в 16 та 15 мкр/год були зафіксовані на всіх метеостанціях.

Узагальнені результати вимірів потужності експозиційного дози гамма-випромінювання для м.Канів приведені в таблиці нижче.

Таблиця 2.6

Назва населеного пункту	1 квартал	2 квартал	3 квартал	4 квартал	Середня за рік
м. Канів	15-14-14	14-14-15	14-14-14	14-14-14	14

Примітка: Контрольний рівень природного гамма-фону – 25 мкр/год

За отриманими у 2019 році даними всі контрольовані параметри радіоактивного забруднення атмосфери були співставними з минулорічними значеннями. Проте, не виключена ймовірність окремих коливань радіоактивності приземної атмосфери, що можуть виникати внаслідок небезпечних та стихійних метеорологічних явищ.

2.3.2. Ризики розвитку транспортно-дорожньої мережі

Можливі ризики пов'язані із розвитком транспортної інфраструктури, зокрема підвищення атмосферного забруднення, збільшення кількості ДТП внаслідок підвищення інтенсивності транзитного руху та особливостей транспортного руху в селах Гамарня, Кононча, Хмільна, Хутір-Хмільна, Пекарі рис. 2.7.

рис. 2.7. Аналіз важливості доріг громади, із врахуванням їх взаємної пов'язаності¹

2.3.3. Прогнозовані зміни у динаміці та структурі викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря

У зв'язку зі збільшенням обсягів виробництва, старінням технологій та обладнання, пошкодженням покриття автомобільних доріг та старіння транспортних засобів передбачається незначне систематичне збільшення шкідливих викидів в атмосферне повітря. Істотних змін в стані здоров'я населення не передбачається, але можливе незначне систематичне збільшення негативного впливу на здоров'я людей, тваринний і рослинний світ через накопичення викидів.

Стан дорожнього покриття має безпосередній вплив на кількість шкідливих викидів від автомобілів. У зв'язку із збільшенням кількості автотранспорту та значним відсотком старих автомобілів можливо спрогнозувати збільшення викидів від пересувних джерел. Від транспорту потрапляють в природне середовище значні маси пилу, сажі, відпрацьованих газів, мастил, важких металів та інших речовин. В той же час загрозовою ситуацією є відсутність достовірної інформації

¹ Аналіз виконано за допомогою інструментів Space Syntax

про кількість викидів, джерела таких викидів та діючі дозволи від стаціонарних джерел забруднення. До того ж близько 7 % підприємств мають прострочені дозволи на викиди. Згідно ЗУ "Про охорону атмосферного повітря" ст.11. викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами можуть здійснюватися тільки після отримання дозволу. Згідно ст. 12 ЗУ "Про охорону атмосферного повітря" господарська чи інші види діяльності, пов'язані з порушенням умов і вимог до викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря і рівнів впливу фізичних та біологічних факторів на його стан, передбачених дозволами, може бути обмежена, тимчасово заборонена (зупинена) або припинена відповідно до законодавства. Безконтрольна ситуація із викидами у громаді може призвести до загрозливих наслідків.

2.4. Характеристика водних ресурсів

Основними джерелами водопостачання області є Кременчуцьке водосховище, річки Гнилий Тікич, Рось, Тясмин та підземні водозабори. За даними статистичної звітності за формою 2-ТП (водгосп) загальний водозбір в 2019 році становив 184,4 млн м³. У порівнянні з 2018 роком (172,6 млн м³) забір води збільшився на 11,8 млн м³
[\[https://drive.google.com/drive/folders/1S-5ohyDONkyVlyWMWYNmZMzZ7atbBTMH\]](https://drive.google.com/drive/folders/1S-5ohyDONkyVlyWMWYNmZMzZ7atbBTMH)

Основні річки Канівської громади - Дніпро, Рось, Росава.

Таблиця 2.7

Скидання зворотних вод та забруднюючих речовин основними водокористувачами – забруднювачами поверхневих водних об'єктів
[\[https://ck-oda.gov.ua/ekologiya/\]](https://ck-oda.gov.ua/ekologiya/)

Найменування водокористувача-забруднювача	Наявність, потужність (м ³ /добу), ефективність використання (використання потужності) очисних споруд (використання потужності)	2017			2018			2019		
		об'єм скидання (м ³)	у тому числі об'єм скидання забруднених вод, тис. м ³	кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом зворотними водами, т	об'єм скидання (м ³)	у тому числі об'єм скидання забруднених вод, тис. м ³	кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом зворотними водами, т	об'єм скидання (м ³)	у тому числі об'єм скидання забруднених вод, тис. м ³	кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом зворотними водами, т

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
р. Дніпро										
ТОВ „ЛОЗ ЧС ДОЦ Світанок”	500	3,1	3,1	1,097	4,2	4,2	-	5,2	5,2	4,23
КП „ЧЕЛУАШ”	-	1293,7	1293,7	866,0	1732,4	1732,4	-	Не відзвітувались		
р. Рось										
КП „Водоканал” м. Корсунь- Шевченків- ський	-	27,0	27,0	5,08	35,1	35,1	-	31,7	31,7	27,463

Згідно даних ДДП на території міста Канів скиди у поверхневі води має тільки Філія «Канівська ГЕС ПАТ «Укргідроенерго». За інформацією Черкаського регіонального управління водних ресурсів Канівська ГЕС щорічно скидає 330 тис.м3 неочищених стічних вод.

Постійні спостереження за станом водних об'єктів області у 2019 році, в межах повноважень здійснювали Регіональний офіс водних ресурсів у Черкаській області, Черкаський обласний центр з гідрометеорології, Державна установа "Черкаський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України", Державна екологічна інспекція Центрального округу у визначених контрольних створах.

Протягом року по водозабору р. Рось м. Корсунь-Шевченківський спостерігалось збільшення вмісту ХСК з максимальним значенням 42,0 мгО/дм3. В порівнянні з минулим роком спостерігалось незначне збільшення показників кальцію, магнію та сульфатів сольового складу та незначне зменшення хлоридів та сухого залишку.

Державною установою "Черкаський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України" досліджено 901 пробу води водойм за санітарно-хімічними показниками, не відповідало встановленим нормативам 13,1 % проб.

За інформацією Державної екологічної інспекції Центрального округу інструментально-лабораторний контроль якості поверхневих вод у 2019 році здійснювався на річках Золотоношка, Рось, Суха Згар, Тясмин, Гірський Тікич, Гнилий Тікич, Шполка, Сріблянка, Тальянка, Пастирка, Росава, Велика Вись, Синюха,

Ятрань, Ірклій, а також Канівському та Кременчуцькому водосховищах, ставі с. Остапівка Драбівського району, потічку (р. Литвинка), технічному ставі Жашківського цукрового заводу. Вимірювання проводились у 100 контрольних створах, відібрано та проаналізовано 214 проб. Нижче в таблиці наведено результати інструментально-лабораторного контролю якості поверхневих вод для р. Рось, Росава та Канівського водосховища згідно Екологічного паспорту громади.

Таблиця 2.8

Інструментально-лабораторний контроль якості поверхневих вод[<https://ck-oda.gov.ua/ekologiya/>]*

Назва водного об'єкта	Кількість контрольних створів, у яких здійснювались вимірювання, од.		Відібрано та проаналізовано проб води, од.	Кількість показників, од.	Кількість випадків та назва речовин з перевищенням ГДК, од.
	усього	у тому числі з перевищенням ГДК			
1. Канівське водосховище	3	-	5	22	-
2. р. Рось	11	7	39	14	8 (сульфати, нітрити, БСК5, завислі речовини)
3. р. Росава	2	2	4	17	4 (ХСК, БСК5, азот амонійний, залізо, нітрити)

Примітка: *Інформація надана Державною екологічною інспекцією Центрального округу.

Гідробіологічна оцінка якості вод та стан гідробіоценозів.

За інформацією Черкаського обласного центру з гідрометеорології регулярні гідробіологічні спостереження (за розділами робіт біоіндикація та біотестування) здійснювалися на 5 водних об'єктах (3 річках – річки Рось, Вільшанка, Тясмин та 2 водосховищах – Канівське та Кременчуцьке). Одержані дані про стан гідробіоценозів свідчили, що за середніми значеннями індексу сапробності на всіх водних об'єктах спостерігалось помірне забруднення, 3-й клас якості вод. Угруповання планктонних ценозів р. Рось (пункт Корсунь-Шевченківський) були різноманітні, знайдено 21 - 31 вид фітопланктону, зоопланктону – 24 - 38 видів. Розвиток планктону був стійкий і стабільний, але сезонна динаміка розвитку простежувалась не завжди. У фітопланктоні домінували організми-індикатори помірно забруднених вод. У всі строки відбору в обох створах м. Корсунь-Шевченківський домінували діатомові та синьо-зелені водорості. Початковий ступінь цвітіння водоростей спостерігався в нижньому створі у липні. Зоопланктон був багатим чисельно та за видовою представленістю, домінували оліго-β та β-мезосапробні гіллястовусі ракоподібні, що є позитивною тенденцією для екологічного стану річки. Спостерігався стабільний розвиток тваринного

планктону. Загалом стан водної екосистеми за сукупністю гідробіологічних показників відповідав 3-му класу якості вод (помірно забруднені).

По Канівському водосховищу (м. Канів) показники якісного і кількісного розвитку фітопланктону були невисокими, на рівні минулорічних 9-19 видів). Масово розвивались і домінували β -мезосапробні водорості. "Цвітіння" вод у створах м. Канів не спостерігалось. Фітопланктон характеризувався досить рівномірним розвитком протягом всього вегетаційного періоду. Розвиток зоопланктону був невисоким, але вищим за минулорічний, зустрічались безхребетні. Серед індикаторних організмів зоопланктону домінували β , оліго- β мезосапроби, що переважно відповідало чистим, помірно забрудненим водам. Позитивною тенденцією була присутність в усіх пробах гіллястовусих ракоподібних. Загалом стан водної екосистеми за сукупністю гідробіологічних показників відповідав 3-му класу якості вод (помірно забруднені). По Кременчуцькому водосховищу (м. Канів, м. Черкаси) пік розвитку фітопланктону прийшовся на серпень. Протягом року домінували водорості β -мезосапробної зони.

[<https://drive.google.com/drive/folders/1S-5ohyDONkyVlyWMWYNmZMzZ7atbBTMH>]

Аналіз стану поверхневих водних об'єктів та прибережно-захисних смуг.

Згідно даних Державного агентства водних ресурсів, водні об'єкти громади належать до істотно змінених та перебувають під ризиком точкового та дифузного забруднення [<http://geoportal.davr.gov.ua/>]. Згідно звіту Рахункової палати України "про результати аудиту ефективності виконання заходів Загальнодержавної цільової програми розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період до 2021 року", стан річки Дніпро є критичним [https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2021/12-3_2021/Zvit_12-3_2021.pdf], у водах річки виявлено 161 забруднювач, зокрема заборонені пестициди, важкі метали та фармпрепарати.

На основі аналізу відкритих джерел даних видно, що можливі наслідки для територій із природоохоронним статусом, такі як забруднення ґрунтів, поверхневих та ґрунтових вод внаслідок інтенсивної господарської діяльності (рис.2.8). Можлива подальша евтрофікація водних об'єктів, спричинена міграцією хімічних речовин зі сільськогосподарських угідь, забруднення ґрунтів пестицидами. Напрями горизонтальної міграції забруднення від фермерських господарств подано нижче на рисунку.

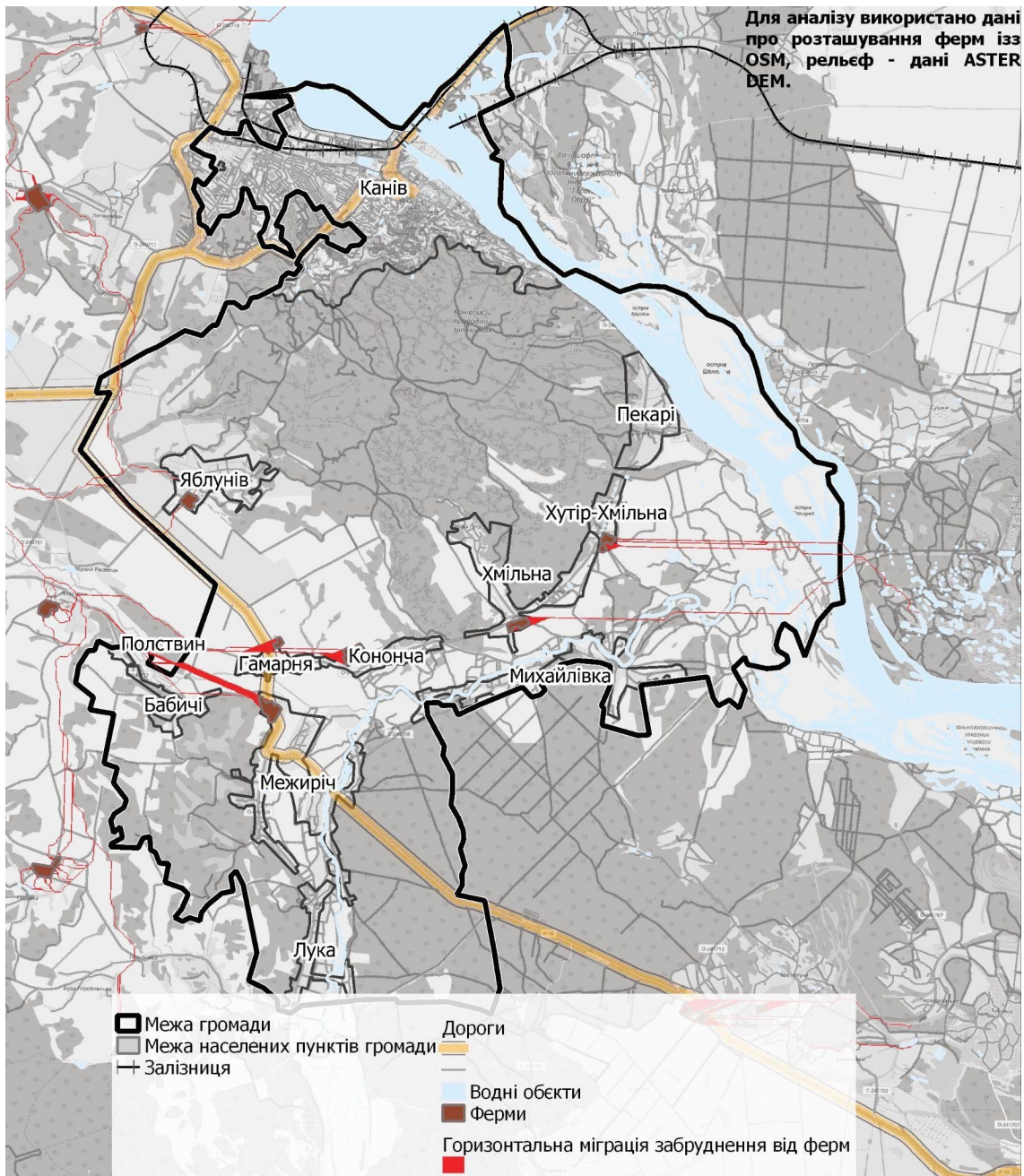
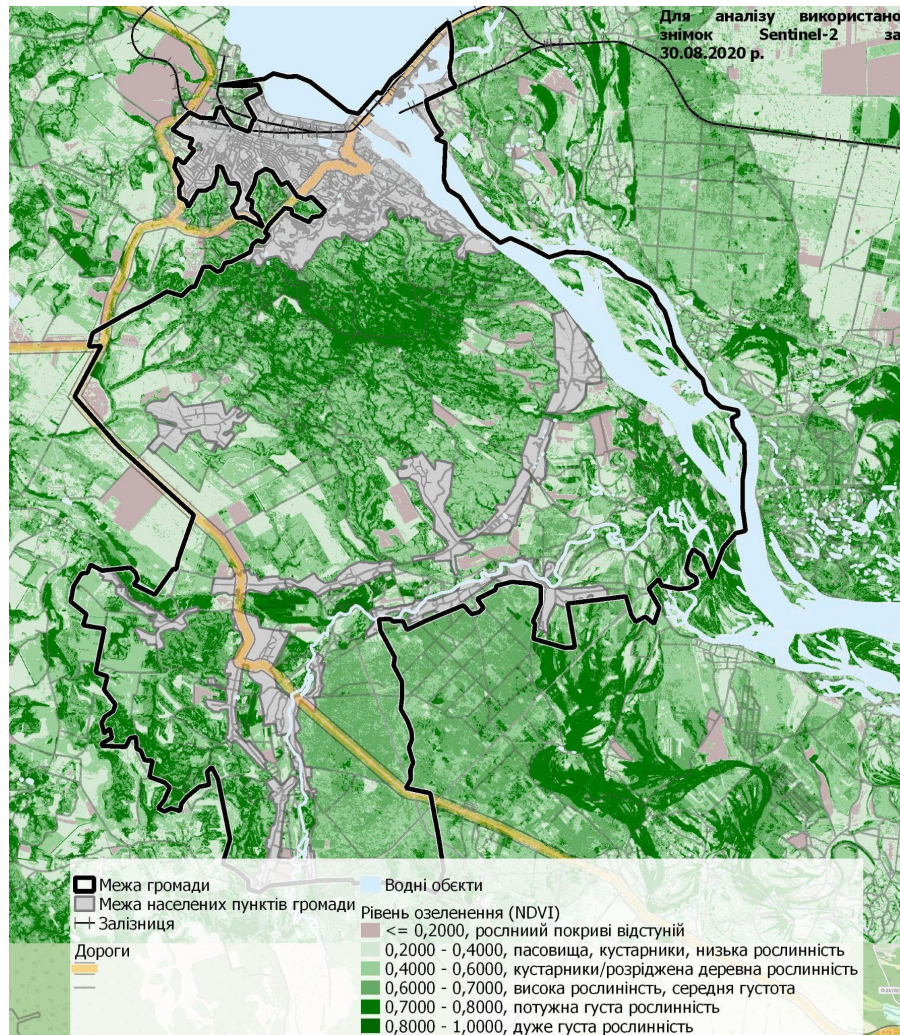

рис. 2.8. Напрями горизонтальної міграції забруднення від фермерських господарств

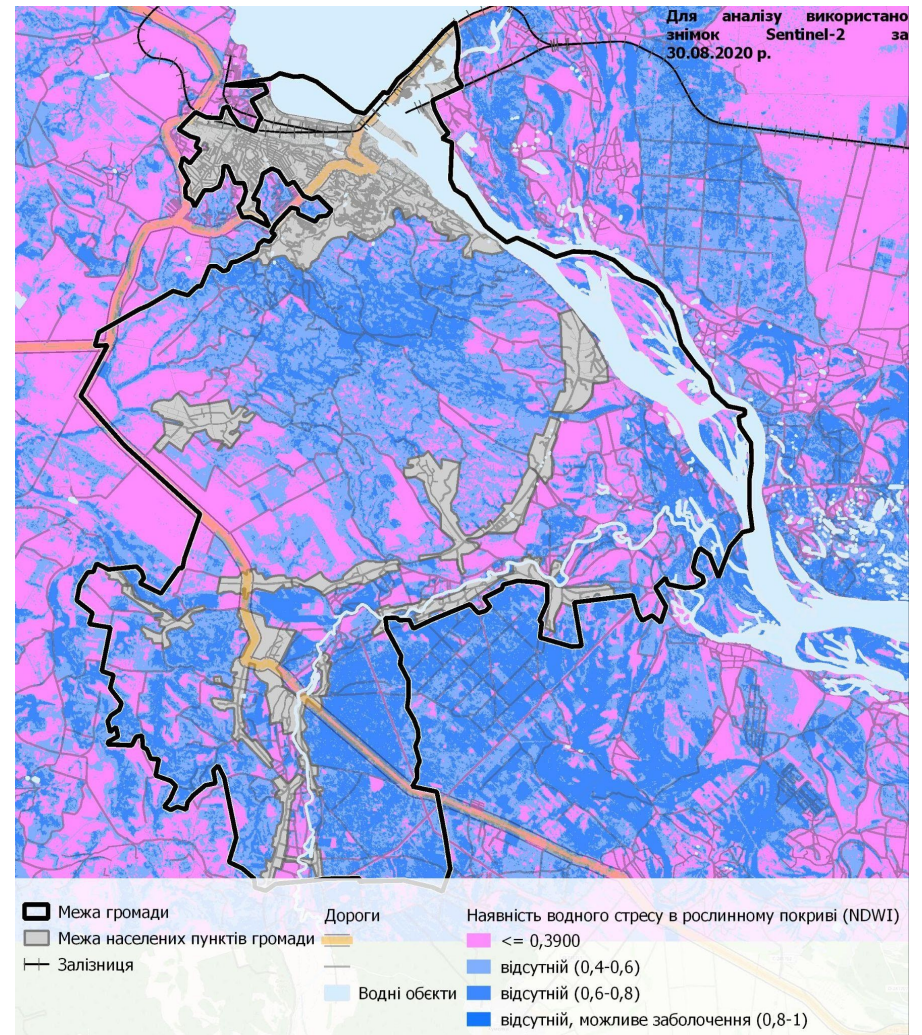
Виконана оцінка стану прибережно-захисних смуг водних об'єктів громади (рис. 2.9- 2.10), показала такі проблемні місця:

рубки дерев на крутих схилах балок, на фоні збільшення інтенсивності опадів, спричинених змінами клімату, може призвести до зсувів ґрунту в таких місцях (рис.2.9);

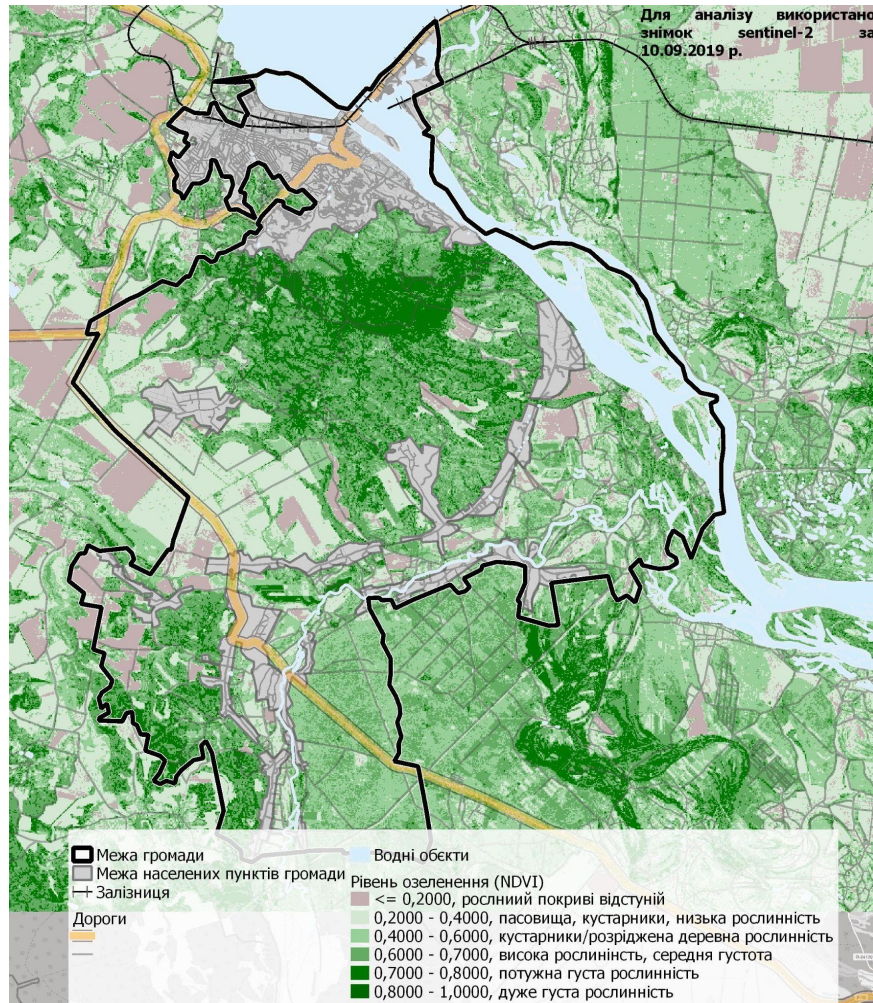
недотримання режиму прибережно-захисних смуг водних об'єктів може спричинити руйнування берегів, забруднення води відходами господарської діяльності (рис.2.10).

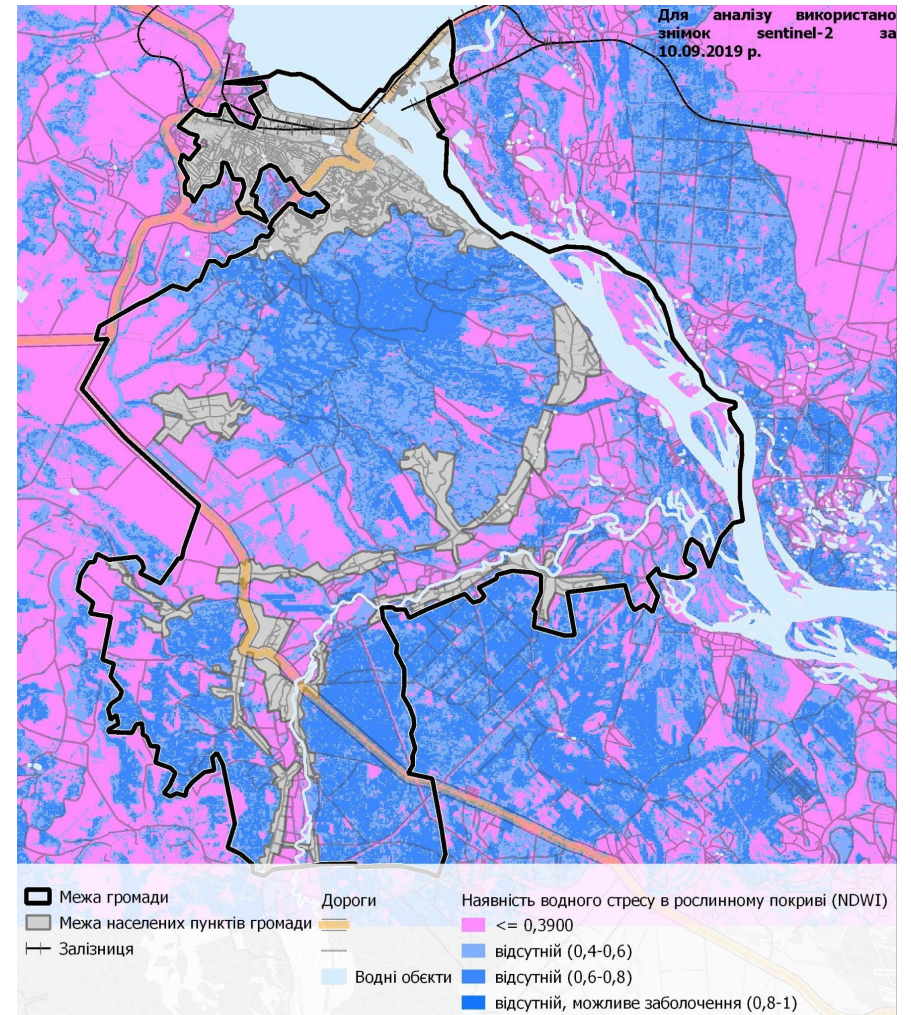
30.08.2020

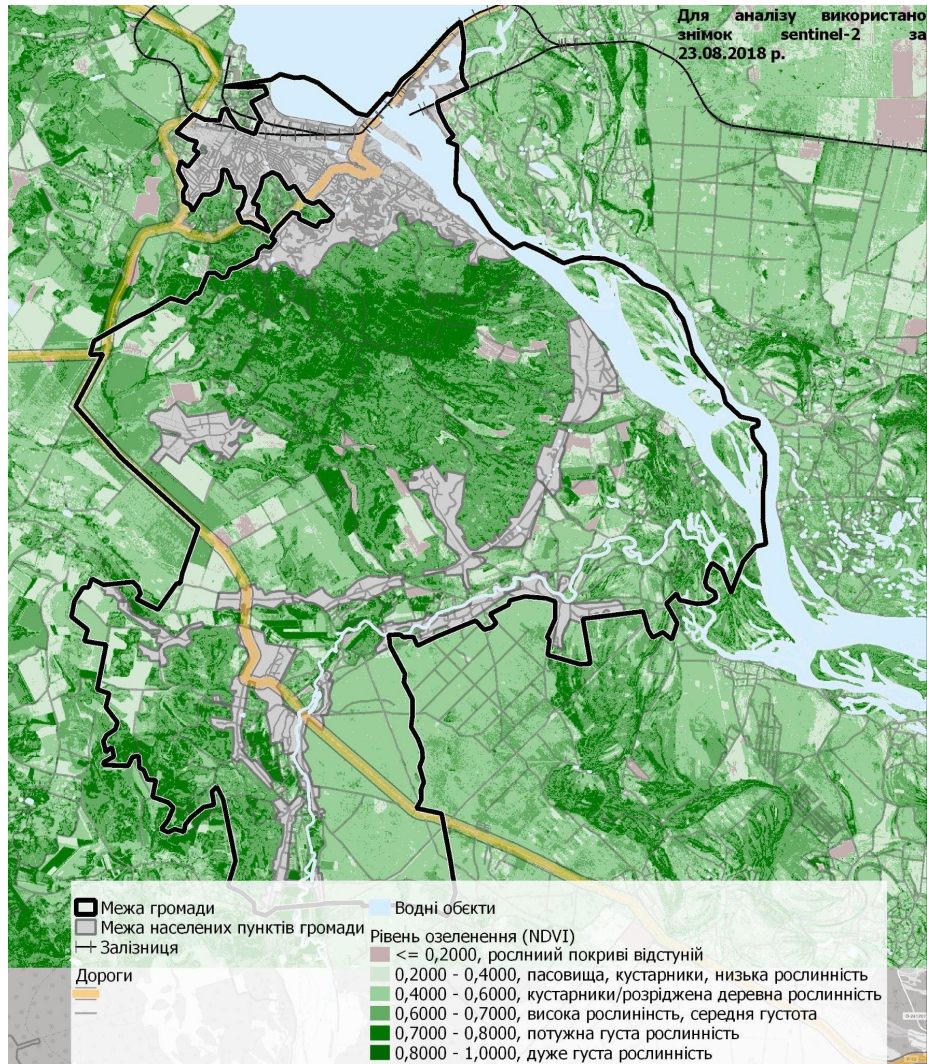
30.08.2020

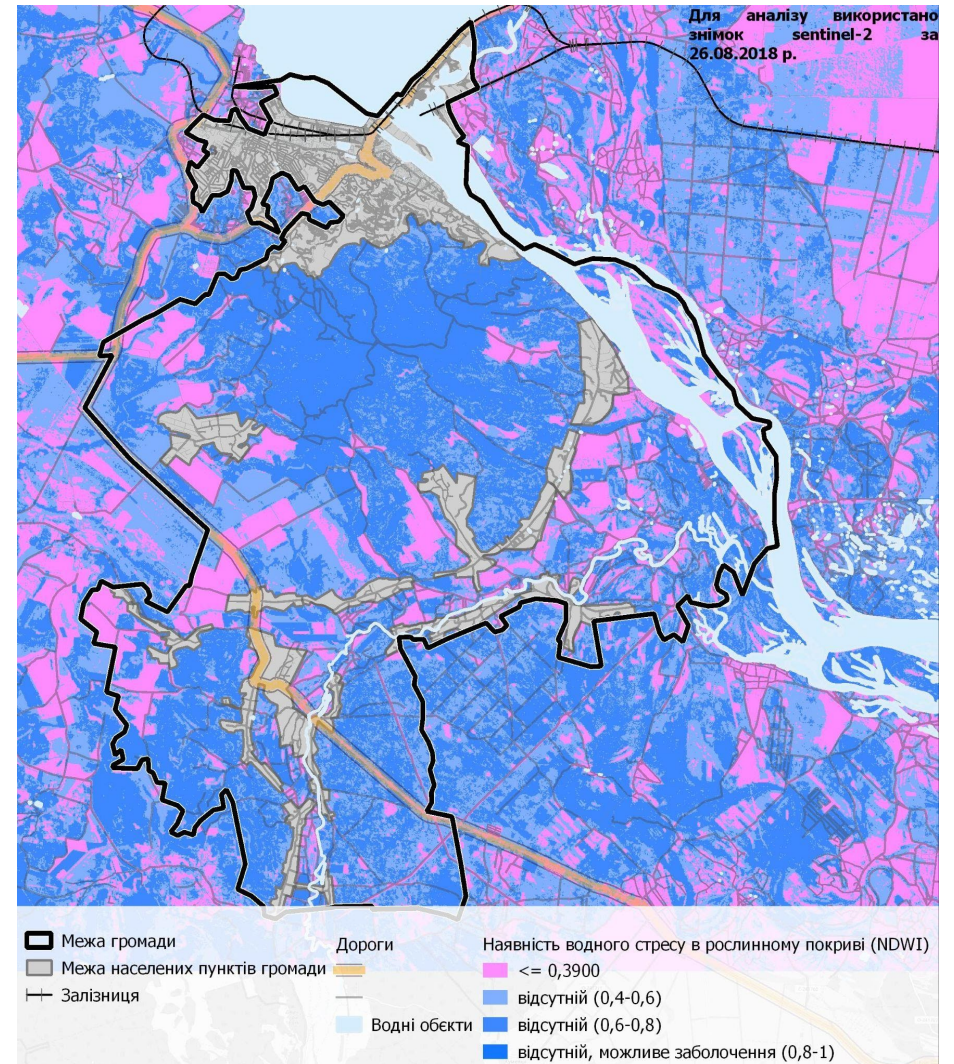
10.09.2019

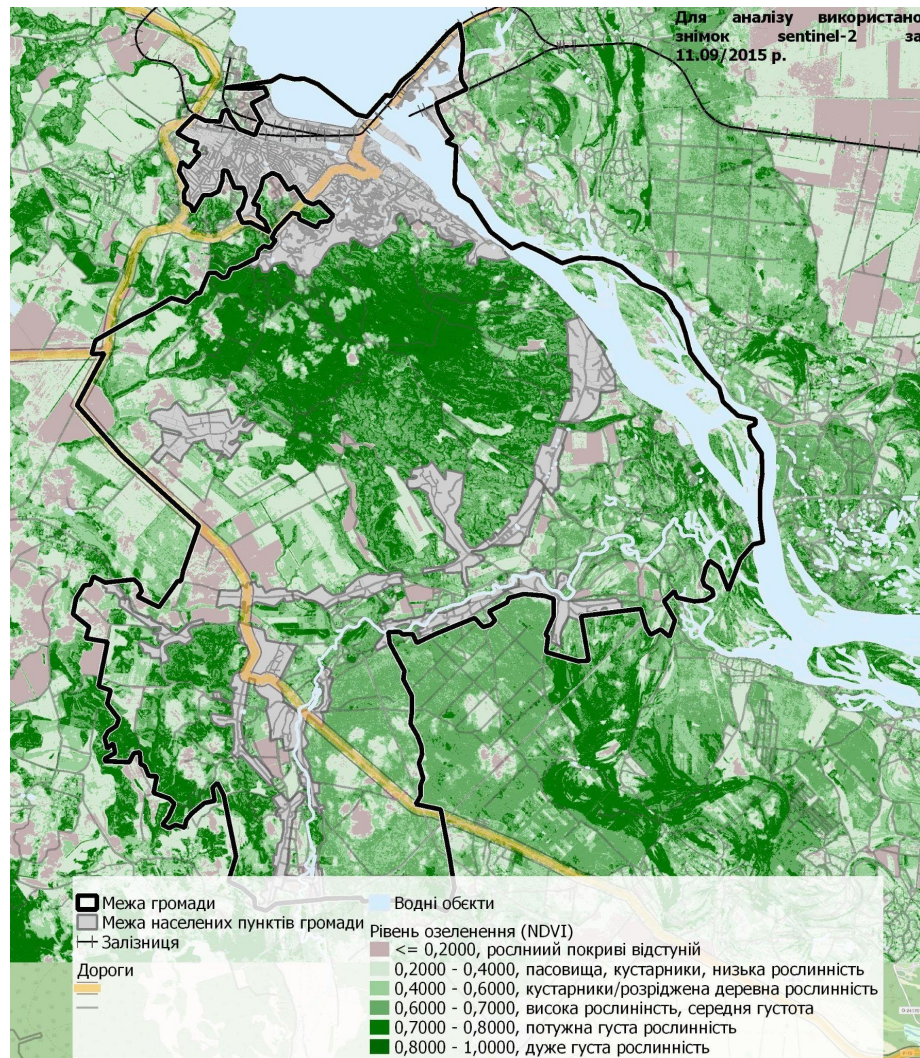
10.09.2019

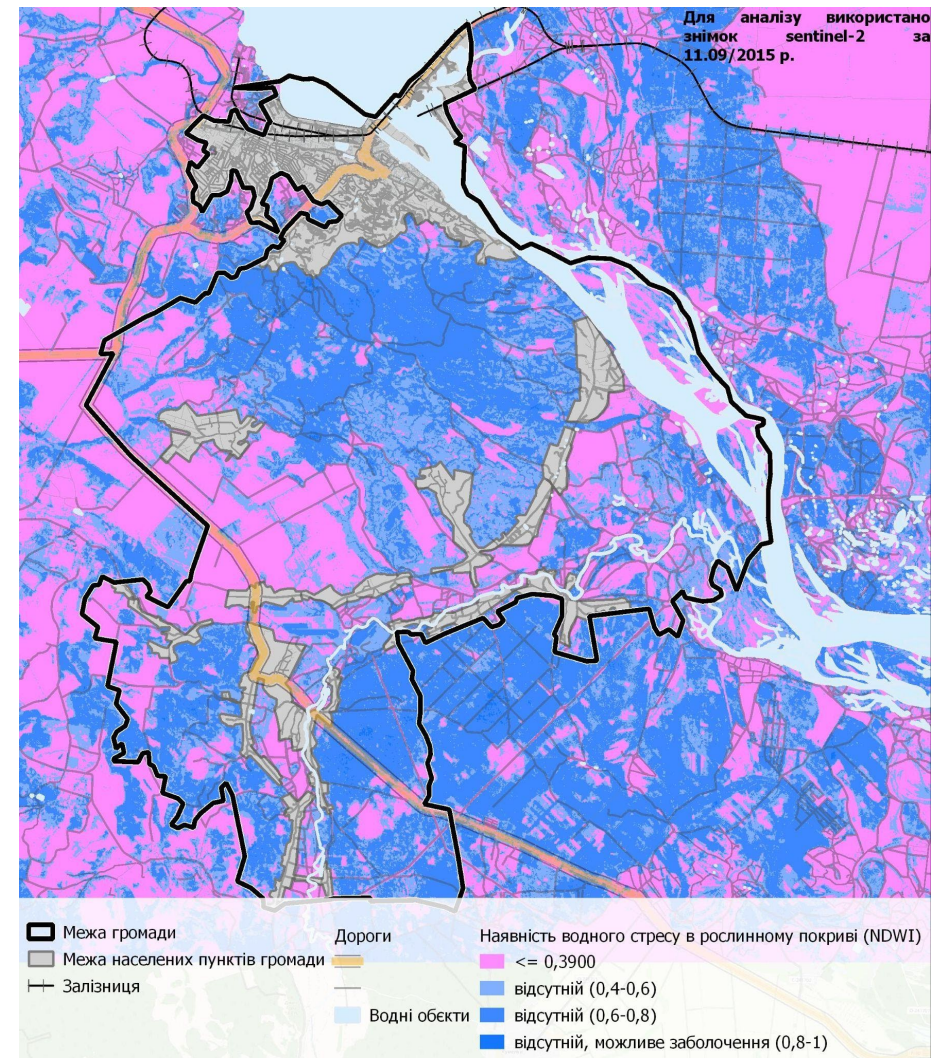
26.08.2018

26.08.2018

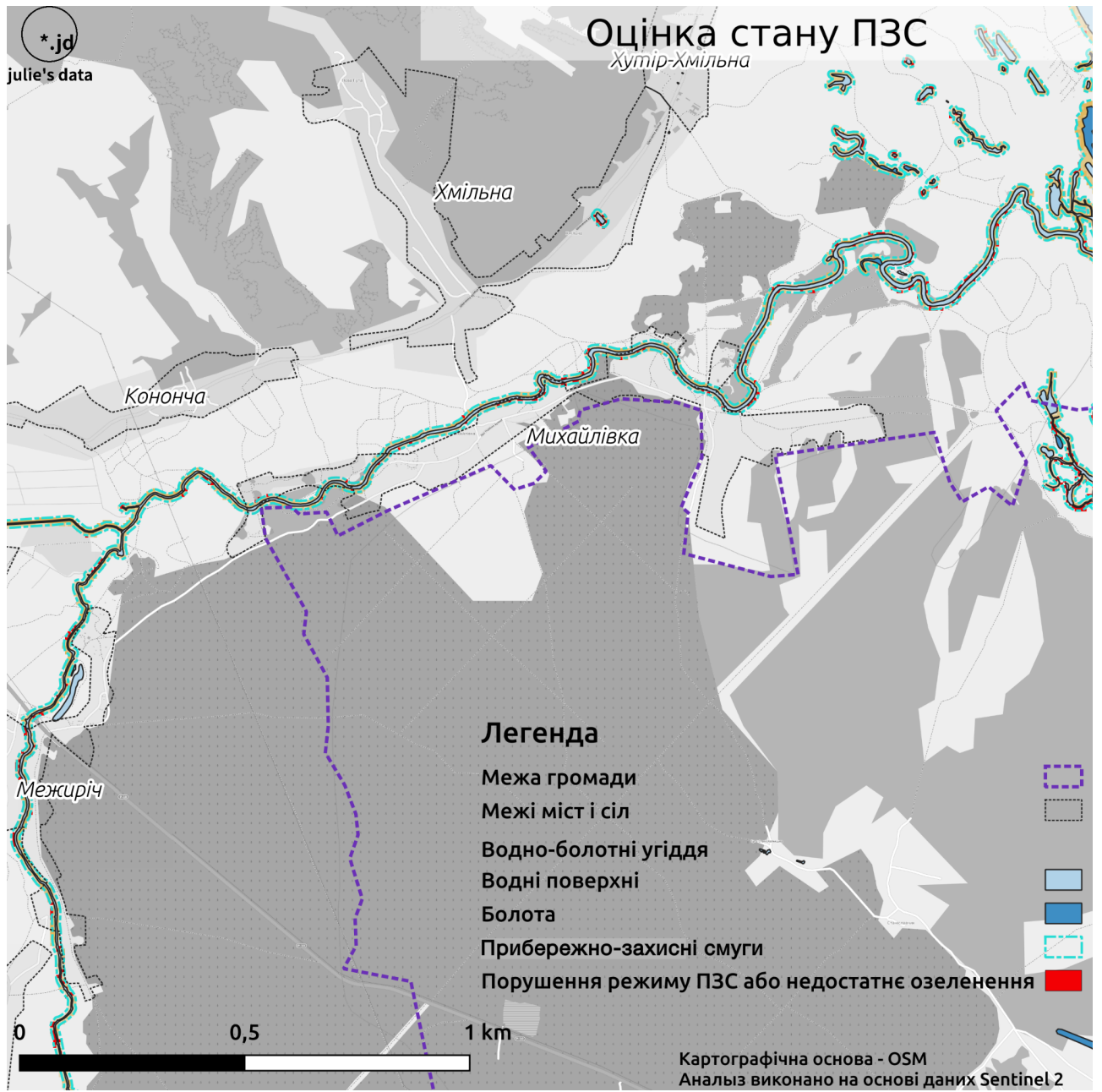

11.09.2015

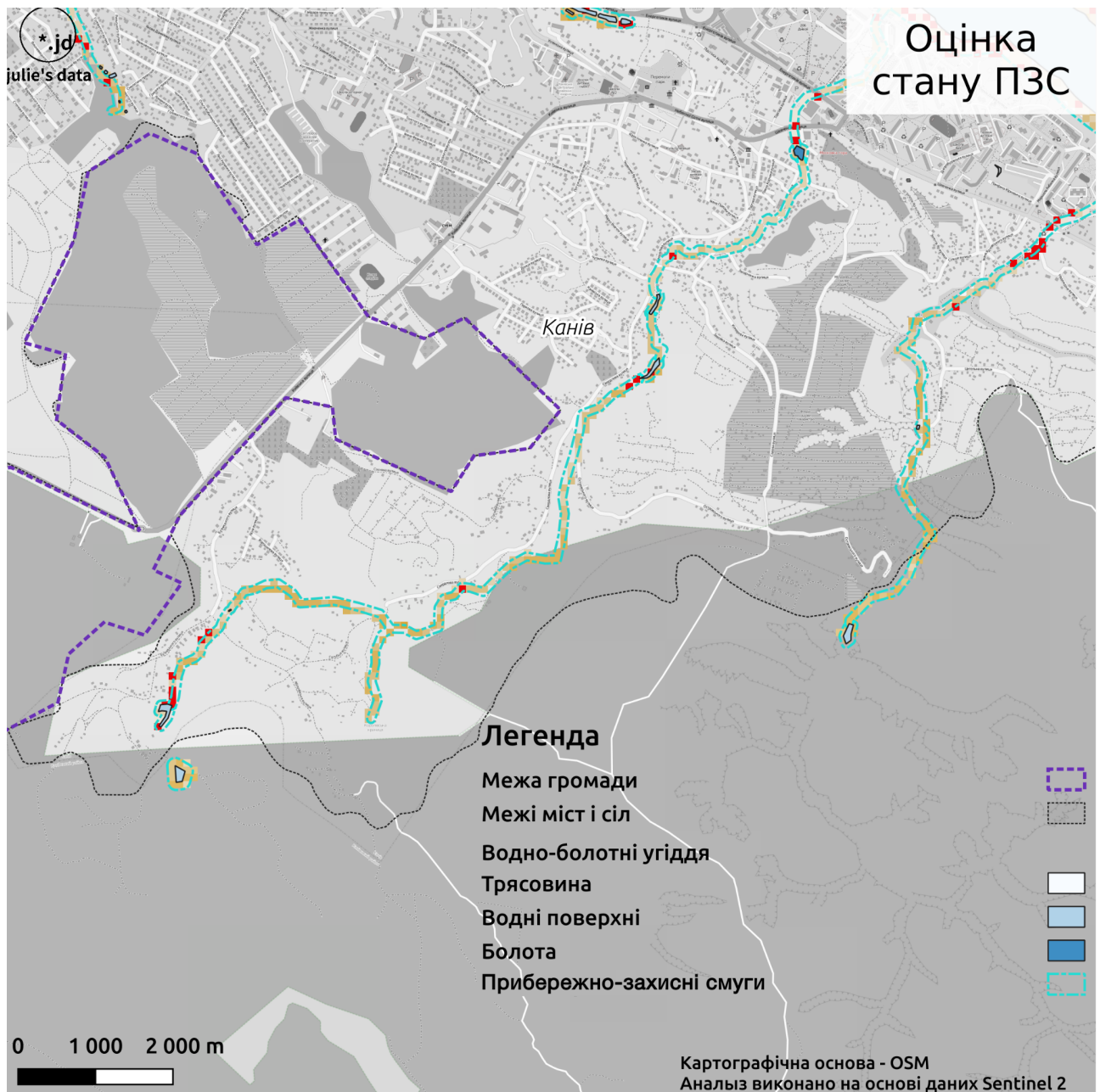

11.09.2015

рис.2.9

а)

б)

рис.2.10. Оцінка стану Прибережно-захисних смуг

Отже, стан поверхневих водних об'єктів характеризується антропогенним тиском виробничої діяльності суб'єктів господарювання та станом житлово-комунального сектору. Існують проблеми забруднення водних об'єктів недостатньо очищеними стічними водами, внаслідок зношеності технологічного обладнання комунальних очисних споруд або взагалі їх відсутності; замулення, заростання та засмічення поверхневих водних об'єктів.

2.4.1. Якість питної води та її вплив на здоров'я населення

Відомо, що якісна питна вода визначає стан нашого здоров'я. За даними ВОЗ біля 80% захворювань людей пов'язані з якістю питної води. Внаслідок вживання неякісної питної води кожен рік біля 25% населення України (переважно дитячого) ризикують захворіти. Проблема забезпечення якісною питною водою відноситься до числа соціально значущих, оскільки вода безпосередньо впливає на стан здоров'я громадян і кардинально визначає ступінь екологічної та епідеміологічної безпеки. Неприятливий вплив неякісної питної води на людину може реалізовуватися в декількох напрямках: загальнотоксичний вплив, що викликає

збільшення загальної захворюваності населення (збільшення захворювань неінфекційної природи: серцево-судинних, шлунково-кишкового тракту, ендокринних і ін.) та вплив на збільшення частоти алергічних захворювань, а також збільшення рівня новоутворень в організмі людини. Забрудненість водних об'єктів – джерел питного водопостачання специфічними хімічними речовинами токсичної дії і збудниками інфекційних захворювань при недостатній ефективності роботи очисних споруд з водопідготовки питної води обумовлює погіршення її якості, створює серйозну загрозу для здоров'я людей, обумовлює високий рівень їх захворюваності кишковими інфекціями, гепатитом, збільшує ризик дії на організм людини канцерогенних і мутагенних чинників.

Відставання України від розвинених країн за показниками середньої тривалості життя і високої смертності значною мірою пов'язане із споживанням неякісної питної води. Забруднюючі шкідливі речовини потрапляють у поверхневі водні об'єкти з недостатньо очищеними побутовими і промисловими зворотними водами, сільськогосподарськими поверхневими та зливовими стоками. До токсичних сполук, небезпечних для здоров'я людини, відносяться важкі метали, СПАР, пестициди, феноли, хлорорганічні сполуки тощо. Навіть після очистки та знезараження питної води токсичні речовини можуть залишатись та надходити у водопостачальну мережу. До того ж існуючі технології для знезараження питної води передбачають широке застосування хлору, внаслідок чого в питній воді утворюються токсичні і канцерогенні хлорорганічні сполуки, що мають кумулятивну дію. Забруднення питної води може виникати також в розподільчій мережі у зв'язку з незадовільним станом трубопроводів та їх високою аварійністю.

Неякісна питна вода є однією з причин зростання у населення таких захворювань, як виразкова хвороба шлунку, жовчнокам'яна хвороба, хвороби органів дихання. У процесі підготовки питної води для її знезараження здійснюється хлорування, в процесі якого утворюються токсичні речовини які можуть викликати порушення центральної нервової системи, негативно впливати на функцію нирок і печінки.

Контроль за якістю і безпечністю питної води, що надається для споживання населенню повинен бути забезпечений власниками водопроводів у відповідності до вимог ДСанПіНу 2.2.4-171-10 "Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною", яким передбачено перелік показників, точки відбору проб та кратність досліджень.

Мікробіологічна оцінка якості вод з огляду на епідемічну ситуацію [<https://drive.google.com/drive/folders/1S-5ohyDONkyVlyWMWYNmZMzZ7atbBTMH>]. За даними Головного управління Держпродспоживслужби в Черкаській області при здійсненні державного нагляду (контролю) та комісійних перевірок об'єктів нагляду було проведено відбір та досліджено 867 проб питної води з централізованих та 238 проб з децентралізованих джерел водопостачання за санітарно-хімічними та мікробіологічними показниками, із них 55 проб – за програмою розширеного лабораторного контролю, 100 проб води поверхневих вод за санітарно-хімічними та мікробіологічними показниками.

З них не відповідали гігієнічним вимогам 135 (15,6 %) проб питної води з централізованих та 45 (18,39 %) з децентралізованих джерел водопостачання за санітарно-хімічними показниками, 121 (14 %) проб питної води з централізованих та 34 (14,3 %) проб з децентралізованих джерел водопостачання за мікробіологічними показниками, 52 (52 %) проб поверхневих вод за санітарно-хімічними та 17 (17 %) проб за мікробіологічними показниками.

Адміністративних одиниць Канівської громади в списку територій, де було зафіксовано забруднення води поверхневих вод за мікробіологічними показниками немає.

За даними Державної установи "Черкаський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України" досліджено 901 пробу води водойм за санітарно-хімічними, 1176 – за мікробіологічними показниками та 385 проб за паразитологічними показниками. Не відповідало встановленим нормативам 13,1 % проб за санітарно-хімічними, 22,7 % проб за мікробіологічними та 1,0 % - за паразитологічними показниками. Розподілу проб по адміністративним одиницям не наведено.

2.5. Відходи

Виконавцем послуг з вивезення побутових відходів в місті Канів визначено на конкурсній основі комунальне підприємство КП "ЖЕК". Місце видалення відходів (полігон ТПВ "Канів") паспортизоване. [Інвестиційний паспорт Канівської МТГ 2020 рік]. На території міста Канів встановлено 34 майданчики збору побутових відходів, на яких запроваджено роздільний збір скла, картону, пластика, заліза та органічних відходів. В с. Хмільна запроваджено роздільне збирання твердих побутових відходів шляхом встановлення спеціалізованих контейнерів для роздільного збирання побутових відходів на майданчиках для збору побутового сміття біля житлової забудови. Відомості про стан збору відходів в інших населених пунктах громади не надано. Відомо, що близько 70% приватного сектору в громаді не укладено договори про вивіз твердого побутового сміття, що призводить до створення несанкціонованих сміттєзвалищ і забруднення схилів і ярів. Також проблемою для громади є низький рівень екологічного виховання населення, відсутня культура поводження з ТПВ, що також сприяє засміченню територій громади населенням.

Міське сміттєзвалище займає площу 9,6 га, балансоутримувачем якого є КП «ЖЕК», на яке щорічно вивозиться 50-55 тис. куб. м. побутових відходів. Однією з найболючіших проблем, як міста так і підприємства є вивезення та захоронення побутових відходів. Стан сміттєзвалища не відповідає санітарним нормам. Через відсутність свердловин для контролю забруднення підземних вод неможливо проводити контроль за процесом їх забруднення, через відсутність огорожі сміттєзвалища у вітряну погоду легкі фракції відходів розвіюються по навколишнім полям, через відсутність дороги з твердим покриттям у дощову погоду неможливий під'їзд автотранспорту до місця вивантаження, через відсутність допоміжних приміщень неможливо провести хоча б мінімальний ремонт техніки на місці та створити нормальні умови праці робітників сміттєзвалища та ін. Сміттєзвалище паспортизоване (паспорт за № 215 від 26.12.2007 року) та отримано державний акт на право постійного користування даною земельною ділянкою (акт постійного користування ЯЯ № 2348994 від 28.05.2008 року). В місті Канів частково проводиться роздільний збір відходів – поліетиленових пляшок, макулатури [Програма поводження з твердими побутовими відходами у м. Канів на 2018 – 2020 роки].

Також згідно даних Управлінням екології та природних ресурсів Черкаської ОДА на території громади розташоване місце видалення твердих побутових відходів (сміттєзвалище) в с. Хмільне площею 1,5 га. Враховуючи складний рельєф території та близькість ґрунтових вод до поверхні, необхідно налагодити моніторинг стану ґрунтів навколо сміттєзвалища, з метою недопущення потрапляння токсичних речовин у ґрунтові води.

Таблиця 2.9
 Відомості про збирання та перевезення твердих побутових відходів (ТПВ) в м. Канів за формою № 1-ТПВ

Тверді побутові відходи та їх компоненти, які збираються роздільно	2016 рік			2017 рік			2018 рік			2019 рік			2020 рік,т						
	Збирання	Перевезення		Збирання	Перевезення		Збирання	Перевезення		Збирання	Перевезення		Збирання	Перевезення					
		всього	П		всього	П		ВС	всього		П	ВС		всього	П	ВС			
Змішані ТПВ	28049	5220	5220	6020,3	6020,3		5546,2	5546,2		5356	5356		5480	5480					
Великогабаритні та ремонтні ТПВ	2749	604,5	604,5	867,6	867,6	867,6	1075,6	1075,6	1075,6	1075,6	1213,9	1213,9		1531	1531	1531			
Макулатура (картон, папір)							1,02	1,02		1,02									
Полімери (плівка, пакети, ПЕТ пляшки і коробки, пластмаса тощо)				1,15	1,15		1,16	0,5	0,5		0,5	0,5	3,46		3,46	7,5	7,5	7,5	
Всього	30798	5824,5	5824,5	6889,05	6889,1	6887,9	1,16	6623,32	6623,32	6621,8	1,52	6623,32	6573,36	6569,9	3,46	7018,5	7018,5	7011	7,5

Примітка до таблиці: П - перевезення на полігони (звалища) , ВС - перевезення на заготівельні пункти вторинної сировини.

За даними Головного управління статистики у Черкаській області протягом 2019 року в області утворилось 1259,3 тис. т відходів I – IV класів небезпеки, з них: 1136,3 тис. т від економічної діяльності підприємств і організацій та 123,0 тис. т відходів від домогосподарств. Згідно статистичних даних протягом 2019 року в області утворилось (прибуло) 343,249 тис. т відходів комунальних (міських) змішаних, у т. ч. сміття з урн. [Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища за 2019 рік].

Передбачається можливе збільшення в обсягах побутових відходів, що генеруються населенням громади, притоком туристів. В той же час, у зв'язку із технологічним розвитком можлива зміна структури відходів, зі збільшенням частки токсичних відходів будівництва та електронних компонентів, що містять токсичні речовини. Передбачається збільшення кумулятивного впливу побутових відходів, пов'язаного із ростом території звалища, погіршенням його стану, утворенням нових несанкціонованих сміттєзвалищ, накопиченням шкідливих сполук в ґрунті, зараженні ґрунтових вод. Відсутність контролю за вмістом відходів, що стихійно утилізуються може стати причиною техногенних катастроф. У зв'язку із прогнозованими змінами клімату і підвищенням температури, можливі викиди органічних речовин із підприємств та міграція сполук азоту та фосфору з орних земель, можуть спричинити евтрофікацію водойм, замори риби та руйнацію екосистем річок.

Детальніший прогноз змін стану довкілля можливий за умови проведення польових досліджень зазначених об'єктів негативного впливу та аналізу проб води, повітря та ґрунту. Відбір зразків для аналізу доцільно робити у зонах векторного впливу цих об'єктів.

2.6. Сучасний стан природно-заповідного фонду та рекреації

2.6.1. Рослинний покрив і тваринний світ області

Рослинний світ.

Черкаська область розташована на східноєвропейській рівнині, в басейні середньої течії Дніпра. За фізико-географічними, кліматичними і ґрунтовими ознаками територія області належить до лісостепової природно-кліматичної зони і відноситься до малолісних регіонів України. Рельєф області – горбиста, пересічена ярами та балками, рівнина.

Для Черкаської області характерне поєднання флори лісової та степової зони, тому сформувалася ценотично багата природна рослинність, яка представлена лісовим, чагарниковим, степовим, лучним, болотним, водним, петрофітним, псамофітним типами рослинності. Лісова рослинність представлена сосновими та дубово-сосновими, дубово-грабовими деревостанами; трав'яниста рослинність – це придніпровські та середньо-дніпровські лучні степи та остепненні луки, рослинність заплавл – дніпровські лісостепові лучні степи, справжні торфянисті остепнені та засолені луки; болотна рослинність – лісостепові осокові, гіпново-осокові, злаково-осокові, очеретяно-осокові, трав'яні і трав'яно-гіпнові угруповання.

Степова рослинність, яка займала деякі вододільні ділянки й південні схили високих терас, майже не збереглася. Вона представлена фрагментами на змитих ґрунтах крутих схилів річкових долин, стародавніх балок, вздовж шляхів, на окраїнах боліт і лісів. Зрідка трапляються остепнені луки, у деяких районах поширені справжні луки.

Лучна рослинність представлена злаково-різнотравними та волого-трав'яними екосистемами, які збереглися у заплавах річок Дніпра, Тясмину, Сули, Росі. Болотна рослинність репрезентована болото

трав'яно-осоково-комишовими та чорновільхо-хвилясто-низинними екосистемами. Еталоном болотної рослинності є Ірдинська заплава – лучна тераса старого русла Дніпра.

Важливою формою охорони рослинного світу є охорона рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів рослин та типових природних рослинних угруповань. Відповідно до Закону "Про рослинний світ" рідкісні і такі, що перебувають під загрозою зникнення, види рослин, які зростають у природних умовах на території України підлягають особливій охороні і заносяться до Червоної книги України та міжнародних червоних списків.

В Черкаській області нараховується 334 види судинних рослин (17% флори області), що знаходяться під загрозою зникнення. Серед них 69 видів занесених до Червоної книги України, 14 включені в додаток I Бернської Конвенції, 7 охороняються в Європі – Європейський Червоний список, 2 – у всесвітньому масштабі. Докладні відомості про такі види рослин в області наведено в Регіональній доповіді про стан довкілля

<https://drive.google.com/drive/folders/1S-5ohyDONkyVlyWMWYNmZMzZ7atbBTMH>.

Тваринний світ.

Тваринний світ є одним з компонентів навколишнього природного середовища, національним багатством України, джерелом духовного та естетичного збагачення і виховання людей, об'єктом наукових досліджень, а також важливою базою для одержання промислової і лікарської сировини, харчових продуктів та інших матеріальних цінностей. Відносини у галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу регулюються Конституцією України, Законами України "Про тваринний світ", "Про охорону навколишнього природного середовища", "Про мисливське господарство та полювання" та іншими нормативно-правовими актами. Геопросторове положення Черкаської області в лісостеповій зоні зумовлює розмаїття видового складу широколистяно лісових, північностепових, поширення наявних акліматизованих і синантропних видів. Це підтверджується наявністю на території Черкащини хребетних тварин 410 - 420 видів, з яких 66 видів ссавців, близько 280 видів птахів, 9 видів плазунів, 11 видів земноводних, 51 видів риби, 57 видів молюсків.

Тваринний світ широколистянолісових ландшафтних комплексів відзначається великою різноманітністю ссавців і птахів. Так, у лісових хащах водяться ссавці: лось європейський, козуля європейська, кабан дикий, білка звичайна, сося лісова, з хижих – вовк сірий, кіт лісовий, борсук європейський, лисиця руда, куниця лісова та ін. В орнітофауні помітні одуд, зяблик, іволга, дрізд співочий, сойка, горлиця, дятел строкатий, жайворонок лісовий, з хижих – яструб великий, яструб малий, сова сіра, сова вухата, орел-карлик, орлан-білохвіст та ін. Із плазунів водяться мідянка, гадюки Нікольського, звичайна. Тваринний світ аквальної та субаквальної (річкові, болотні ландшафти, водосховища, ставки) ландшафтних комплексів репрезентований в основному малакофауністичними, гепертофауністичними, іхтіофауністичними та орнітофауністичними комплексами. Типовими представниками малакофауни є перлівниця звичайна, живородка, калюжниця річкова, ставковик звичайний, слимак виноградний. Земноводних репрезентують жаба озерна, жаба ставкова, ропуха сіра, часничниця звичайна та ін. Для плазунів характерні вуж водяний, вуж звичайний, черепаха болотяна. В річках, озерах, ставках, водосховищах водяться щука звичайна, краснопірка звичайна, лин звичайний, лящ звичайний, карась сріблястий, сом європейський, судак звичайний та ін. Наявні риби нових видів-уселенців: білий амур східноазіатський, пічкур світлоплавцевий дніпровський, товстолоб, короп та ін. До великої групи птахів, що гніздиться в болотах, на вологих луках або на мілководних узбережжях водойм належать: гомілкові бродні птахи (чапля сіра, чепурна велика, лелека білий,

журавель сірий); болотні птахи (деркач, погонич, плиска жовтоголова); кулики мілководдя (уліт великий, коловодник звичайний, ходуличник). Птахів водойм поділяють на кілька груп: нирці (гагара червоновола, норець великий); повітряно-водяні птахи (крячок білощокий, мартин звичайний); наземно-водяні птахи (лебідь-шипун, лебідь-кликун, крижень, шилохвіст). Серед птахів водойм є і хижаки – лунь болотяний, шуліка чорний, скопа та ін.

Тваринний світ степових, сільськогосподарських ландшафтних комплексів представлений із ссавців гризунами (ховрах малий, сліпак подільський, мишапольова, хом'як сірий, мишівка степова, полівка сіра), а також хижі ссавці – тхори степові. Полюють на них хижі птахи: лунь польовий, зимняк. До птахів полів відносяться також сорокопуд сірий, коноплянка, горобець польовий, бджолоїдка, боривітер степовий, кібчик. Серед плазунів водиться мідянка, гадюка степова.

Для отримання актуальної деталізованої інформації щодо характеристик рослинного покриву і тваринного світу громади необхідно виконати польові дослідження. Таку інформацію можливо отримати під час моніторингу наслідків виконання ДДП для довкілля.

2.6.2. Природно-заповідний фонд

На території Канівської міської громади знаходиться території, віднесені до природно - заповідного фонду, діяльність яких регулюється Законом України "Про природно-заповідний фонд", іншими документами що стосуються охорони довкілля, а також території Смарагдової мережі.

Згідно наданих даних від Управління екології та природних ресурсів Черкаської області на території Канівської МТГ розташовано 18 об'єктів ПЗФ. Частина із цих об'єктів не відображена на публічній кадастровій карті (див.таблиця нижче).

Таблиця 2.10

Найменування об'єкта/території ПЗФ	Надано в переліку Управління екології	Відображено на публічній кадастровій карті [https://map.land.gov.ua]
Шевченківський національний заповідник в м. Каневі	так	так
Пам'ятник природи "Дуби Т.Г. Шевченко" (Шевченківський національний заповідник в м. Каневі), площа 0.02 га. Ботанічна пам'ятка природи. Рішення Канівської м/р від 27.11.2003 № 16-15. Перенесено межі в натуру.	так	так
Ботанічна пам'ятка природи "Лиса гора" (м. Канів). площа -1.5 га. Ботанічна пам'ятка природи. Рішення Канівської м/р від 27.11.2003 № 16-15. Межі не винесені в натуру.	так	так
Пам'ятник природи "Верби Т.Г. Шевченко" (Шевченківський національний заповідник в м. Каневі), площа 0.01 га. Рішення Канівської м/р від 27.11.2003 № 16-15. Перенесено межі в натуру.	так	так
Пам'ятник природи "Дуб О. Кошевого" (м. Канів). площа - 0.01 га. Рішенням Канівської м/р від 27.11.2003 № 16-15. Перенесено межі в натуру.	так	ні

Заповідне урочище "Яремина гора" (с. Кононча) - 2 га. Ріш. ОВК від 28.11.79р. №597 Ріш. ОВК від 21.11.84 р. № 354. Заповідне урочище. Межі не винесені в природу.	так	ні
Заповідне урочище "Старославянське городище" (Пекарівська с/р), 5,5 га. Ріш. обл. ради від 03.07.02 № 2-8. Заповідне урочище. Перенесено межі в природу.	так	ні
Державне заповідне урочище "Малий курган" (біля с. Пекарі), площа -1,5 га. Ріш. ОВК від 28.11.79 р. № 597 Ріш. ОВК від 21.11.84 р. № 354. Заповідне урочище. Межі не винесені в природу.	так	так
Заповідне урочище "Лупинин яр" - Заповідне урочище місцевого значення «Лупинин яр» - 3 га.Ріш. ОВК від 28.11.79 р. № 597 Ріш. ОВК від 21.11.84 р. № 354. . Заповідне урочище. Межі не винесені в природу.	так	так
Державне заповідне урочище "Карапиці" (с. Конопча), площа 2 га. Ріш. ОВК від 28.11.79 р. № 597 Ріш. ОВК від 21.11.84 р. № 354. Заповідне урочище. Межі не винесені в природу.	так	так
Яр с. Хмільна або Хмільнянський яр (Хмільнянська с/р) - (Заповідне урочище місцевого значення «Яремина гора» - 2 га -1,5 га ²). Ріш. обл. ради від 03.07.02 № 2-8. Геологічна пам'ятка природи. Межі не винесені в природу.	так	так
Геологічна пам'ятка природи "Перемога праці", площа -0,1 га. Ріш. ОВК від 27.06.72 р. № 367 Ріш. ОВК від 21.11.84 р. № 354. Геологічна пам'ятка природи. Межі не винесені в природу.	так	ні
Пам'ятка природи місцевого значення "Канівські діапори" - Геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Канівські діапори» - 0,9 га. Ріш. ОВК від 28.11.79 р. № 597 Ріш. ОВК від 21.11.84 р. № 354. Геологічна пам'ятка природи. Межі не винесені в природу.	так	так
Дерево липи з унікальним, рідкісним розгалуженням комлевої частини стовбура, який розгалужується на 12 окремих стовбурів (площа 0,8 га) біля урочища Маяк. площа - 0,8 га. Ботанічна пам'ятка природи. Межі не винесені в природу.	так	ні
Вікове дерево вяза звичайного у селі Межиріч. площа - 0,01 га. Ріш. Обл. ради від 23.12.98 р. № 5-3 .Ботанічна пам'ятка природи. Межі не винесені в природу.	так	так
Місця унікальних верболозів або Верболози (3,5 га) біля с. Пекарі (Ботанічний заказник місцевого значення «Верболози» - 9025, вул. Шевченка, 68, с. Пекарі, Канівський р-н, Черкаська обл. - 3,5 га;). Рішення обл. ради від 03.07.2002 № 2-8. Ботанічний заказник місцевого значення. Межі не винесені в природу.	так	так

² В різних джерелах вказана різна площа об'єкта

Гідрологічний заказник "Кононівський". площа - 29 га. Ріш. ОВК від 28.11.79 р. № 59 Ріш. ОВК від 21.11.84 р. № 354. Гідрологічний заказник місцевого значення. Межі не винесені в натуру.	так	так
Іхтіологічний заказник "Роський". площа - 120 га. Ріш. ОВК від 21.11.84 р. № 354. Іхтіологічний заказник місцевого значення. Перенесено межі в натуру.	так	так
Геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Заводищанські куполи» - Канівський район, середина Заводищанського яру, південніше від с. Пекарі (відрізок від 2,2 до 3 км гирла), Канівське л-во (кв 42 вид 16-18) - 10 га.	ні	так
Заповідне урочище місцевого значення «Малий курган» - Канівський район, Пд-Зх схил пагорба на захід від с.Пекарі - 1,5 га	ні	так
Дуб Т.Г.Шевченка - площа 0.02 га. Дуб Т.Г.Шевченка. Ботанічна пам'ятка природи. Перенесено межі в натуру.	так	ні
Дуби на Тарасовій горі - площа 0.01 га. Рішенням Канівської м/р від 27.11.2003 № 16-15. Ботанічна пам'ятка природи. Межі не винесені в натуру.	так	ні

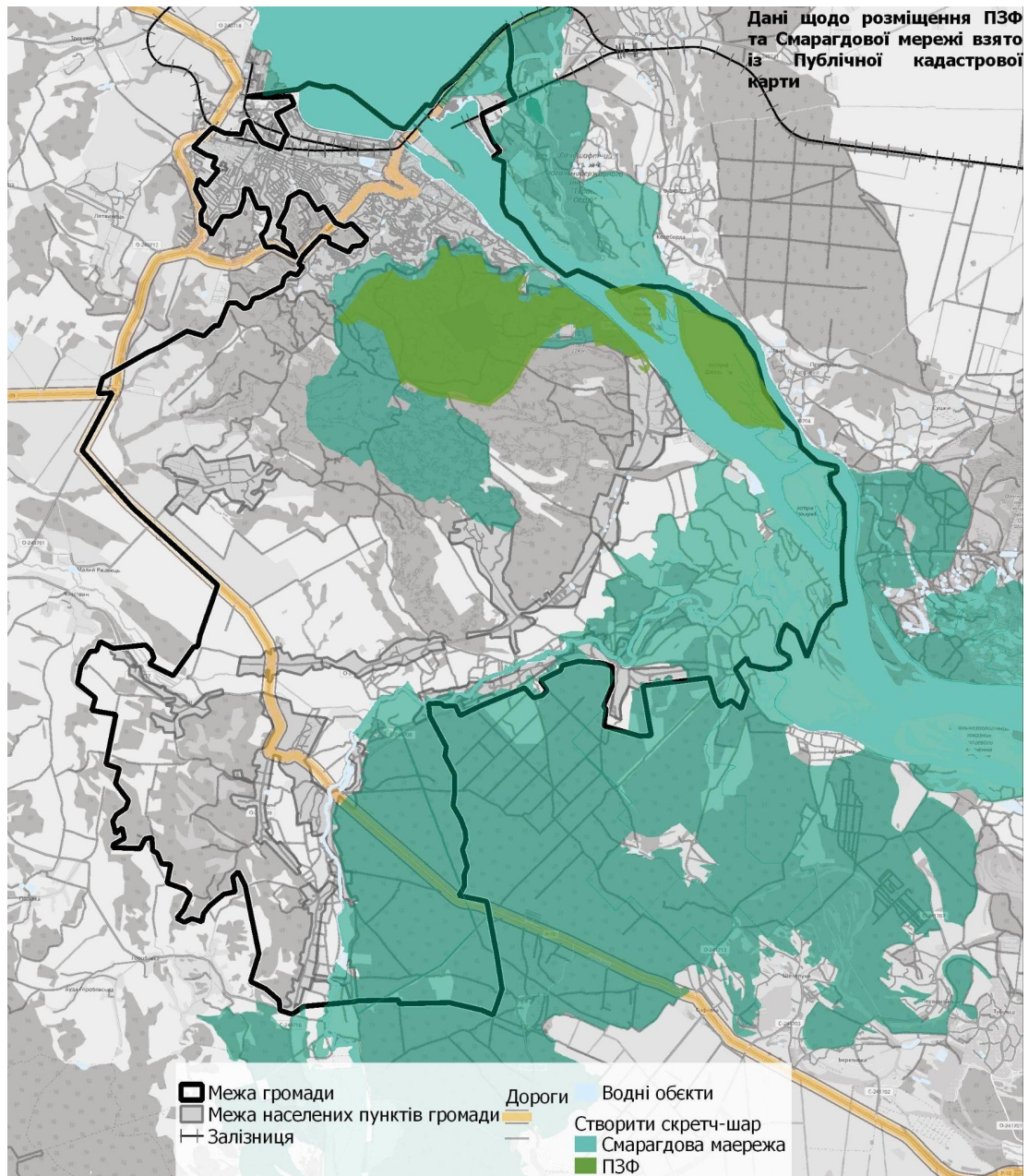

рис.2.11. Схема розташування територій ПЗФ та Смарагдової мережі на території Канівської міської громади³

Площа громади складає - 22 831,8 га, відповідна площа територій ПЗФ (відомості про які надано управлінням екології та природних ресурсів складає 169,8 га (без врахування площі Шевченківського національного заповіднику), тобто 0,7%. Тобто кількість ПЗФ в громаді невисока та рекомендована до розширення. Вичерпну інформацію про стан об'єктів ПЗФ в громаді можливо отримати лише за результатами польових обстежень, оскільки актуальних геопросторова прив'язаних вихідних даних на час розробки СЕО немає. Геопросторові дані про межі об'єктів ПЗФ відсутні. Інформація про користувачів земельних ділянок у складі вихідних даних не надана, у відкритому доступі відсутня.

Також, відомості про розташування існуючих об'єктів та територій ПЗФ мають бути чітко визначені та винесені в натурі.

Зауважимо, що згідно Закону України "Про ПЗФ" землі природно-заповідного фонду України, а також землі територій та об'єктів, що мають особливу екологічну,

³ Примітка. Межі громади взято із відкритих даних про АТУ - <https://atu.decentralization.gov.ua>, межі ПЗФ та Смарагдової мережі взято із даних Публічної кадастрової карти - <https://map.land.gov.ua>

наукову, естетичну, господарську цінність і є відповідно до [статті 6](#) цього Закону об'єктами комплексної охорони, належать до земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного або історико-культурного призначення. На землях природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного або історико-культурного призначення забороняється будь-яка діяльність, яка негативно впливає або може негативно впливати на стан природних та історико-культурних комплексів та об'єктів чи перешкоджає їх використанню за цільовим призначенням. На землях територій та об'єктів природно-заповідного фонду, які створюються в зоні відчуження та зоні безумовного (обов'язкового) відселення території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, забороняється будь-яка діяльність, що не забезпечує режим радіаційної безпеки.

Межі територій та об'єктів природно-заповідного фонду встановлюються в натурі відповідно до законодавства. До встановлення меж територій та об'єктів природно-заповідного фонду в натурі їх межі визначаються відповідно до проектів створення територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

На використання земельної ділянки або її частини в межах природно-заповідного фонду може бути встановлено обмеження (обтяження) в обсязі, передбаченому законом або договором. Обмеження (обтяження) підлягає державній реєстрації і діє протягом строку, встановленого законом або договором. Завдані внаслідок обмеження (обтяження) у землекористуванні втрати відшкодовуються в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду забезпечується шляхом: встановлення заповідного режиму; організації систематичних спостережень за станом заповідних природних комплексів та об'єктів; проведення комплексних досліджень з метою розробки наукових основ їх збереження та ефективного використання; додержання вимог щодо охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду під час здійснення господарської, управлінської та іншої діяльності, розробки проектної і проектно-планувальної документації, землевпорядкування, лісовпорядкування, здійснення оцінки впливу на довкілля; запровадження економічних важелів стимулювання їх охорони; здійснення державного та громадського контролю за додержанням режиму їх охорони та використання; встановлення підвищеної відповідальності за порушення режиму їх охорони та використання, а також за знищення та пошкодження заповідних природних комплексів та об'єктів; проведення широкого міжнародного співробітництва у цій сфері; проведення інших заходів з метою збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

2.6.2.1. Території, що можуть бути включені до складу ПЗФ

Природно-заповідний фонд (ПЗФ) охороняється як національне надбання, щодо якого встановлюється особливий режим охорони, відтворення і використання. Україна розглядає цей фонд як складову частину світової системи природних територій та об'єктів, що перебувають під особливою охороною. Правовий режим існування територій та об'єктів ПЗФ визначається ЗУ «Про природно-заповідний фонд України», ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища України» та Земельним кодексом України. Землі ПЗФ, згідно зі ст. 43 Земельного Кодексу України віднесені до особливо цінних земель природоохоронного призначення.

Створення територій та об'єктів ПЗФ регулюється ст.ст. 51 – 53 ЗУ «Про ПЗФ». Відповідно до ст. 51 цього Закону підготовка і подання клопотань про створення чи оголошення територій та об'єктів ПЗФ можуть здійснюватись державними та

науковими установами, природоохоронними громадськими об'єднаннями або іншими організаціями та громадянами.

Докладні рекомендації щодо пошуку територій під ПЗФ підготовлено МБО "Екологія - Право - Людина"

[http://epl.org.ua/images/pdf/people/1767_EPL_Posibnyk_Fond_Zapovidnuk.pdf].

У виборі ділянок, перспективних для заповідання, варто керуватися Оселищною директивою та зважати на наявність існування на територіях видів флори та фауни, занесених до Червоної книги України. Важливо пам'ятати про роль природно-заповідної мережі у показниках сталого розвитку країни.

Так рекомендованими під ПЗФ можуть бути наступні території в межах громади (опираючись на рекомендації http://epl.org.ua/images/pdf/people/1767_EPL_Posibnyk_Fond_Zapovidnuk.pdf):

природні ділянки, що можливо включити до складу існуючих територій природно-заповідного фонду; місця поширення видів рослин і тварин, занесених до Червоної книги України, регіональних переліків видів флори та фауни, що охороняються в областях, а також місця поширення рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України, місця поширення видів флори і фауни та оселища, що знаходяться під охороною Бернської конвенції (додатки конвенції I, II та III, Резолюції Постійного комітету конвенції № 4 (1996, 2010) «Про зникаючі природні середовища (оселища), що потребують спеціальних заходів для їх збереження» та № 6 (1998, 2011) «Про перелік видів, щодо потребують спеціальних заходів для їх збереження»); потенційними для заповідання є об'єкти-кандидати (які не мають статус об'єктів ПЗФ в Україні) Смарагдової мережі Європи, що створюється на виконання Бернської конвенції як аналог екомережі ЄС НАТУРА 2000; землі лісгосподарського призначення, насамперед лісові землі наукового призначення, рекреаційно-оздоровчі та захисні ліси, та інші ділянки лісів, важливі для збереження біорізноманіття; внутрішні природні та штучно створені водні об'єкти (водотоки, водойми), прибережні захисні смуги та водоохоронні зони, заболочені території, острови та інші водно-болотні угіддя, що не використовуються інтенсивно у сільському господарстві; заплави малих річок (долини річок, збережені у природному стані); сільськогосподарські угіддя екстенсивного використання (пасовища, сіножаті); території, на яких у минулому було здійснено заходи з консервації земель шляхом залуження; неугіддя, малопродуктивні, деградовані та еродовані землі, що підлягають відновленню; перелоги, що виведені з категорії орних земель; • природні степові ділянки (в сучасних умовах, як правило, розміщені на схилах та у яружно-балочних комплексах), якщо на їх території немає заростання деревною рослинністю, представленою інвазивними видами, а також якщо в минулому на цих ділянках не здійснювались заходи з лісорозведення.

Для точної характеристики потенційних об'єктів ПЗФ мають бути надані геопросторові дані про території, зокрема інформація про рельєф, існуючі та проектні санітарні та планувальні обмеження. На час розробки Звіту геопросторових даних про територію громади не надано.

2.6.2.2. Перспективні для заповідання території

Згідно даних Черкаської ОДА [<https://ck-oda.gov.ua/ekologiya/>] перспективними для заповідання, в тому числі в межах Канівської МТГ визначено наступні території:

Таблиця 2.11

Назва об'єкта	Орієнтовна площа, га	Місце розташування (район, лісгосп, квартал тощо)	Відповідальні виконавці / наявність клопотання	Органи (установи), що здійснюють розгляд та погодження клопотань по створенню та оголошенню об'єктів природно-заповідного фонду	Стан виконання
Загальнодержавного значення					
Національний природний парк „Середньодніпровський”	126130,0	Земельні угіддя, які пропонувані для заповідання в адміністративних межах міста Канева, Канівського, Черкаського та Золотоніського районів	Черкаська районна державна адміністрація, Канівська районна державна адміністрація, Золотоніська районна державна адміністрація, Канівська міська рада, Пшеничицька, Бобринська, Межирицька, Хмільнянська, Пекарівська, Прохорівська, Келебердянська сільські ради Канівського району, Кумейківська, Софіївська, Тубільцівська, Мошнівська, Будищенська, Байбузівська, Яснозирська сільські ради Черкаського району, Бубнівсько-Слобідська, Дмитрівська, Коробівська сільські ради Золотоніського району.	Черкаське обласне управління лісового та мисливського господарства, Черкаське обласне управління водних ресурсів, Черкаське регіональне управління водних ресурсів (в частині сприяння у вирішенні питання погодження клопотання про створення об'єкта природно-заповідного фонду)	Клопотання погоджене Мінприроди та надіслане до ОДА для подальшого погодження. Проведено роботи з приведення матеріалів створення НПП у відповідність до порядку створення та оголошення територій та об'єктів природно-заповідного фонду (ст.ст. 51-53 ЗУ «Про природно-заповідний фонд»). Підготовлено картографічні матеріали; Головне управління Держгеокадастру у Черкаській області надало довідку з державної статистичної звітності про наявність земель та розподіл їх за власниками земель, земле-користувачами, угіддями. Клопотання погоджене: Черкаським регіональним управлінням водних ресурсів; ДП «Корсунь-Шевченківським ЛГ»; ОДА погодила включення до території НПП земельних ділянок державної власності площею 24,717 тис. га в акваторії Кременчуцького та Канівського водосховищ. Головне управління Держгеокадастру у Черкаській області відмовило у погодженні

			Клопотання Канівської міської ради від 29.05.2015 № 01-01-17/1268		включення до складу НПП земель с/г призначення за межами населених пунктів посилаючись на розпорядження КМУ від 31.01.2018 № 60-р про передачу зазначених земель у комунальну власність МТГ(зокрема, Ліплявської МТГ). В той же час, НПП планується створити на землях 17 сільських рад. Листом від 08.06.2015 № 5/4-9/6718-15 Мінприроди, з огляду на велику площу земель, що пропонується до заповідання, поінформувало, що питання потребує громадського обговорення. За результатами погодження клопотання із 17 сільських рад питання створення НПП підтримано лише 3 громадами: Мошнівської, Кумейківської, Яснозірської сільських рад; інформація про проведення громадських слухань по 4 сільських радах не надходила (Бобрицька, Пекарівська Канівського району, Байбузівська Черкаського району).
--	--	--	---	--	--

2.6.3. *Смарагдова мережа та водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення*

Через територію громади проходять території Смарагдової мережі (<http://emerald.net.ua/>, <https://map.land.gov.ua/>), викопіювання місцерозташування яких згідно даних Публічної кадастрової карти подано на рис. 2.11.

Зокрема території Смарагдової мережі проходять з півночі на південь вздовж західної межі громади та частково зачіпають території с. Лука, с. Межиріч, с. Михайлівка, с. Хмільна, м. Канів. Серед територій Смарагдової мережі (за даними ДЗК):

UA0000110 - Kremenchutske Reservoir, Кількість видів птахів: 28, Кількість інших видів: 15, Кількість типів природних оселищ: 21, Біогеографічний регіон: Континентальний;

UA0000012 - Kanivskyi Nature Reserve, Кількість видів птахів: 59, Кількість інших видів: 30, Кількість типів природних оселищ: 17, Біогеографічний регіон: Континентальний,

UA0000256 - Mykhailivskyi, Кількість видів птахів: 59, Кількість інших видів: 14, Кількість типів природних оселищ: 12, Біогеографічний регіон: Континентальний,

UA0000272 - Ros river valley, Кількість видів птахів: 10, Кількість інших видів: 13, Кількість типів природних оселищ: 24, Біогеографічний регіон: Континентальний,

Згідно даних сайту Рамського Бюро [<https://rsis Ramsar.org/ris/2387>] водно-болотні угіддя міжнародного значення на території Канівської МТГ відсутні.

Згідно регіональної доповіді про стан довкілля за 2019 рік на території області водно-болотні угіддя міжнародного значення відсутні [п.5.4.2. <https://drive.google.com/drive/folders/1S-5ohyDONkyVlyWMWYNmZMzZ7atbBTMH>]. Але згідно Екологічного паспорту області за 2019 рік на території області є один об'єкт, віднесений до водно-болотних угідь міжнародного значення (таблиця 51), площею 2 тис. га. місце розташування цього об'єкта не уточнено. Для забезпечення збереження водно-болотних угідь мають бути визначені чіткі межі їх розташування та відповідна інформація донесена до органів місцевого самоврядування, на території яких ці водно-болотні угіддя проходять.

2.6.4. Прогнозовані зміни стану об'єктів, зазначених в п.2.6

Зазначені природоохоронні території можуть зазнавати антропогенного тиску зі сторони населених пунктів, промислових підприємств, несвідомого ставлення до навколишнього середовища зі сторони населення тощо. Також відсоток % територій природно-заповідного фонду в громаді дуже низький та складає менше 1%. Окремі того, більшість меж територій ПЗФ не винесена в натуру, але за інформацією наданою обласним управлінням екології роботи із винесення в натуру меж ПЗФ наразі ведуться. Відсутність меж територій ПЗФ та низький рівень інформованості населення щодо розташування таких територій та їх статусу, умов використання може нести загрозу завдання шкоди таким територіям через недбале відношення громадян.

На території громади проходять території Смарагдової мережі, які можуть бути перспективними до створення ПЗФ (див. п.2.6.3.1). Крім того, виконання вимог Закону України "Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року", також сприятиме розвитку природно-заповідного фонду.

2.7. Земельні ресурси та ґрунти

Згідно паспорту Канівської міської територіальної громади 2021 р. розподіл земель за видами використання в межах населених пунктів громади наведено нижче в таблиці.

Таблиця 2.12

	м.Канів	с Яблунів	с. Кононча, с. Гмарня	с.Межиріч, с. Лука, с. Бабичі	с.Хмільна, с. Хутір –Хмільна, с.Михайлівка	с.Пекарі
загальна площа земель в існуючих межах	1 742 га	3 657,80 га	1 703,10 га	5 787,20 га	5 819,50 га	4 122,20 га
сільськогосподарські землі	456,3га 26%	1754,6 га 48%	1327,4 га 78%, вт.ч. 6,1 га полезахисних смуг	2307,4 га 39,9%	2907,1967 га 49,96%	679,6517 га 16,5%
забудовані землі	873,2 га 50%	64,53 га 2%	37,5 га 2,2%	167,8 га 2,9%	141,5555 га 2,43%	117,5683 га 2,9%

відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом	245,5 га 14%	65 га 2%	22,7 га 1,3%	152,5 га 2,6%	187,2995 га 3,22%	188,83 га 4,5%
води	167 га 10%	1,6 га	35,8 га 2,1%, в тому числі болота -15,1 га	176,1 га 3% - 53,9 га	57,6 га 0,99%	523,65 га 12,7%
ліси та інші лісовкриті зони	-	1772 га 48%	279,7 га	2 983,40 га	2525,8483 га 3,40%	2 612,50 га 63,38 %

На рисунку 2.12 наведено розміщення агропромислових груп ґрунтів в межах Канівської МТГ згідно даних публічної кадастрової карти [<https://map.land.gov.ua>].

Згідно Регіональної доповіді про стан довкілля [<https://drive.google.com/drive/folders/1S-5ohyDONkyVlyWMWYNmZMzZ7atbBTMH>] внаслідок нераціонального використання ґрунтів відбувається збіднення їх природної родючості, що призводить до погіршення якісного стану ґрунтів. Основні втрати родючості ґрунтів пов'язані з високим ступенем розораності земель і посиленням ерозійних процесів; порушенням структури сівозміни; зростанням дефіциту балансу елементів живлення і органічної речовини, а тому і збідненням їх запасів у ґрунті; послабленням мікробіологічної активності ґрунту; наявністю площ кислих ґрунтів; зростанням щільності ґрунту та падінням його водоутримуючої здатності; повільним впровадженням сучасних ґрунтозахисних технологій обробітку.

Відомості про якість ґрунтів в Канівському районі станом за 2019 р. наведено нижче в таблиці⁴

Таблиця 2.13
 Якість ґрунтів сільськогосподарського призначення в межах Канівського району

Вміст гумусу, %	Середньозважений вміст азоту, мг/кг	Вміст фосфору, мг/кг	Вміст калію, мг/кг	% кислих ґрунтів (рНKCl 4.0-5.5)	Еколого агрохімічна оцінка, бал
2,29	84,6	126,0	60,0	32,6	44,6

Згідно з даними регіональної доповіді [<https://drive.google.com/drive/folders/1S-5ohyDONkyVlyWMWYNmZMzZ7atbBTMH>] в області гостро стоять проблеми наявності таких проявів деградації земель як ерозія, техногенне забруднення, вторинне осолонцювання, підтоплення та зсуви ґрунтів. Високий рівень розораності угідь, в тому числі на схилах, значне розширення посівів просяпних культур та практично повне припинення виконання комплексу робіт по захисту ґрунтів, порушення системи обробітку ґрунту приводить до погіршення стану земель.

⁴[<https://drive.google.com/drive/folders/1S-5ohyDONkyVlyWMWYNmZMzZ7atbBTMH>]

Таблиця 2.14
Розподіл орних земель за крутизною схилів в Черкаській області

Одиниці виміру	Разом обстежуваних орних земель	У тому числі за крутизною схилів (градуси)				
		<1	1-3	3-5	5-7	>7
тис. га	1153,8	654,1	334,3	101,0	44,4	20,0
%	100	56,7	29,0	8,8	3,8	1,7

Зважаючи на це і враховуючи кліматичні особливості (часті відлиги, різка зміна температури під час весняного сніготанення, весняні суховії, зливовий характер опадів в талий період), а також знищення лісової та трав'янистої рослинності на крутосхилах, неправильне розміщення доріг та інших лінійних об'єктів на місцевості сприяють інтенсивному розвитку ерозійних процесів. Водна ерозія ґрунтів проявляється в усіх районах області на схилах, що перевищують ухил 0,5 градуса. Збереження на сьогодні високого рівня розораності угідь, в тому числі на схилах, при значному розширенні площі просапних культур та практично повного припинення виконання комплексу робіт по захисту ґрунтів призводить до розвитку небувалих ерозійних і деградаційно-руйнівних процесів, що створює загрозу економічній безпеці області.

Звертаємо увагу, на те що згідно ЗУ "Про охорону " ст. 47 забороняється розорювання схилів крутизною понад 7 градусів (крім ділянок для залуження, залісення та здійснення ґрунтозахисних заходів). На схилах крутизною від 3 до 7 градусів обмежується розміщення просапних культур, чорного пару тощо.

Оскільки, в межах стратегічної цілі 1 "Підвищення ефективності місцевої влади та бізнесу" передбачається підготовка просторового плану, в межах Стратегічної цілі 2 "Покращення якості життя" передбачається розробка нового Генерального плану розвитку ТГ, то в межах перелічених цілей та завдань мають бути обов'язково враховані проблеми розораності територій, в тому числі шляхом побудови в складі стратегічної екологічної оцінки та/або аналізу існуючого стану в складі підготовки містобудівної документації, карти ухилів на території громади із визначенням обмежень та можливостей щодо ведення тих чи інших видів діяльності за різними факторами.

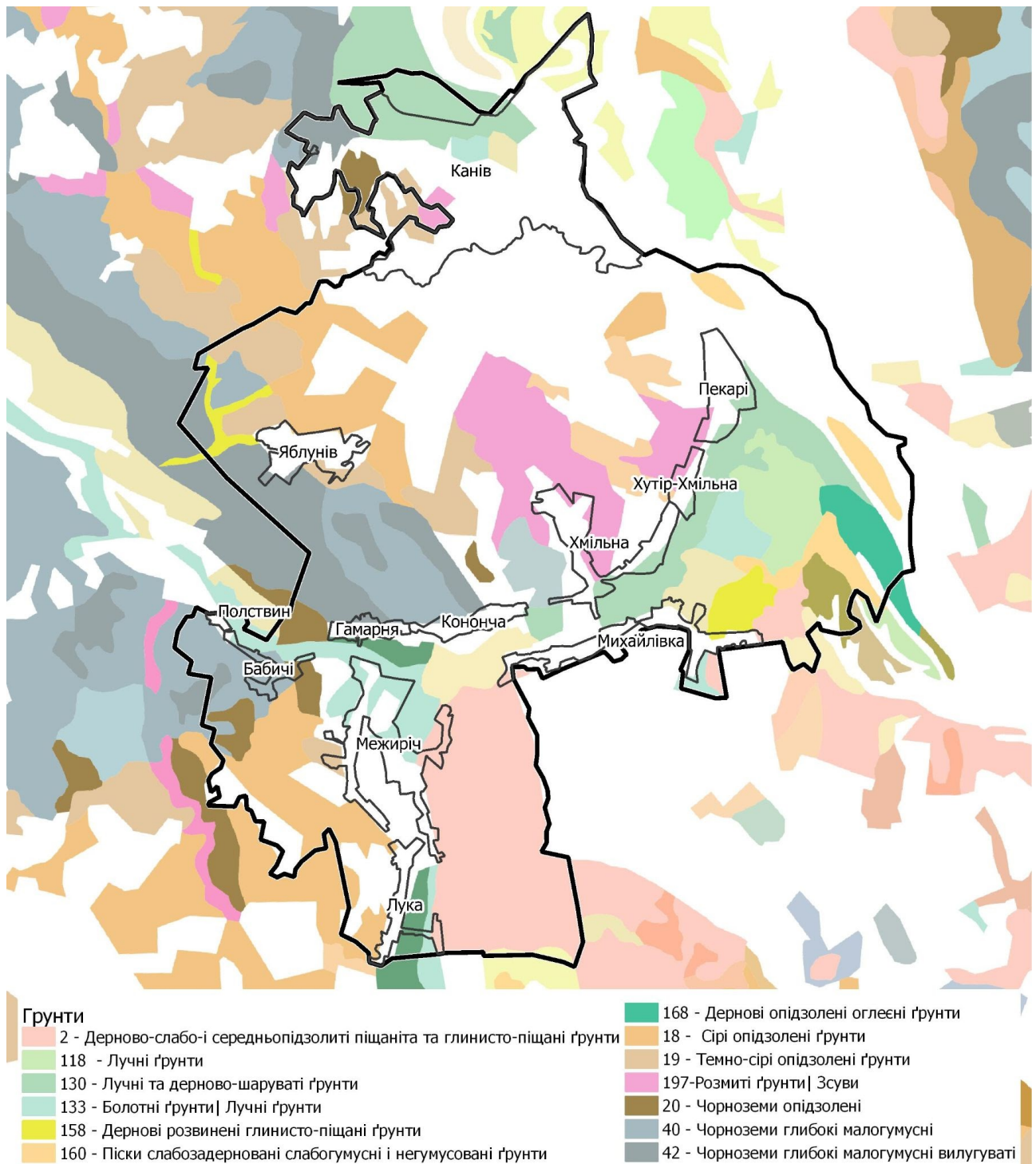

рис.2.12. Агровиробничі групи ґрунтів згідно даних Публічної кадастрової карти [https://map.land.gov.ua]

Отже, землекористування в Канівській МТГ супроводжується високим рівнем розораності схилкових земель, розширенням посівних площ просапних культур, нехтуванням науково обґрунтованими ґрунтозахисними сівозмінами, впровадженням індустріальних технологій вирощування сільськогосподарських культур, що викликало відчутне зменшення площ, зайнятих природними рослинними угрупованнями (луками, лісами, болотами) при одночасному збільшенні питомої ваги освоєних сільськогосподарських угідь, насамперед ріллі.

До негативних змін структури ґрунтів, їх фізико-хімічних і біологічних властивостей призвели наслідки внесення мінеральних добрив й пестицидів у попередні роки. Застосування великих доз добрив може погіршити якість

продукції, ґрунтових вод, що зумовлює забруднення близьких річок і водойм. Використання мінеральних добрив дало змогу певною мірою підвищити врожайність культур, однак подальше збільшення їх доз уже не сприятиме її зростанню, що буде пов'язано із зменшенням запасів гумусу в ґрунті.

Особливо небезпечно неправильне або надмірне використання пестицидів. Причому деяка їх частина трансформується, тобто виникають нові токсичні речовини (вторинна токсикація).

Повне знищення ґрунтового покриву спостерігається в процесі селитебного, промислового, дорожнього й інших видах будівництва.

2.8. Основні екологічні проблеми території МТГ

Серед основних екологічних проблем, які можна виділити є знищення зелених насаджень, відсоток втрачених зелених насаджень переважає над відсотком відновлених; відсутність паспортизації та належного обліку зелених насаджень та водних об'єктів; порушення режиму використання ПЗС р. Дніпро та інших водних об'єктів, замулення, забруднення річок,; неналежне утримання територій та об'єктів природно-заповідного фонду, відсутність виготовленої на них землевпорядної документації щодо організації та встановлення меж, розораність земель, незадовільний стан існуючого полігону ТПВ, відсутність достовірної інформації про кількість викидів, джерела таких викидів та діючі дозволи на викиди від стаціонарних джерел забруднення в громаді.

У таблиці нижче проаналізовано основні екологічні проблеми Канівської міської територіальної громади з точки зору їх "прив'язки" до конкретних природних компонентів - повітря, ґрунтів, поверхневих і ґрунтових вод, видів і біотопів, які зазнають негативного впливу.

Таблиця 2.15.

	Екологічні проблеми	Компоненти, що зазнають впливу						
		Атмосферне повітря	Поверхневі води	Ґрунтові води	Підземні води	Ґрунти	Види і біотопи	Образ ландшафту
1.	Замулення, забруднення та заростання річок, а також недотримання режиму обмеженого господарювання на прибережних захисних смугах		+	+			+	+
2.	Низька якість питної води через незадовільний технічний стан водопровідних споруд і мереж та значна їх зношеність		+	+	+			
3.	Незадовільний стан р. Дніпро		+	+	+		+	
4.	Відсутність культури економії та		+	+	+			

	бережливого ставлення до води							
5.	Забруднення стічними водами промислових підприємств, сільськогосподарського виробництва, комунального господарства р. Дніпро, р. Росава скидання у водойми неочищених вод		+	+		+	+	
6.	Зростання обсягів побутових відходів та невідповідність утворюваним об'ємам існуючих методів їх знешкодження. Зростання обсягів промислових відходів I-III класів небезпеки. Перевантаження та незадовільний стан існуючого полігону ТПВ "Канів"	+	+	+	+	+	+	+
7.	Високий ступінь розораності земель і посилення ерозійних процесів тощо.	+	+	+	+	+	+	+
8.	Викиди від стаціонарних (підприємства) та пересувних (автотранспорт) джерел забруднення. Відсутність точної інформації щодо об'ємів викидів. Відсутність актуальних дозволів на викиди у всіх забруднювачів повітря	+	+	+	+	+		
9.	Низький рівень розуміння в суспільстві пріоритетів збереження навколишнього	+	+	+	+	+	+	+

	природного середовища та переваг сталого розвитку							
10.	Відсутність чітких меж ПЗФ, відсутність винесених меж в натурі, недостатність інформування населення щодо режиму використання таких територій						+	

3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Інформацію про характеристику стану довкілля, умов життєдіяльності населення систематизовано у вигляді наведеної нижче таблиці із переліком чинників негативного впливу та компонентів довкілля, для яких такий вплив є суттєвим.

Таблиця 3.1
Компоненти, що зазнають негативного впливу

	Компоненти довкілля , що зазнають негативного впливу							
Чинники негативного впливу	Атмосферне повітря	Поверхневі води	Ґрунтові води	Підземні води	Ґрунти	Види і біотопи	Образ ландшафту	Клімат
зі сторони нежитлових будівель	Т, АМ, П, Т	-	ДВ	-	ДВ, Р	ДВ	ЕЗ	Т, АМ, Т
зі сторони житлової забудови	Т, АМ	-	ДВ	-	ДВ, Р	ДВ	ЕЗ	Т, АМ, Т
зі сторони промислових підприємств	Т, АМ, П, Т	ДВ, скидання неочищених стічних вод	інфільтрація ДВ	інфільтрація ДВ	ДВ	АМ, ДВ	ЕЗ, зниження якості ландшафту через візуальний вплив	Т, АМ, Т

зі сторони вулично-дорожньої мережі, автомобільних доріг - шум, викиди хімічних речовин та ПММ	забруднення повітря викидами транспорту, шумове забруднення, АМ, АЗ, Т, П	-	інфільтрація забруднювачів із ДВ	-	утворення полів забруднення викидами транспорту, АМ, ДВ	шумове забруднення, хімічне забруднення, АМ, АЗ	зниження якості ландшафту через шум і викиди, фрагментація ландшафту, Р	формування теплових островів, Т, П
зі сторони поводження з ТПВ	АМ, Т, П	-	ДВ	інфільтрація ДВ	ДВ,	АМ, ДВ	ЕЗ, зниження якості ландшафту через поширення неприємних запахів, візуальний вплив	Т, П
Території с/г призначення	-	-	ДВ	-	ДВ, Р	ДВ	-	Т

ДВ - дощові води,
 АМ - атмосфера (механічне перенесення впливу, запахи та механічні частинки),
 АЗ - Атмосфера (звукове навантаження),
 Е - електромагнітне випромінювання,
 П - емісія парникових газів
 С - світлове забруднення
 ЕЗ - естетичне забруднення
 Т - теплове забруднення
 Р - прямий механічний вплив (руйнування)

Примітка до таблиці 3.1. **Синім** кольором зазначено прямі наслідки впливу, **Пурпуровим** - вторинні, кумулятивні та синергічні.

Отже, згідно викладених даних в розділі 2 та підсумків в таблиці 3.1. факторами впливу, які найбільше впливають на навколишнє середовище громади є промислові території, транспортний рух, поводження з відходами. Негативний вплив стосується практично всіх компонентів довкілля: атмосферне повітря, води, ґрунти, образи ландшафту.

Основними каналами передачі зазначеного впливу є: дощові води та забруднення атмосферного повітря.

На основі проведеного огляду та аналізу виконано аналіз сильних та слабких сторін, можливостей та загроз в розрізі екологічних проблем громади, які викладено нижче в таблиці.

Таблиця 3.2
SWOT-аналіз екологічної ситуації в Канівській МТГ

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none">• Сприятливе географічне положення. Відстань до столиці - 150 км, відстань до обласного центру - 75 км. Близькість до аеропорту Бориспіль - 117 км, Залізнична станція Миронівка - 45 км.• Активна позиція влади щодо інноваційних рішень. Відстань до столиваційного розвитку громади• Спрямованість влади на вирішення питань поведження з відходами та їх переробку• Історична та духовна спадщина, наявність природно-заповідного фонду в межах громади та поруч із нею. Потужний природно-рекреаційний потенціал: р.Дніпро, мальовничий ландшафт, чисте повітря, велика кількість зелених насаджень, достатні запаси питної води. Унікальна історична спадщина від часів Київської Русі, козацтва, шевченківського періоду до сьогодення, що вигідно вирізняє громаду серед інших населених пунктів України. Місто входить до "7 чудес України: історичні міста та містечка". Статус м. Канів як одного з провідних культурно-освітніх центрів Черкащини (велика кількість музеїв, археологічних пам'яток, 3 заповідники, 3 середніх професійно-технічних заклади, тощо).• Підприємства, які формують промислову базу міста Канів мають стабільний збут продукції в Україні і за кордоном (Канівська ГЕС, Канівська філія ТОВ «Клуб Сиру», підприємства групи "ВЕРЕС", ТОВ «Ергопак», ТОВ «Купава Груп», МХП, ТОВ «Магнітприлад», ПАТ «Магніт»). Наявність діючих НГО, які мають успішний досвід впровадження розвиткових проєктів в громаді.• Наявні вільні земельні ділянки, господарські двори і промислові площі, які можуть бути запропоновані інвесторам.•	<ul style="list-style-type: none">• Перевантаженість ТПВ "Канів" та його незадовільний стан; Відсутність сміттєпереробного заводу. У близько 70% приватного сектору м. Канів не укладено договори про вивіз твердого побутового сміття, що призводить до створення несанкціонованих сміттєзвалищ і забруднення схилів і ярів. Наявність стихійних сміттєзвалищ;• Погіршення екологічної ситуації через нераціональну систему землекористування, в тому числі високий рівень розораності земель;• Застарілі технології на виробництвах;• Значне моральне і фізичне зношення інженерно-технічної інфраструктури, транспортної інфраструктури, особливо в сільській місцевості, зношеність житлового фонду, зношеність автопарку; Низький рівень розвитку інфраструктури для маломобільних груп населення.• Низька якість питної води, забруднення та погіршення стану водних об'єктів (в т.ч. незадовільний стан р. Дніпро. Забруднення стічними водами промислових підприємств, сільськогосподарського виробництва, комунального господарства річок громади.• Відсутність місць для відпочинку з сучасними елементами благоустрою; Недостатньо розвинена спортивно-розважальна та туристично-рекреаційна інфраструктура.• Низька промоція міста в масштабах України та за кордоном. Обмежена кількість готельних комплексів громади з урахуванням подальшого розвитку туризму.• Накопичення побутових відходів та невідповідність цим об'ємам відходів існуючих методів їх знешкодження. Зростання обсягів промислових відходів I-III класів небезпеки• Викиди від транспортних засобів зростають, на що в тому числі впливає стан дорожнього покриття• Незадовільний стан систем водопостачання та водовідведення.• Незадовільна якість питної води.
Можливості	Загрози

- Покращення системи землеробства шляхом дотримання принципів органічного землекористування;
- Збільшення кількості та площі об'єктів природно-заповідного фонду;
- Розширення та диверсифікація зовнішньоекономічних зв'язків України у напрямку поглиблення зовнішньоекономічних відносин з країнами Європейського союзу, Азії та Африки. Очікуване зростання зацікавленості іноземних інвесторів до України завдяки продовженню євроінтеграційних процесів та відродженню економіки. Розширення діяльності в Україні проектів міжнародної технічної допомоги, які підтримуватимуть об'єднані громади.
- Покращення інвестиційного клімату. Розширення використання всіх видів відновлювальної енергетики в умовах її подальшого здешевлення.
- Ріст популярності туризму, в т.ч. – зеленого, світоглядного тощо в Україні та в світі. Подальший розвиток туристичної сфери на базі великого туристичного потенціалу громади.
- Перевантаженість ТПВ "Канів". Наявність стихійних сміттєзвалищ;
- Зростання рівня захворюваності населення через забруднення навколишнього середовища;
- Подальше забруднення водних об'єктів, можливе погіршення якості питної води
- Низький рівень екологічної свідомості та відповідальності з боку населення та суб'єктів господарювання;
- Відсутність достовірних даних щодо кількісних і якісних характеристик зелених насаджень;
- Відсутність єдиної системи даних щодо екологічного стану довкілля;
- Перевантаження полігону для захоронення побутових відходів, його незадовільний стан;
- Відсутність налагодженої системи збору та вивезення небезпечних відходів в складі побутових відходів;
- Низький рівень розуміння в суспільстві пріоритетів збереження навколишнього природного середовища та переваг сталого розвитку.
- Погіршення стану атмосферного повітря. Близько 93% джерел викидів в м. Канів мають дозволи, а у 7% строки дії дозволів завершилися. Місто Канів не володіє інформацією щодо реальних показників викидів підприємств міста у повітря.
- Збільшення кількості безпритульних тварин.
- Скорочення населення громади (темпи скорочення вищі, ніж в районі).
- Суттєве зростання цін на світових енергетичних ринках.
- Низький рівень дотримання правових норм, що стримує притік іноземних інвесторів та сприяє розвитку корумпованості.
- Зниження рівня ґрунтових вод призводить до загострення проблеми водопостачання у населених пунктах громади.
- Подальше делегування на місцевий рівень державних фінансових зобов'язань щодо забезпечення соціальних стандартів без надання належної матеріально-фінансової бази. Згортання реформ. Зміна політичного курсу країни. Нестабільність курсу гривні. Тиск аграрних холдингів на розвиток малого та середнього бізнесу на селі. Економічні кризи, в т.ч. через епідемію COVID-19.
- Відсутність даних на публічній кадастровій карті про всі об'єкти ПЗФ на території громади. Неузгоджені дані щодо об'єктів ПЗФ, які є на публічній кадастровій карті, зокрема на публічній кадастровій карті вказані ПЗФ, які не надано в переліку обласних управлінь з питань екології.

4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

4.1. Основні екологічні проблеми, які стосуються ДДП, зокрема щодо території із природоохоронним статусом

Серед основних екологічних проблем, які можна виділити, є знищення зелених насаджень, відсоток втрачених зелених насаджень переважає над відсотком відновлених; відсутність паспортизації та належного обліку зелених насаджень та водних об'єктів; порушення режиму використання ПЗС р. Дніпро та інших водних об'єктів, замулення, забруднення річок, неналежне утримання територій та об'єктів природно-заповідного фонду, відсутність виготовленої на них землевпорядної документації щодо організації та встановлення меж, розораність земель, незадовільний стан існуючого полігону ТПВ, відсутність достовірної інформації про кількість викидів, джерела таких викидів та діючі дозволи на викиди від стаціонарних джерел забруднення. Докладний огляд основних проблем викладено в р.2. цього Звіту.

Рішення документу державного планування "Стратегія розвитку Канівської міської територіальної громади до 2030 року" не несуть прямої шкоди територіям з природоохоронним статусом. Зокрема ряд напрямів ДДП "Стратегія розвитку Канівської міської територіальної громади до 2030 року" мають позитивно вплинути на території із природоохоронним статусом та здоров'я населення.

Так зокрема, розроблення просторової документації, проведення зонінгу землі та інші заходи (визначення цільового призначення вільних земельних ділянок і та інше) в складі стратегічної цілі 1, розробка нового генерального плану розвитку ТГ з урахуванням об'єднаних територіальних громад, розробка плану зонування міста, розробка концепції розвитку територій (парки, сквери, гори, набережна тощо), розвиток збалансованої мережі просторів для рекреації та дозвілля, модернізація інфраструктури водопостачання та водовідведення, поліпшення якості дорожньої інфраструктури, запровадження системи екологічного моніторингу, впорядкування об'єктів водного та лісового господарства та території громади, оптимізація системи поводження з побутовими відходами, в рамках стратегічної цілі 3 - дозволить встановити та врахувати розташування та умови використання природоохоронних територій та зменшити вплив негативних факторів на такі території, шляхом зменшення інтенсивності впливу від негативних джерел.

Варто звернути увагу на задачу розвитку річкового транспорту в складі стратегічної цілі 3, оскільки такий транспорт може виступити забруднювачем поверхневих вод [Щербак А.С., Вплив водного транспорту на якість біосфери та методи зменшення його негативної дії на довкілля]. Паливом для суден служать головним чином нафтопродукти: бензин, солярове масло, моторне паливо тощо. До складу рідких палив входять: вуглець, водень, кисень, азот, сірка. Основними з них є вуглець і водень (вуглецю -85%, водню -13%). В умовах звичайної експлуатації основними джерелами забруднення є судові двигуни, і насамперед головна енергетична установка, а також вода, використана для миття. Регулювання питання розвитку судноплавства має відповідати чинному законодавству України та міжнародним зобов'язанням - закону України "Про транспорт", Водному Кодексу України, [Міжнародній конвенції про запобігання забрудненню з суден 1973 р.](#) із змінами, внесеними [Протоколом 1978 р.](#) до неї, [Міжнародному кодексу по управленню безопасной експлуатацией судов и предотвращением загрязнения](#),

прийнятий 04.11.1993 резолюцією А.741(18) Асамблеї Міжнародної морської організації (далі - ІМО), з поправками, внесеними до нього резолюцією MSC.104(73) Комітету з безпеки на морі ІМО та іншими нормативними документами. Зауважимо, що згідно Водного Кодексу України ст. Стаття 67. річки, озера, водосховища, канали, інші водойми, а також внутрішні морські води та територіальне море є внутрішніми водними шляхами загального користування, за винятком випадків, коли відповідно до законодавства України їх використання з цією метою повністю чи частково заборонено. Перелік внутрішніх водних шляхів, віднесених до категорії судноплавних, затверджується Кабінетом Міністрів України. Всі судна та інші плавучі засоби мають бути обладнані ємкостями для збирання лляльних та інших забруднених вод, які повинні систематично передаватися на спеціальні очисні споруди для очищення та знезараження. Користування водними об'єктами для плавання на маломірних судах (веслових, моторних човнах) дозволяється з дотриманням правил, що встановлюються Верховною Радою Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими радами за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері безпеки на морському та річковому транспорті.

Тимчасові негативні наслідків для природоохоронних територій можуть бути під час ведення будівельних робіт. Прийняття рішення щодо будівництва, яке матиме вплив на природоохоронні території та оцінка таких ризиків має відбуватися згідно вимог чинного законодавства за встановленими процедурами, враховуючи необхідність проходження процедур стратегічної екологічної оцінки (ЗУ "Про СЕО", оцінки впливу на довкілля (ЗУ "Про ОВД").

Для територій ПЗФ питання впливу на заповідні території регулюється в тому числі ЗУ "Про ПЗФ", де визначається, що на землях природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного або історико-культурного призначення забороняється будь-яка діяльність, яка негативно впливає або може негативно впливати на стан природних та історико-культурних комплексів та об'єктів чи перешкоджає їх використанню за цільовим призначенням. До того ж навколо об'єктів ПЗФ, можуть встановлюватися охоронні зони, в межах яких не допускається будівництво промислових та інших об'єктів, мисливство, розвиток господарської діяльності, яка може призвести до негативного впливу на території та об'єкти природно-заповідного фонду. Оцінка такого впливу здійснюється на основі екологічної експертизи, що проводиться в порядку, встановленому законодавством України.

Регулювання питань впливу на водні об'єкти визначаються в тому числі Водним Кодексом України, де регулюються питання використання водних об'єктів, їх прибережно-захисних смуг та водоохоронних зон.

Питання використання та впливу на ліси регулюється в тому числі Лісовим Кодексом.

Відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковою, в тому числі для для об'єктів, віднесених до першої та другої категорій видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля і підлягають оцінці впливу на довкілля, а також для діяльності, яка впливатиме на ПЗФ. Зокрема, у першу групу входять усі суцільні та поступові рубки головного користування та суцільні санітарні рубки на площі понад 1 гектар; усі суцільні санітарні рубки на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду. До другої групи входить сільське господарство, лісівництво та водне господарство; сільськогосподарське та лісогосподарське освоєння, рекультивация та меліорація земель (управління водними ресурсами для ведення сільського господарства, у тому числі із зрошуванням і меліорацією) на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах на площі 5 гектарів і більше,

насадження лісу (крім лісовідновлювальних робіт) на площі понад 20 гектарів або на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах на площі 5 гектарів і більше; інтенсивна аквакультура на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах.

Такий аналіз є достатньо узагальненим та потребує уточнень вже на етапах реалізації конкретних рішень з урахуванням їх просторової прив'язки до території, віддаленості по відношенню до природоохоронних територій, умов реалізації та інших характеристик.

4.2. Інформація про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки

Згідно вимог ст. 9, 10, ч.4 ст.12 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» Канівською міською радою було оприлюднено Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки (СЕО) та проекту документа державного планування – "Стратегія розвитку Канівської міської територіальної громади", з метою одержання та врахування пропозицій громадськості на офіційному сайті Канівської міської ради - <http://kaniv-rada.gov.ua/news.php?p=4485>, у розділі "Новини" - "Екологія", 29.05.2021р. а також опубліковано у друкованих виданнях.

Пропозиції до обсягу СЕО Стратегії, отримані від управління екології та природних ресурсів Черкаської ОДА, враховано в цьому Звіті (лист 02/10-02-13/1198/02/10-02-13/12971 від 08.06.2021).

Згідно вимог ст. 9, 10, ч.4 ст.12 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» під час обговорення Заяви, від громадськості надійшов текст Заяви із коригуваннями громадян Юрія Гамалія та Дмитра Іванова. Відповідно до п. 2 статті 10 ЗУ "про СЕО", Заява подається замовником "Для визначення обсягу досліджень, методів екологічної оцінки, рівня деталізації інформації, що має бути включена до звіту про стратегічну екологічну оцінку, та необхідності здійснення стратегічної екологічної оцінки незначних змін до документа державного планування, щодо якого раніше здійснювалася стратегічна екологічна оцінка...". Процедури коригування тексту Заяви в процесі визначення обсягу СЕО ДДП не передбачено.

4.3 Інформація про обговорення Звіту про стратегічну екологічну оцінку

За результатами розгляду Звіту про стратегічну екологічну оцінку та ДДП надійшли зауваження та пропозиції, викладені нижче.

Від Управління екології та природних ресурсів Черкаської ОДА лист № 02/10-04-14/1573/02/10-04-14/19042 від 17.08.2021 :

1. "інформацію таблиці 2.1. пропонуємо перенести до розділу 5 Звіту" - враховано, таблицю 2.1 перенесено до р.5 Звіту.

2. "до пункту 2.5. необхідно додати інформацію щодо місця видалення твердих побутових відходів (сміттєзвалище) в с. Хмільне площею 1.5. га" - враховано в п.2.5 Звіту.

3. "інформацію пункту 2.8 необхідно перенести до розділу 4 Звіту" - не враховано. В пункті 2.8 цього Звіту відображено основні екологічні проблеми МТГ, які виявлено та узагальнено на основі огляду поточного стану довкілля та наявних проблем в громаді. В розділі 4 Звіту розглядається питання екологічних проблем, в більш вузькому розумінні, зокрема розглядаються екологічні проблеми, у тому числі ризику впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).

Від Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України лист № 25/5-21/17358-21 від 13.08.2021:

1. "...Ураховуючи вищенаведене, у Стратегії пропонується стратегічну ціль 3 викласти у такій редакції «Охорона довкілля, підвищення якості життя та стале природокористування». У рамках цієї стратегічної цілі операційну ціль 8. викласти у такій редакції «Збереження довкілля, підвищення рівня екологічної безпеки відновлення та стале використання природних ресурсів.» - зауваження відноситься до ДДП та зміна формулювання стратегічної та операційної цілі розглядається розробником Стратегії.

2. "Щодо цих стратегічної та операційної цілі передбачити положення, спрямовані на виконання на регіональному рівні зобов'язань та заходів у сфері охорони довкілля та сталого використання природних ресурсів, визначених відповідними планами, стратегіями, програмами та іншими документами загальнодержавного рівня, а також міжнародними угодами Стороною яких є Україна, у тому числі:

Основними засадами (стратегією) державної екологічної політики України на період до 2030 року, затвердженими Законом України від 28.02.2019 № 2697-VIII (далі – Стратегія ОНПС);

Національним планом дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України 21.04.2021 № 443-р;

Планом заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 № 932-р;

Національним планом дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.03.2016 № 271-р (згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 № 1065 термін виконання заходів НПД продовжено до 2025 року);

рішенням Координаційної ради з питань боротьби з деградацією земель та опустелюванням, створеної згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 18.01.2017 № 20, зокрема стосовно схвалення представлених НААН добровільних національних завдань щодо досягнення нейтрального рівня деградації земель (далі - НРДЗ) за напрямом «Підтримання вмісту органічної речовини (гумусу) у ґрунтах» (до 2020 року передбачалося досягнення стабільного рівня органічного вуглецю (гумусу) у ґрунтах сільськогосподарських угідь не нижче за базову лінію станом на 2010 рік (3,14 % в середньому по Україні, у т. ч. у розрізі зон: Полісся - 2,24 %; Лісостеп - 3,19 %; Степ - 3,40 %), а до 2030 року – планується збільшення не менше ніж на 0,1 %), а також допоміжних заходів щодо досягнення НРДЗ за напрямками «Відновлення зрошення і поліпшення еколого-меліоративного стану зрошуваних земель» та «Відновлення та стале використання торфовищ»;

Стратегією зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затвердженою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 688-р;

Планом заходів з реалізації Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.10.2020 № 1567-р;

Державною стратегією регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695 (далі – Держстратегія, якою серед іншого, передбачено:

збереження тенденції до зростання частки територій та об'єктів природно-заповідного фонду у відношенні до площі держави (регіону) у кожній області для досягнення показника 15 відсотків до 2027 року;

збереження тенденції до зростання у кожній області частки площі території національної екологічної мережі у загальній території України;

збереження тенденції до збільшення площі відновлених земель та екосистем, площі рекультивованих земель та земель, на яких здійснюються заходи з консервації;

Національною економічною стратегією, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 No 179;

Цілями Сталого Розвитку, затвердженими у 2015 році 70-ю сесією Генеральної асамблеї ООН (резолюція від 25.09.2015 70/1), серед іншого з урахуванням Указу Президента України від 30.09.2019 No 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» та розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 No 686-р «Питання збору даних для моніторингу реалізації цілей сталого розвитку» (далі – моніторинг ЦСР);

Ріо - Конвенціями та іншими міжнародними угодами природоохоронного спрямування." - значна частка заходів, визначених переліченими документами державного планування, покладені на виконання Міндовкілля, органів виконавчої влади та інших суб'єктів, серед яких ОМС не визначені як суб'єкти відносин. Завдання, окреслені Стратегією зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затвердженою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 No 688-р до 2030 року, передбачають розроблення та прийняття нормативно-правових актів та механізмів реалізації поставлених завдань документом, в тому числі визначення функцій ОМС в піднятих питаннях документах сферах до 2030 р., тобто до 2030 р. ОМС не задіяні в реалізації. Узгодженість цілей Стратегії та ЦСР відображено в тексті Стратегії.

3. *" Серед іншого, мають бути передбачені заходи щодо упорядкування орних земель шляхом виведення з їх складу схилів, земель водоохоронних зон, ерозійно небезпечних та інших непридатних для розорювання угідь, відтворення лісів, створення нових та реконструкції існуючих полезахисних лісових смуг та інших захисних насаджень, відновлення лучних, водно-болотних та інших антропогенно змінених екосистем, рекультивації порушених земель, консервації деградованих, малопродуктивних та техногенно забруднених земель, створення і відновлення сіножатей та пасовищ, створення нових та збереження існуючих територій та об'єктів природно-заповідного фонду, а також територій Смарагдової мережі, формування екомережі, реалізації добровільних національних завдань за щодо досягнення нейтрального рівня деградації земель." - перелічені заходи в подальшому мають бути враховані при розробленні містобудівної документації, передбаченої в межах реалізації СЦ.1. та СЦ.3. Також, в Звіті надано рекомендації щодо включення завдання розроблення схеми локальної екомережі громади та проведення інформаційних заходів, направлених в тому числі на збереження природоохоронних територій (табл. 7.2.).*

4. *"Додатково інформуємо, що у ДБН 2.2-12:2019 Планування та забудова територій, затверджених наказом Мінрегіону No 104 від 26.04.2019, підпунктом 8.7.1 пункту 8.7 «Природно-заповідні території» розділу 8 «Ландшафтні та рекреаційні території» визначено, що у межах населених пунктів, на приміських та позаміських територіях, на землях природно-заповідного та іншого природоохоронного, історико-культурного призначення слід передбачати організацію нових та збереження існуючих природних та штучно створених об'єктів – національних природних парків, регіональних ландшафтних парків, ботанічних, дендрологічних та зоологічних парків, парків-пам'яток садово-паркового мистецтва та використовувати їх з рекреаційною та екскурсійною метою. Питома вага територій природно-заповідного фонду в межах регіонів, країни в цілому повинна становити від 5 до 20 % площі території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, в залежності від природно-кліматичних та ландшафтних особливостей." - Згідно ЗУ "Про ПЗФ"*

ст.51-53 ОМС можуть вносити пропозиції щодо включення територій/об'єктів до ПЗФ. Звітом про СЕО наведено пропозиції щодо вибору територій, які можуть бути включені до ПЗФ та пропонується включити підготовку клопотання щодо включення до Стратегії розвитку громади. Також зазначені заходи мають бути враховані при розробленні містобудівної документації, передбаченої в межах реалізації СЦ.1. та СЦ.3.

5. "З огляду на вищенаведене, серед відповідних індикаторів/показників оцінки виконання Проєкту, зокрема з урахуванням індикаторів, передбачених Держстратегією, Стратегією ОНПС (показники оцінки реалізації державної екологічної політики) та моніторингом ЦСР, доцільно передбачити такі як: - площа лісів та лісистість території; - площа орних земель (ріллі) та їх частка у загальній площі території; - площа сільськогосподарських угідь екстенсивного використання (сіножатей та пасовищ) та їх частка у загальній площі території; - вміст органічного вуглецю (гумусу) у ґрунтах сільськогосподарських угідь; - площа відновлених земель та екосистем, площа рекультивованих земель та земель, на яких проводяться заходи з консервації; площа територій національної екологічної мережі; - кількість територій та об'єктів природно-заповідного фонду, площа земель територій та об'єктів природно-заповідного фонду та їх частка у загальній площі території." - Враховано, додано у звіт.

6. "На підставі наданої інформації зроблено висновок, що у Проєкті наслідки для клімату, передбачені Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку», враховані не повністю, а за багатьма напрямками - формально. У Проєкті відсутня конкретна інформація про поточний стан території та заплановані зміни, наявну кількість викидів парникових газів від антропогенних джерел, поточний потенціал території щодо поглинання парникових газів. Не оцінили викиди парникових газів від проведення підготовчих та будівельних робіт, щорічні викиди парникових газів від експлуатації та обслуговування об'єктів на території громади, транспортної інфраструктури після завершення ДДП. Лише один з негативних наслідків зміни клімату – зниження рівня підземних вод, вказаний як загрозливий фактор при SWOT-аналізі ситуації. Не враховано вплив зміни клімату на життєдіяльність та сервіси громади, що може привести до недооцінки загроз і відповідних втрат. До переліку еколого-економічних та екологічних індикаторів моніторингу наслідків виконання Проєкту для довкілля віднесено тільки антропогенні викиди парникових газів (в тоннах умовних одиниць CO₂-еквіваленту) від установок, що потрапляють під дію Закону України "Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів". Слід зазначити, що цей Закон стосується лише великих джерел викидів парникових газів, тому вищезгаданий індикатор має охоплювати усі джерела викидів та поглиначі парникових газів Канівської територіальної громади. У цьому зв'язку рекомендуємо Канівській міській територіальній громаді залучитися до ініціативи Європейського Союзу «Угода мерів – Схід» щодо клімату та енергії. Станом на 1 березня 2021 року в Україні налічується 257 підписантів «Угода мерів – Схід», з яких 184 громади розробили плани дій сталого енергетичного розвитку та адаптації до зміни клімату, що містять конкретні цілі зі скорочення викидів парникових газів, заходи та проєкти, спрямовані на запобігання зміні клімату та адаптації до неї, а також подолання енергетичної бідності.

Рекомендуємо переробити Проєкт та Звіт, повноцінно використовуючи «Рекомендації щодо включення кліматичних питань до документів державного планування» (<https://mepr.gov.ua/news/34766.html>).» - питання залучення до ініціативи Європейського Союзу «Угода мерів – Схід» щодо клімату та енергії відноситься до сфери розгляду Канівської міської територіальної громади. Щодо «Рекомендації щодо включення кліматичних питань до документів державного

планування» (далі Рекомендації), то в Звіті виконано спрощену оцінку впливу на клімат, яка пропонується в Рекомендаціях. Виконати оцінку викидів парникових газів від землекористування, земельного покриття, ведення лісового господарства та землеперетворень на території громади та оцінити викиди від перетворень в результаті зміни землекористувань неможливо через відсутність на рівні Стратегії відомостей про площі територій, для яких передбачається реалізація заходів, що призводитимуть до змін площ землекористувань, а також відсутність у вихідних даних відомостей щодо розподілу землекористувань на всій території громади, особливо за межами населених пунктів. Врахування землекористувань та їх зміни мають бути враховані при розробленні містобудівної документації, передбаченої в межах реалізації СЦ.1. та СЦ.3, де продукуються геопросторові дані про території та землекористування.

7. *"У розділі 10 Звіту представлено до розгляду один альтернативний варіант, «який не передбачає впровадження заходів програми». Зазначене не дозволить виконати норму частини 6 статті 13 Закону, відповідно до якої замовник у довідці про консультації обґрунтовує обрання саме цього документа державного планування у тому вигляді, в якому він запропонований до затвердження, серед інших виправданих альтернатив, представлених до розгляду." - Пропозиції щодо планувальної альтернативи, зокрема доповнення СЦ3 наведено в Звіті табл. 7.2.*

8. *"У розділі 10 Звіту просимо урахувати, що відповідно до частини першої статті 17 Закону замовник у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення. Відповідно розділ має містити заходи, які будуть здійснюватися замовником, а також визначені замовником засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку. Таким чином розділ 10 Звіту має бути приведений у відповідність до вимог пункту 5 Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 р. № 1272." - Враховано, розділ 10 Звіту доповнено відповідною інформацією.*

5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

5.1. Основні міжнародні та національні зобов'язання

Основними міжнародними зобов'язаннями щодо СЕО є протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС, а також Конвенція ООН з біологічного різноманіття, Рамкова конвенція про зміну клімату, Паризька кліматична угода.

Згідно ст. 28 Закону України "Про основи містобудування", якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що містяться в законодавстві України про містобудування, то застосовуються правила міжнародного договору.

Основними правовими документами, які мають бути враховані під час процедури стратегічної екологічної оцінки є:

- Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015);
- Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС;
- Конвенція ООН з біологічного різноманіття;
- Рамкова конвенція про зміну клімату;
- Паризька кліматична угода;
- Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Закон України N 436/96-ВР (436/96-ВР) від 29.10.96);
- Цілі сталого розвитку на період 2016-2030 років (зокрема, ціль 13 «Вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та його наслідками»);
- Розпорядженні КМУ від 07.12.2016 № 932-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року»;
- Розпорядженні КМУ від 06.12.2017 № 878-р «Про затвердження плану заходів щодо виконання концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року».

Правові засади у сфері поводження з відходами забезпечуються Законом України «Про відходи» (№ 187/98-ВР від 05.03.1998) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання діяльності з метою уникнення чи мінімізації утворення відходів, зберігання й поводження з ними, запобігання та зменшення негативних наслідків для довкілля і здоров'я людини від утворення, зберігання та поводження з відходами. Повноваження місцевих державних адміністрацій у сфері поводження з відходами визначаються статтею 20 закону «Про відходи».

В Україні сформовано інвестиційне законодавство, в якому, зокрема, значна увага приділяється необхідності дотримання екологічних норм в процесі інвестиційної діяльності. Так Законом України «Про інвестиційну діяльність» (№ 1560-XII від 18.09.1991) встановлюється заборона інвестування в об'єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України (ст. 4). В разі порушення екологічних, санітарно гігієнічних та архітектурних норм державний орган може прийняти рішення про зупинення або припинення інвестиційної діяльності (ст. 21). Також в ст. 8 зазначається, що інвестор зобов'язаний одержати висновок з оцінки впливу на довкілля у випадках та порядку, встановлених Законом України «Про оцінку впливу на довкілля» (№ 2059-VIII від 23.05.2017).

Питання зміни клімату. Боротьба зі зміною клімату і запобігання зміні клімату – це система заходів, спрямована на скорочення викидів парникових газів (далі – ПГ) і стримування процесу зростання середньої глобальної температури атмосфери Землі. Перелік таких заходів визначено міжнародними угодами – Рамковою конвенцією ООН про зміну клімату, Кіотським протоколом до неї, Паризькою кліматичною угодою, а на національному рівні – Концепцією реалізації

державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 07.12.2016 № 932-р.

Згідно рекомендацій щодо включення кліматичних питань до документів державного планування (лист-звернення заступника Міністра пані Ірини Ставчук від 03.03.2020 №26/1.4-3-5650, додаток 1) нижче в таблиці 5.1 наведено узагальнену оцінку впливу на клімат ДДП.

Таблиця 5.1

Ціль ДДП	Оцінка впливу	Ознака
<i>СЦ 1. Підвищення ефективності місцевої влади та бізнесу</i>		
1. Вдосконалена система адміністрування	НО	В межах операційної цілі передбачається розроблення просторової документації. Рішення, які будуть передбачені в межах просторової документації матимуть вплив на клімат, якій має бути визначений в процесі розроблення такої документації.
2. Сприятливий бізнес-клімат	-	Заходи, які безпосередньо впливатимуть на зміну клімату в межах операційної цілі не передбачено.
3. Інвестиційна діяльність	Mt	Передбачається одноразові великі витрати матеріальних та енергетичних ресурсів, можливі масштабні земельні роботи під час будівництва та реконструкції нових та існуючих об'єктів на території громади (розширення потужностей існуючих виробництв, створення туристичного бізнес-простору ПРОМЕНАД - ПАРК за принципом індустріального парку, реконструкція літнього майданчика під молодіжно-розважальний центр на набережній Дніпра БРИЛЬ-ДЕНС, будівництво/реконструкція інфраструктурних проектів).
	M+	Передбачається збільшення енерго-, ресурсо- та водокористування за рахунок введення в експлуатацію та обслуговування нових об'єктів (розширення потужностей існуючих виробництв, створення туристичного бізнес-простору ПРОМЕНАД - ПАРК за принципом індустріального парку, реконструкція літнього майданчика під молодіжно-розважальний центр на набережній Дніпра БРИЛЬ-ДЕНС, будівництво/реконструкція інфраструктурних проектів).
<i>СЦ 2. Формування комунікаційної політики органів місцевого самоврядування з громадою</i>		
2. Бренд ТГ	-	Заходи, які безпосередньо впливатимуть на зміну клімату в межах операційної цілі не передбачено.
2. Комунікаційна політика	-	Заходи, які безпосередньо впливатимуть на зміну клімату в межах операційної цілі не передбачено.
3. Громадянське	-	Заходи, які безпосередньо впливатимуть на зміну

суспільство		клімату в межах операційної цілі не передбачено.
4. Актуальні муніципальні електронні сервіси	-	Заходи, які безпосередньо впливатимуть на зміну клімату в межах операційної цілі не передбачено.
5. Комфортне середовище для самореалізації молоді та активного залучення їх до суспільно-громадського життя	-	Заходи, які безпосередньо впливатимуть на зміну клімату в значній мірі в межах операційної цілі не передбачено. Можливі разові помірно споживання додаткових ресурсів під час проведення публічних заходів.

СЦ 3. Покращення якості життя в громаді

1. Житлово-комунальне господарство	Mt	Передбачається одноразові великі витрати матеріальних та енергетичних ресурсів, можливі масштабні земельні роботи під час створення підземних/наземних парково, модернізація інфраструктури водопостачання та водовідведення (реконструкція/будівництво нових об'єктів).
	M-	Зменшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок модернізації систем теплозабезпечення, проведення благоустрою прибудинкових територій: озеленення, створення місць для відпочинку, модернізації інфраструктури водопостачання та водовідведення, впровадження автоматизованої системи керування житловими будинками.
2. Сучасний транспорт та якісна дорога (мобільність)	Mt	Передбачається одноразові великі витрати матеріальних та енергетичних ресурсів, можливі масштабні земельні роботи під час капітального ремонту автодоріг, поточного ремонту доріг та тротуарів, зливових каналізацій, модернізації зупинок.
	M-	Зменшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок капітального ремонту автодоріг, доріг та тротуарів, зливових каналізацій, оновлення, збільшення та ремонт автопарку, сприяння поширенню електроавтомобілів у місті, розвитку та популяризації велоінфраструктури.
3. Енергоефективність	Mt	Передбачається одноразові великі витрати матеріальних та енергетичних ресурсів, можливі земельні роботи під час модернізації мереж теплопостачання, водопостачання та водовідведення, електропостачання.
	M-, A+	Зменшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат та сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни

		клімату внаслідок термомодернізації житлового фонду, використання альтернативних джерел енергії, популяризації енергоощадного способу життя, термомодернізації закладів бюджетної сфери.
4. Якісна та доступна освіта	-	Заходи, які безпосередньо впливатимуть на зміну клімату в межах операційної цілі не передбачено.
5. Медичні послуги	-	Заходи, які безпосередньо впливатимуть на зміну клімату в значній мірі в межах операційної цілі не передбачено. Можливий вплив у вигляді одноразових великих витрат матеріальних та енергетичних ресурсів, можливих земельних робіт, у разі, якщо розширення медичних закладів буде відбуватися за рахунок нового будівництва.
6. Безпечне місто	-	Заходи, які безпосередньо впливатимуть на зміну клімату в межах операційної цілі не передбачено.
7. Благоустрій	НО	В межах операційної цілі передбачається розроблення містобудівної документації. Рішення, які будуть передбачені в межах містобудівної документації матимуть вплив на локальний клімат, якій має бути визначений в процесі розроблення такої документації.
8. Екологія	M-	Зменшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок оптимізація системи поводження з побутовими відходами, Запровадження системи екологічного моніторингу, Впорядкування об'єктів водного та лісового господарства та території громади.
9. Спорт та дозвілля	Mt	Передбачається одноразові помірні витрати матеріальних та енергетичних ресурсів, можливі земельні роботи під час встановлення нових та реконструкція існуючих спортивних майданчиків, можливого будівництва нових спортивних споруд.
10. Соціальна інтеграція та підтримка	-	Заходи, які безпосередньо впливатимуть на зміну клімату в межах операційної цілі не передбачено.
11. Телекомунікації	-	Заходи, які безпосередньо впливатимуть на зміну клімату в межах операційної цілі не передбачено.
12. Житло	Mt, M+	Передбачається одноразові помірні витрати матеріальних та енергетичних ресурсів, можливі земельні роботи під час будівництва нового житла (в Стратегії передбачається залучення коштів на таке будівництво). Збільшення енерго-, ресурсо- та водокористування в подальшому за рахунок функціонування нового житла.

СЦ 4. Перспективні напрямки розвитку громади

1. Туризм	Mt, M+	Передбачається одноразові помірні витрати матеріальних та енергетичних ресурсів, можливі земельні роботи під час будівництва (реконструкції) об'єктів міської мережі мобільності (велосипедна, пішохідна та автомобільна інфраструктури), будівництва/реконструкції інфраструктурних об'єктів туристичного комфорту. Збільшення енерго-, ресурсо- та водокористування в подальшому за рахунок функціонування нових об'єктів.
	M-	Зменшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок збереження та розширення комплексу об'єктів історично-культурної спадщини.
2. Приєднані території	-	Заходи, які безпосередньо впливатимуть на зміну клімату в межах операційної цілі не передбачено.

Примітка. "M-" - пом'якшення, зменшення сумарного річного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП, "M+" - пом'якшення, збільшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП, "Mt" - пом'якшення, одноразові великі викиди ПГ під час проведення ДДП, "A+" - адаптація, сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП, "A-" - адаптація, зменшення сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП; "НО"- неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість.

Для оцінки щорічних викидів/поглинання ПГ від землекористування доцільно використовувати значення останнього стовпчику таблиці 6.5.

Таблиця 6.5.

Усереднені постійні характеристики типів земель
 в одиницях CO₂ екв на гектар з точки зору впливу на клімат

	т CO ₂ /га	2015	2016	2017	Середнє за три роки
	Лісові площі FO	-4.80	-4.73	-4.82	-4.78
	Оброблені землі CR	1.17	1.30	1.08	1.18
	Пасовища GR	-0.03	-0.03	-0.02	-0.03
	Водно-болотні угіддя WE				
а	постійні води (ставки, озера, болота) WE1	0	0	0	0
б	землі з видобутком торфу WE2	19.52	24.71	20.35	21.53
	Поселення SE	0	0	0	0
	Інші землі OT	0	0	0	0

Для цього будуються (А) існуючий та (Б) запланований розподіл 6 категорій землекористування та здійснюється відповідна оцінка. На підставі просторового аналізу будується матриця запланованого перетворення (А) в (Б), яка надає відповідь на розмір та характер впливу запланованої дії зміни землекористування на викиди та поглинання ПГ. Тому бажано включати до документу державного планування (далі - ДДП) такі матеріали, для можливості прозорого та точного оцінювання впливу проекту на категорії землекористування, що дозволить порівняти категорії землекористування, у населеному пункті та інших землях.

Для проекту ДДП було виконано орієнтовні спрощені розрахунки впливу

існуючої за запланованої антропогенної діяльності, на основі вихідних даних наданих замовником (техніко-економічних показників пояснювальної записки проекту). Виконати перевірку зазначеної інформації через аналіз просторових даних в електронному вигляді неможливо через низьку якість наданих у форматі .dwg матеріалів проекту. Також варто зауважити що площі існуючих та проектних територій в техніко-економічних показниках пояснювальної записки проекту не сходяться між собою - сума площ проектних територій більша ніж сума площ існуючих територій приблизно на 100 га.

Таблиця 6.6. Усереднені постійні характеристики типів земель згідно проекту ДДП⁵

Категорія земель	Коефіцієнт тон CO ₂ екв на 1 га	Стан А площа на 2021 рік, га	Викиди ПГ у 2020 році	Стан Б проектна площа на 2027 рік, га	Викиди ПГ у 2027 році	Щорічна різниця викидів ПГ тон CO ₂ екв
1. Лісові площі FO	-4.78	10 173,4483	-48 629,08	-*	-*	-*
2. Оброблені землі CR	1.18	9 432,5477	11 130,41	-*	-*	-*
3. Пасовища GR	-0.03	-	0	-*	-*	-*
4.а постійні води (ставки, озера, болота) WE1	0	961,75	0	-*	-*	-*
5. Поселення SE	0	1 402,1535	0	-*	-*	-*
6. Інші землі OT	0	861,8295	0	-*	-*	-*
Разом			-37 498,67	-*	-*	-*

Примітка. -* - дані відсутні про зміни у землекористуваннях на проектний період

5.2. Процедура ОВД

Цілі та напрями Стратегії реалізуються через здійснення конкретних заходів. Серед цих заходів можуть бути заходи, які, відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», підлягатимуть оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності. Для таких заходів має бути здійснена процедура оцінки впливу на довкілля.

6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

6.1 Атмосферне повітря

Стратегія не передбачає створення нових підприємств із значними обсягами викидів у атмосферне повітря. Тому її реалізація не призведе до значних негативних наслідків для атмосферного повітря.

З іншої сторони, Стратегія містить ряд завдань, виконання яких може призвести до реалізації задач, які такий вплив матимуть і який може бути оцінений на наступних стадіях планування та проектування, коли будуть відомі

⁵ дані взято згідно паспорту Канівської міської територіальної громади 2021 р. розподіл земель за видами використання в межах населених пунктів

характеристики таких об'єктів та чіткі задачі. Вплив на об'єми викидів повітря можуть призвести: розширення потужностей існуючого виробництва, будівництво/реконструкція інфраструктурних проектів (СЦ.1).

Разом з тим, на етапі модернізації систем теплозабезпечення, інфраструктури водопостачання та водовідведення, поліпшення якості дорожньої інфраструктури (в тому числі капітальні ремонти доріг), розширення мережі медичних закладів, реконструкція та розширення об'єктів медичної інфраструктури, реконструкція міського сміттєзвалища, встановлення/реконструкція спортивних майданчиків - в рамках СЦ.3; розбудови нової та удосконалення існуючої туристичної інфраструктури - в рамках СЦ.4 може чинитися тимчасовий вплив на якість повітря, який хоч і є негативним, але короткостроковим. Серед іншого тимчасовий негативний вплив на повітря під час будівельних робіт можливий через викиди пилу внаслідок дій із сипучими матеріалами (земляні роботи, навантаження тощо); викиди пилу з поверхонь, на яких рухається обладнання, необхідне для будівництва; викиди продуктів спалювання викопного палива з двигунів машин, транспортних засобів, що використовуються для перевезення працівників, транспортування матеріалів та інших двигунів, що працюють на викопному паливі (наприклад, дизельні генератори). Зазначений вплив припиниться як тільки будуть завершені будівельні роботи.

Позитивний вплив на якість повітря в перспективі матимуть: запровадження системи екологічного моніторингу (СЦ.3), що забезпечить підвищення рівня точності та достовірності даних щодо стану повітря і як результат можливість формувати чіткіші плани дій для покращення його якості. модернізація рухомого складу муніципального транспорту та розвитку велоінфраструктури, ремонт дорожньої мережі з поступовим впровадженням призведуть до зменшення рівня викидів від автомобільного транспорту.

В рамках задачі впровадження інструментів та механізмів державно-приватного партнерства (СЦ.1) рекомендовано також звернути увагу влади партнерство та діалог у сфері покращення стану довкілля на території Канівської МТГ, що як результат в перспективі може дати можливість більшого контролю дотримання законодавства зі сторони підприємств, контролю викидів та покращення стану навколишнього середовища, а також в послідуєчому передумови до екологічної сертифікації продукції та збільшення їх переваг як на державному так й міжнародному ринку.

6.2. Клімат

Загалом, загальний вплив заходів Стратегії на клімат є позитивним, зокрема за рахунок впровадження заходів підвищення в перспективі рівня екологічної свідомості, що в тому числі може призводити до зменшення споживання ресурсів (екологічного споживання); збереження, збільшення зелених зон, впорядкування водних об'єктів та об'єктів лісового господарства; модернізація рухомого складу муніципального транспорту та розвиток велоінфраструктури, ремонт доріг - як наслідок поступове зменшення викидів газів.

Негативний вплив матиме тимчасовий характер за рахунок збільшення локальних викидів, наприклад під час будівельних робіт.

Більш докладний огляд можливого впливу на клімат наведено в п.2.1.2 цього Звіту.

6.3. Водні ресурси

Стратегія передбачає заходи в складі СЦ.3. "Покращення якості життя в громаді", які сприятимуть покращенню стану поверхневих, ґрунтових та підземних вод, зокрема модернізація інфраструктури водопостачання та водовідведення, ремонт зливових каналізацій, очищення водойм та впорядкування берегової лінії, а

також ряд задач, які сприятимуть в подальшому прийняттю рішень в цьому напрямі, зокрема запровадження системи екологічного моніторингу та розроблення містобудівної документації.

Стратегія має врахувати зовнішні антропогенні фактори, такі як тенденцію зменшення водних ресурсів регіону, зокрема обміління річок, значне забруднення вод агрохімікатами а також можливий негативний вплив запланованого будівництва Канівської ГАЕС на території Бобрицької ОТГ Черкаської області.

Також варто звернути увагу на передбачуваний розвиток річкового транспорту в складі СЦЗ, можливі ризики від якого визначено в п.4 цього Звіту.

6.4. Земельні ресурси

Негативними наслідками впливу деяких заходів Стратегії на земельні ресурси може бути вилучення земель під будівництво нових інженерних мереж, нових будівель та споруд. З іншої сторони, деякі з цих заходів компенсуються за рахунок їх позитивного впливу на навколишнє середовище в результаті планової діяльності, зокрема за рахунок розвитку інженерних мереж. Вплив інших об'єктів буде оцінено на подальших етапах проектування після конкретизації характеристики кожного окремого об'єкта.

Потенційними джерелами впливу на ґрунти під час проведення будівельно-демонтажних робіт є зменшення вологості ґрунтів за рахунок асфальтування території; порушення природного стоку поверхневих вод за рахунок планування території, траншейної прокладки різних комунікаційних мереж тощо; випадкові проливи паливно-мастильних матеріалів.

У процесі виконання робіт з очищення річки (СЦЗ) на ділянках розчистки будуть видалятися донні відкладення і тимчасово складуватися на берегах річок. Наслідки такої діяльності будуть короткостроковими, незначними і прийнятними.

В той же час, доцільність проведення заходів із розчистки русел річок має визначатись в кожному конкретному випадку окремо, зокрема через процедуру оцінки впливу на довкілля.

6.5. Відходи

Під час проведення будівельних робіт (інженерних мереж, комплексу зі знешкодження побутових відходів із сміттєпереробним заводом) основним негативним наслідком для довкілля є утворення будівельних відходів. Основними відходами, що створюватимуться під час будівельних робіт, будуть рештки старої цегли, бетону, деревини тощо. Фактичний обсяг таких відходів буде встановлено під час проектування відповідних об'єктів. Крім цього можливе утворення токсичних відходів ремонтних робіт - лакофарбових матеріалів, заповнювачів, тощо. Передача забруднення в навколишнє середовище можлива із дощовими водам, коли внаслідок неналежного поводження з побутовим сміттям, воно змиватиметься на прилеглі території. Для попередження такої загрози під час реконструкції будівлі необхідно організувати роботи таким чином, аби уникнути складування будівельного сміття на проектній ділянці, дотримуватися діючих вимог законодавства тощо.

З іншої сторони, Стратегія передбачає ряд заходів, спрямованих на вирішення існуючих проблем поводження з відходами, зокрема стимулювання участі населення у роздільному зборі відходів (створення електронної бази суб'єктів господарської діяльності, які надають послуги з прийому вторинної сировини, збільшення кількості контейнерів для роздільного збору побутових відходів; оформлення майданчиків для збору сміття інформаційними щитами про правила роздільного збору відходів), реконструкція міського сміттєзвалища, запровадження 100% вивозу побутових відходів з приватного сектору, запобігання створенню несанкціонованих сміттєзвалищ. Розробка та поширення механізму

поводження з великогабаритними та будівельними відходами, розміщення спеціальних контейнерів для збору батарейок у всіх навчальних закладах, офісних та торгових центрах, муніципальних установах, налагоджена робота зі збору та безпечного вивозу батарейок, люмінесцентних ламп, термометрів та інших електронного обладнання на підприємства, які забезпечують їх утилізацію безпечним шляхом, підтримка проекту «Сортуй відповідально» (в рамках СЦЗ), Зважаючи на динаміка накопичення відходів у Черкаській області, яка свідчить про те, що кількість накопичених відходів невпинно зростає, такі заходи в перспективі матимуть суттєвий вплив на покращення ситуації в громаді зі відходами.

Окремо варто наголосити, що в громаді існує проблема із відсутності сучасного сміттєзвалища та сміттєпереробного заводу для громади залишається відкритою. В рамках Стратегії передбачено реконструкцію існуючого міського сміттєзвалища, яка перебуває в незадовільному стані.

В межах області вирішується питання щодо повадження із відходами та зокрема будівництва сміттєпереробного заводу [<http://chmr.gov.ua/myrada/html/242698.php?id=242698>], окрім того передбачається затвердження "Регіонального плану управління відходами у Черкаській області до 2030 року", в межах якого буде вирішуватися питання управління побутовими відходами в межах кластеру, будівництво нових об'єктів (сміттєпереробних заводів, сміттєперевантажувальних станцій, регіональних полігонів твердих побутових відходів та інше) тощо [<https://uman-rda.gov.ua/news/1598546490/>].

Варто зазначити, що виконання заходів із термомодернізації будівель може нести ризики для довкілля, оскільки після закінчення терміну експлуатації таких будівель або їх ремонту, в довгостроковій перспективі буде утворюватись значна кількість будівельних відходів. Тому для заходів із термомодернізації необхідно використовувати екологічно нейтральні або ж природного походження матеріали. Неправильна утилізація таких утеплювачів, як пінопласт (полістирол), пінополіуретан несе значну шкоду довкіллю через забруднення ґрунтів і ґрунтових вод.

Крім того, значною проблемою є утилізація токсичних відходів тваринництва. Ця проблема має враховуватись під час розробки програм із управління відходами а також включена в Стратегію, враховуючи існуючі ризики, які несе розвиток тваринництва в громаді (див. п. 2.4. та рис. 2.8).

6.6. Біорізноманіття

Стратегія не передбачає реалізацію заходів, які можуть негативно вплинути на флору і фауну громади. На подальших етапах реалізації, визначених Стратегією заходів, в тому числі коли заплановані заходи будуть територіально прив'язані, передбачається уточнення таких впливів.

6.7. Природоохоронні території

У Стратегії не передбачені заходи, які можуть призвести до негативного впливу на існуючі об'єкти природно-заповідного фонду (ПЗФ). На подальших етапах реалізації визначених Стратегією заходів, в тому числі коли заплановані заходи будуть територіально прив'язані, передбачається уточнення таких впливів.

Також, варто звернути увагу на те, що є певні розбіжності в даних щодо складу ПЗФ, надані управлінням екології Черкаської ОДА та даними публічної кадастрової карти (р.2.6 цього Звіту), окрім того межі деяких ПЗФ не винесені в натуру, а також немає геопрототоприв'язаних даних про межі ПЗФ. Це може призвести до ускладнень або некоректного відображення та врахування відомостей щодо ПЗФ під час розроблення містобудівної документації, передбаченої в межах реалізації СЦ.1. та СЦ.3.

6.8. Здоров'я населення

Реалізація Програми ймовірно має призвести до покращення життя та стану здоров'я населення. Впровадження деяких заходів ймовірно матиме непрямий позитивний вплив на здоров'я населення, зокрема вирішення питань щодо модернізації інженерних комунікацій (в тому числі водопостачання та каналізування), які спрямовані на покращення стану вод; збереження та розширення зелених насаджень, впорядкування об'єктів водного та лісового господарства та території громади, які забезпечують комфортні зони для відпочинку населення, підвищують якість повітря, знижують температуру тощо, зменшення викидів у атмосферне повітря через впровадження модернізації рухомого складу муніципального транспорту, ремонту доріг; покращення якості медичних послуг шляхом впровадження сучасних інструментів, просування здорового способу життя серед населення, розширення мережі медичних закладів тощо.

6.9. Транскордонний вплив

Відсутній.

6.10. Результати розділу

Узагальнені результати оцінки за напрямками Програми представлені в таблиці нижче.

Таблиця 6.1.

Стратегічні цілі (СЦ) /Операційні цілі Стратегії розвитку Канівської міської територіальної громади до 2030 року	Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Земельні ресурси	Відходи	Біорізноманіття	Природоохоронні території
СЦ 1. Підвищення ефективності місцевої влади та бізнесу							
1. Вдосконалена система адміністрування	IN/MT/RE	IN/MT/RE	IN/MT/RE	IN/LT/RE	IN/LT/RE	IN/LT/RE	IN/LT/RE
2. Сприятливий бізнес-клімат							
3. Інвестиційна діяльність							
СЦ 2. Формування комунікаційної політики органів місцевого самоврядування з громадою							
1.Бренд ТГ							

2.Комунікаційна політика							
3. Громадянське суспільство		IN/LT/RE	IN/LT/RE			IN/LT/RE	IN/LT/RE
4. Актуальні муніципальні електронні сервіси	IN/MT/RE	IN/MT/RE	IN/MT/RE				
5. Комфортне середовище для самореалізації молоді та активного залучення їх до суспільно-громадського життя							
<i>СЦ 3. Покращення якості життя в громаді</i>							
1.Житлово-комунальне господарство		IN/MT/LO/CU	IN/MT/LO/CU	IN/MT/LO/CU		IN/MT/LO/CU	
2. Сучасний транспорт та якісна дорога (мобільність)	DI/MT/LO/CU	NI/MT/LO/CU	IN/MT/LO/CU	IN/MT/LO/CU		IN/MT/LO/CU	
Розвиток річкового транспорту. ⁶			DI/MT/LO/CU				
3.Енергоефективність		IN/MT/LO/CU					
4. Якісна та доступна освіта							
5. Медичні послуги							
Розширення мережі медичних закладів; Реконструкція та розширення об'єктів медичної інфраструктури;	IN/O/L		IN/O/L	IN/O/LO	IN/O/L		
6. Безпечне місто							
7. Благоустрій	IN/MT/RE	IN/MT/RE	IN/MT/RE	IN/MT/RE	IN/MT/RE	IN/MT/RE	IN/MT/RE

⁶ Вплив має бути уточнений в подальшому в залежності від способів реалізації.

	RE	RE	RE	E	RE	/RE	RE
8. Екологія	IN/LT/RE E	IN/MT/RE	IN/LT/RE E	IN/LT/RE	IN/LT/RE	IN/MT/RE	IN/MT/RE
9. Спорт та дозвілля							
10. Соціальна інтеграція та підтримка							
11. Телекомунікації							
12. Житло							
<i>СЦ 4. Перспективні напрямки розвитку громади</i>							
1. Туризм							
Будівництво/реконструкція інфраструктурних об'єктів туристичного комфорту; Будівництво (реконструкція) об'єктів міської мережі мобільності;	IN/O/L O		IN/O/L O	IN/O/LO	IN/O/L O		
2. Приєднані території							
<i>Стратегічні цілі (СЦ) /Операційні цілі Стратегії розвитку Канівської міської територіальної громади до 2030 року</i>	Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Земельні ресурси	Відходи	Біорізноманіття	Природоохоронні території

Умовні позначення до таблиці 6.1

Позначення	Пояснення до позначення
	Значний негативний вплив. Значний негативний вплив слід звести до мінімуму із застосуванням заходів щодо пом'якшення наслідків, щоб він став незначним.
	Помірний негативний вплив. Цей вплив є прийнятним.
	Немає впливу, або нейтральний. Втручання не має ефекту, який можна було б довести, або такий вплив є незначним.

	Помірний позитивний вплив.
	Значний позитивний вплив
	Значення впливу не може бути оцінено з певністю через відсутність даних про компоненти навколишнього середовища, заплановану діяльність або з інших причин.
DI / IN	Прямий / Непрямий
LT/ MT/ ST / O	Довгостроковий (постійний 50-100 років) / Середньостроковий (10-15 років) / Короткостроковий (3-5 років) / Випадковий (тимчасовий, 1 рік)
LO / RE	Місцевий / Регіональний
CU / SI / TR	Кумулятивний / Синергетичний / Транскордонний

Ймовірність того, що реалізація Стратегії призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) негативний вплив на довкілля, є незначною.

Таким чином, реалізація Стратегії не має супроводжуватися появою нових значних негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація рішень Стратегії може призвести до покращення екологічної ситуації в Канівській МТГ в розрізі ряду питань.

7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

В цілому Стратегія не передбачає заходів, які б мали значний негативний довготривалий вплив на навколишнє середовище. Заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Стратегії (таблиця нижче) ґрунтуються на впливах, оцінених у попередньому розділі звіту, та міжнародному досвіді діяльності в подібних умовах. Однак, такі заходи – це загальні рекомендації щодо усунення негативних наслідків, тоді як детальні заходи повинні розглядатися в кожному конкретному випадку під час реалізації шляхів досягнення визначених пріоритетів, а також в процесі надання екологічних дозволів.

Таблиця 7.1.

Заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Стратегії

Складова довкілля	Заходи для зменшення негативних наслідків
Атмосферне повітря	<ul style="list-style-type: none"> електрифікація транспорту, розвиток легкого персонального транспорту, веломаршрутів між населеними пунктами громади; будівництво екологічно прийнятних та ефективних комунальних систем; дотримання діючих норм законодавства під час проведення будівельних робіт; проведення інформаційної кампанії серед населення щодо неприпустимості спалювання сухої трави, побутового та промислового сміття; встановлення мережі портативних станцій моніторингу якості повітря, зокрема на межі санітарно-захисних зон підприємств-забруднювачів повітря; Протиерозійні заходи на території громади
Водні ресурси	<ul style="list-style-type: none"> створити інформаційну систему із моніторингу якості поверхневих та ґрунтових вод, зокрема в місцях скиду зворотніх вод підприємств-водокористувачів;

	<ul style="list-style-type: none">• розробити проекти прибережно-захисних річок (там де вони відсутні);• створити перелік існуючих об'єктів господарювання в межах встановлених водоохоронних зон і прибережних захисних смуг для подальшого винесення об'єктів, господарська діяльність яких не відповідає вимогам (ст. 89 Водного кодексу України та ст. 61 Земельного кодексу України);• заборонити будь-яке будівництво на землях водного фонду (якщо таке не дозволене законодавством);• визначити підприємство, організацію або установу та створити при ній спеціальну службу з догляду та підтримання у належному стані водоохоронних зон, прибережних захисних смуг водних об'єктів;• прийняти відповідні міри впливу, передбачені ст. 212 Земельного кодексу України, до громадян та юридичних осіб, що здійснили самозахоплення земельних ділянок на землях водного фонду;• заборонити миття машин і механізмів у місцях, з яких стічні води можуть потрапити в магістральну, розподільчу, скидну мережу, річки та водойми;• дотримання у межах зон санітарної охорони об'єктів водопостачання режимів господарської діяльності визначених Постановою КМ України №2024 від 18.12.1998 р. «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів»;• З метою уникнення можливих негативних наслідків будівництва Канівської ГАЕС на території Бобринської ОТГ, забезпечити участь фахівців департаменту екології та мешканців Канівської МТГ у процедурі оцінки впливу на довкілля планованої діяльності Канівської ГАЕС.
Відходи	<ul style="list-style-type: none">• Забезпечити контроль та дотримання вимог діючого законодавства під час проведення будівельних робіт для попередження загрози складування будівельного сміття на проектних ділянках, скидання їх у непризначених місцях тощо;• розробити та впровадити заходи із утилізації та переробки відходів тваринництва;• впровадити систему моніторингу стану ґрунтів у місцях зберігання відходів підприємств;
Ґрунти	<ul style="list-style-type: none">• створити цифрову модель рельєфу громади. Актуалізувати карту ґрунтів. Визначити можливі напрями горизонтальної міграції забруднення від промислових та сільськогосподарських підприємств та налагодити регулярний моніторинг стану ґрунтів у місцях найбільш вірогідної концентрації специфічного для кожного із підприємств забруднення. Такі заходи дозволять чітко визначити причинно-наслідковий зв'язок у випадках понаднормового забруднення;• моніторинг стану ґрунтів у місцях найбільш вірогідної концентрації забруднення специфічного для підприємств-джерел забруднення. У випадках наявності такого забруднення - заходи із біологічної санації ґрунтів. Це, зокрема стосується території ПАТ Електромеханічний завод "Магніт";• на основі даних цифрової моделі рельєфу, даних землекористування та актуальної карти ґрунтів визначити території із існуючою та потенціальною водною та вітровою ерозіями. Забезпечити рекультивацию ґрунтів у місцях існуючої ерозії, в першу чергу в місцях, де внаслідок водної ерозії замулюються водні об'єкти;• на основі даних цифрової моделі рельєфу, даних землекористування та актуальної карти ґрунтів актуалізувати території, із обмеженнями для орного землеробства;• в Цілі 1.2, 1.3, 2.2 ввести заходи із сприяння розвитку неорного землеробства, інформування про можливості і переваги ведення сталого на ділянках із частковими обмеженнями на ведення сільськогосподарської діяльності, можливостями щодо екологічної сертифікації продукції, призначеної для експорту тощо;• передбачити раціональне складування донних відкладень, які створюватимуться внаслідок реалізації заходів з очищення річки;• після закінчення будівельних робіт слід виконати планувальні роботи в місцях стоянки та ремонту машин і механізмів, а також на всіх інших ділянках, де були допущені порушення поверхні в процесі будівництва;• усунення випадків викидання, складування та накопичення побутових відходів і стоків на території житлової забудови;• дотримання норм унесенні мінеральних добрив;
Екологічні політики, що сприятимуть збільшенню біорізноманіття та сталому розвитку	<ul style="list-style-type: none">• рекомендується для підвищення рівня обізнаності населення та підвищення екологічної свідомості удосконалити систему інформування населення щодо оперативного висвітлення екологічних питань, стимулювати громадян залучатися до використання енергозберігаючих технологій у побуті, створити та або/впроваджувати шкільні та позашкільні освітні програми для молоді;• стимулювання суб'єктів господарювання до розвитку систем екологічного управління, яке забезпечує впорядкування контролю за комплектуючими, сировиною і матеріалами та продукцією, викидами та відходами, які виникають внаслідок окремих виробничих процесів;

	<ul style="list-style-type: none"> • проведення інформування населення щодо місцезростаювання цінних територій (ПЗФ, Смарагдової мережі та інших), а також дозволених режимів їх використання. Винесення в натурі меж територій ПЗФ; • розробити програму оцінки екосистемних послуг оцінки громади, зокрема під час стратегічних екологічних оцінок цільових програм та оцінок впливу на довкілля планованої діяльності; • інформувати мешканців громади про екосистемні послуги наявних екосистем та вразливих біотопів; • створити "Білу книгу благоустрою громади", із описом біотопів громади, місцевих видів флори і фауни, особливостей поводження із такими видами. Заходи із озеленення, рекультивациі проводити відповідно до переліку "Білої книги".
Здоров'я населення	<ul style="list-style-type: none"> • впроваджувати заходи із адаптації змінам клімату. В процесі благоустрою поступово зменшувати площі суцільного асфальтобетонного покриття до обґрунтовано необхідних, інтенсивно озеленювати громадські зони. Розвивати мережу сталої дренажної системи і зокрема дощових садів у місті Каневі; • впровадити систему моніторингу якості води в колодязях громади; • перелічений вище в цій таблиці комплекс заходів щодо зменшення негативних наслідків виконання документу державного планування прямо та опосередковано впливає на покращення стану здоров'я населення і є одним із головних завдань розробки цієї Стратегії.

За результатами аналізу Стратегії та отриманих зауважень та пропозицій, що надійшли під час процедури стратегічної екологічної оцінки, запропоновано доповнити Стратегію заходами, наведеними в таблиці 7.2.

Таблиця 7.2.
 Пропозиції до завдань і заходів Стратегії

Стратегічна ціль	Пропозиція	Індикатор виконання
СЦЗ, напрям "8. Екологія"	Провести інформаційну кампанію серед населення щодо місць розташування об'єктів ПЗФ та цінності таких територій для громади, особливостей їх використання. Провести інформаційну кампанію серед населення щодо призначення та цінностей територій Смарагдової мережі (особливо в розрізі проекту ЗУ "Про Екомережу", який планується до прийняття). Проведення просвітницьких офлайн/онлайн заходів (вебінарів) із екологічної тематики (наприклад можливості участі громадськості у процедурах ОВД та CEO, їх роль тощо)	К-ть проведених заходів
СЦЗ, напрям "8. Екологія"	Розроблення схеми локальної екомережі Канівської МТГ	Розроблено місцеву схему і програми формування екологічної мережі/ прийнято рішення про затвердження
СЦЗ, напрям "8. Екологія"	Збільшення рівня ПЗФ у громаді, зокрема підготовка і подання клопотань про організацію чи оголошення територій та об'єктів природно-заповідного фонду (ст.51-53 ЗУ "Про ПЗФ")	Підготовка і подання клопотань про організацію чи оголошення територій та об'єктів природно-заповідного фонду

8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ) ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ

8.1. Вихідні дані для виконання оцінки

Для виконання стратегічної екологічної оцінки документу державного планування "Стратегія розвитку Канівської міської територіальної громади до 2030 року" використано наступні вихідні дані:

"Стратегія розвитку Канівської міської територіальної громади до 2030 року";
Статистичні дані екологічного стану Черкаської області
[<https://ck-oda.gov.ua/ekologiya/>];

Інші програми розвитку Канівської громади [<http://kaniv-rada.gov.ua/>];
Дані головного управління статистики Черкаської області
[<http://www.ck.ukrstat.gov.ua/>];

Паспорт міста Канів на 2020 та 2021 рік;
Річні звіти про поводження з твердими побутовими відходами (форма 1-ТПВ)
за 2016-2020 р.р.;

Інвестиційний паспорт розвитку Канівської МТГ на 2020 р.;

Статистичні бюлетені "Соціально-економічне становище м. Канів" за 2019 та 2020 р.р.;

Вимоги діючих Державних будівельних норм та санітарних правил.

8.2. Використані інструменти та методи

В процесі проведення стратегічної екологічної оцінки використано такі методи:

Статистичний метод ґрунтується на кількісних показниках, які дають можливість зробити висновок про темпи розвитку процесу в майбутньому. Сутність його полягає в отриманні і спеціалізованому обробленні прогнозних оцінок об'єкта через опитування висококваліфікованих фахівців (експертів) у певній сфері науки, техніки, виробництва.

Метод експертних оцінок, який використовується при відсутності про об'єкт прогнозування достовірних відомостей і, якщо об'єкт не підлягає математичному аналізу. Суть якого полягає у визначенні майбутнього на основі думок кваліфікованих спеціалістів-експертів.

Метод аналогій полягає в тому, що закономірності розвитку одного процесу з певними поправками можна перенести на інший процес, для якого потрібно зробити прогноз.

Метод екстраполяції полягає в перенесенні встановленого характеру розвитку певної території чи процесу в майбутнє. Цей метод ефективний при короткостроковому прогнозуванні стосовно об'єкта, який тривалий час розвивався рівномірно без значних відхилень. Ґрунтується він на вивченні кількісних і якісних параметрів досліджуваного об'єкта за попередні роки з подальшим логічним продовженням, окресленням тенденцій його розвитку у прогнозованому періоді;

Метод моделювання полягає у побудові моделей, які розглядають з урахуванням імовірної або бажаної зміни прогнозованого явища на певний період, користуючись прямими або опосередкованими даними про масштаби та напрями змін. При побудові прогнозних моделей необхідно виявити фактори, від яких суттєво залежить прогноз; з'ясувати їх співвідношення з прогнозованим явищем; розробити алгоритм і програми моделювання змін довкілля під дією певних факторів.

Для здійснення стратегічної екологічної оцінки використано вищевказані методи, зокрема здійснено: збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників; проведення аналізу слабких та сильних сторін проекту Стратегії з точки зору екологічної ситуації; проведення консультацій з громадськістю щодо екологічних цілей; проведення оцінки впливу Стратегії на складові довкілля та на стан здоров'я й добробут населення; надано рекомендації із моніторингу фактичного впливу впровадження Стратегії на довкілля.

8.3. Планувальні альтернативи

В процесі стратегічної екологічної оцінки розглядався базовий варіант просторових альтернатив території громади, який не передбачає впровадження заходів програми (розділ 2).

На основі аналізу отриманих вихідних даних було визначено перелік основних проблем, наявних на території громади, розглянуто існуючий стан та прогнозовано його зміни в разі, якщо не буде вжито заходів із ліквідації основних проблем території. Наслідки розглянуто в розділі 2.

Основним варіантом впровадження заходів по охороні навколишнього природного середовища Канівської МТГ, який розглянуто під час стратегічної екологічної оцінки була "Стратегія розвитку Канівської міської територіальної громади до 2030 року", яка є додатком до цього Звіту. Оцінка ефективності вказаного альтернативного варіанту відображена у цьому Звіті.

8.4. Фактори, які не було враховано під час підготовки звіту

Не враховано характеристики кожного окремого запроєктованого об'єкта та їх потенційний вплив на навколишнє середовище, оскільки такий детальний аналіз виконується на наступних етапах планування для кожного об'єкта окремо (процедура ОВД, тощо).

9. УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ) ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ СТРАТЕГІЧНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОЦІНКИ

Серед факторів, що ускладнили проведення стратегічної екологічної оцінки можна виділити наступні:

- Відсутність статистичних відомостей та інших характеристик для кожного окремого населеного пункту громади та просторової прив'язки статистичних даних та рішень Стратегії для можливості більш цілісної їх оцінки;
- Неповнота оцінки проблем довкілля та пріоритизації таких проблем, пов'язаних з недостатньою взаємодією суб'єктів, прямо та опосередковано пов'язаних із територією, на яку розробляється Стратегія.

10. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

10.1. Вибір екологічних показників

Екологічні показники є основним інструментом для проведення оцінки стану навколишнього середовища в країнах Східної Європи, Кавказу та Центральної Азії. Вибрані належним чином показники, що базуються на достатніх часових рядах даних (часові тренди), можуть не тільки відображати основні тенденції, але й сприяти аналізу причин та наслідків екологічної обстановки, що склалася. Також дозволяють спостерігати за ходом здійснення та ефективністю екологічної політики в країнах.

В залежності від ролі показника в оцінці конкретного питання показники класифікуються за схемою Європейської агенції з навколишнього середовища РС-Т-С-В-Р (DPSIR): Рушійні сили – Тиск – Стан – Вплив – Реагування.

РС – Рушійні сили (Driving force) – соціально-економічні фактори та види діяльності, що посилюють або зменшують навантаження на довкілля.

Т – Тиск (Pressure) – пряме антропогенне навантаження на довкілля, що здійснюється через викиди та скиди забруднюючих речовин, використання природних ресурсів.

С – Стан (State) – відносяться до поточного стану та тенденцій змін навколишнього середовища, що включають також параметри якості основних складових довкілля.

В – Вплив (Impact) – наслідки зміни довкілля для здоров'я населення, наслідки для природи та біорізноманіття.

Р – Реагування (Response) – конкретні дії, що спрямовані на вирішення екологічних проблем.

Згідно системи аналізу за цієї схемою, соціальний і економічний розвиток збільшує тиск на довкілля і, як наслідок, спричиняє зміни довкілля - наприклад, створення адекватних умов для здоров'я, доступності ресурсів і біорізноманіття. Нарешті, це призводить до протистояння людського здоров'я, екосистем і матеріалів, які можуть спричинити негативну соціальну реакцію, що підтримується рушійними силами через тиск на довкілля або фактори впливу безпосередньо, через адаптацію або запобіжні дії⁷.

10.2. Індикатори моніторингу

В цьому звіті було проаналізовано рушійні сили, їх тиск на середовище та вплив а також запропоновано варіанти реагування. За результатами було відібрано індикатори моніторингу наслідків виконання Програми, відповідно до вимог Указу Президента України "Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року" та індикатори виконання Цілей сталого розвитку для України⁸, які корелюють із завданнями Програми. Зазначені в Розділі 11 Програми показники моніторингу уточнено та приведено у відповідність до вимог діючого законодавства (табл. 10.1).

Таблиця 10.1

Рушійні сили	Компоненти довкілля, які зазнають впливу						
	Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Земельні ресурси	Природоохоронні території	Біорізноманіття	Генерація відходів ²⁾
1.1. Вдосконалена система адміністрування	I-1, I-3 I-18	I-2, I-4	I-5, I-7	I-9, I-10, I-11, I-21, I-22, I-23,	I-12, I-24		I-14, I-15

⁷ <https://menr.gov.ua/content/ekologichni-pokazniki.html>

⁸ https://menr.gov.ua/files/docs/%D0%9D%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%B4%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D1%8C%20%D0%A6%D0%A1%D0%A0%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8_%D0%BB%D0%B8%D0%BF%D0%B5%D0%BD%D1%8C%202017%20ukr.pdf

2.4. Актуальні муніципальні електронні сервіси	I-18	I-18	I-19				
1.Житлово-комунальне господарство		I-2, I-4	I-5, I-8, I-16, I-17				
2. Сучасний транспорт та якісна дорога (мобільність)			I-20				
8. Екологія	I-1, I-3	I-2, I-4	I-5, I-7	I-9, I-10	I-9, I-12, I-24	I-11, I-12	I-13, I-14, I-15

Номер в таблиці 10.1.	Індикатор	Визначення	Джерело	Критерій досягнення цілей документу
I-1	Якість повітря загалом по громаді	Показники згідно <u>Постанови № 827 від 14 серпня 2019 р.</u>	Автоматичні станції моніторингу	Якість повітря в межах норми по кожній із АСМП
I-2	Обсяг викидів парникових газів	Відповідно Закону України “Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів”	Статистична звітність згідно зазначеного Закону	Відповідно до поточних значень цілей НВВ.
I-3	Глобальний індикатор ЦСР 11.6.2 - усереднений річний рівень пилу в атмосферному повітрі населених пунктів громади	Показники PM25, PM10	Автоматичні станції моніторингу	Рівень пилу в межах норми
I-4	Індикатор ЦСР 11.5.1 - Обсяг викидів у атмосферне повітря забруднюючих речовин, % до рівня 2015 року	Обсяг викидів у атмосферне повітря забруднюючих речовин, % до рівня 2015 року	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-5	індикатор ЦСР 6.3.2 - частка безпечно очищених стічних вод	Частка скидів забруднених (забруднених без очистки та недостатньо очищених) стічних вод у водні об'єкти у загальному обсязі скидів, %	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-6	Аналіз проб, взятих з централізованої мережі та криниць громадського користування	Показники згідно <u>ДСанПіН 2.2.4-171-10</u>	Щорічний аналіз проб води із джерел питного водопостачання	Якість води в межах норми по кожній з проб

I-7	Якість поверхневих вод	Показники <u>Нормативів ЕБВО від 30.07.12</u>	Щорічний аналіз проб води із відповідних поверхневих водних об'єктів	Якість води в межах норми по кожній з проб
I-8	індикатори ЦСР 6.2.1, 6.2.2. - Частка сільського та міського населення, яке має доступ до покращених умов санітарії, %	Кількість сільського та міського населення, що використовує каналізаційні системи із очищенням стічних вод поділена на загальну кількість сільського населення громади	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-9	Кількість порушень режиму прибережно - захисних смуг	Кількість порушень режиму прибережно - захисних смуг	Статистична звітність контролюючих органів, звернення громадян	Не більше, ніж в минулому звітному періоді
I-10	Кількість порушень режиму зон санітарної охорони джерел питного водопостачання	Кількість порушень режиму зон санітарної охорони джерел питного водопостачання	Статистична звітність контролюючих органів, звернення громадян	Не більше, ніж в минулому звітному періоді
I-11	Індикатор ЦСР № 15.2.1 - пропорція озелених територій в громаді	площа фактичних озелених територій поділена на площу території громади. Площа фактично озелених територій визначається за індексом NDVI - густи багаторічна рослинність	дані дистанційного зондування землі (космоснімки Sentinel 2) інформація про площу території громади	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-12	Індикатор ЦСР № 15.2.1 - Пропорція територій ПЗФ в громаді	площа фактичних озелених територій поділена на площу території громади.	Дані земельного кадастру	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-13	Загальний обсяг утворення ТПВ.	Обсяг утворення твердих побутових відходів, класифікованих згідно Державного класифікатора відходів <u>ДК 005-96</u>	Статистична звітність суб'єктів господарювання (форма 1-ТПВ)	

I-14	Глобальний індикатор ЦСР 12.5.1 - Рівень переробки відходів	Обсяг ТПВ, що спрямовуються на повторне використання та перероблення поділений на загальний обсяг утворення ТПВ	Статистична звітність суб'єктів господарювання (форма 1-ТПВ)	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-15	Обсяг утворення небезпечних відходів	Обсяг утворення небезпечних відходів 1-3 класу небезпеки	Статистична звітність суб'єктів господарювання (форма 1-ТПВ)	
I-16	Індикатори ЦСР 6.1.3., 6.1.1. Частка міського та сільського населення, яке має доступ до безпечної питної води, %	Частка міського та сільського населення, яке має доступ до безпечної питної води, %	Статистична звітність комунальних підприємств громади	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-17	Індикатори ЦСР 6.1.4., 6.1.2. Частка міського та сільського населення, яке має доступ до економічно доступної питної води гарантованої якості, %	Частка міського та сільського населення, яке має доступ до економічно доступної питної води гарантованої якості, %	Статистична звітність комунальних підприємств громади	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-18	Кількість автоматичних станцій моніторингу повітря в громаді	Кількість автоматичних станцій моніторингу повітря в громаді	фактична кількість, одиниць	
I-19	Кількість автоматичних станцій моніторингу якості води в громаді	Кількість автоматичних станцій моніторингу якості води в громаді	фактична кількість, одиниць	
I-20	Індикатор ЦСР 9.1.4. Ступінь зносу основних засобів за ВЕД «Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність», %	Ступінь зносу основних засобів за ВЕД «Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність», %	Звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-21	Площа орних земель (ріллі) та їх частка у загальній площі	Площа орних земель (ріллі) та їх частка у загальній площі території; - площа сільськогосподарських угідь	За даними відповідного підрозділу Канівської МТГ, уповноваженого зберігати	-

	території; - площа сільськогосподарських угідь		інформацію про інвентаризовані землі громади.	
I-22	Вміст органічного вуглецю (гумусу) у ґрунтах сільськогосподарських угідь	Усереднене значення вмісту органічного вуглецю (гумусу) у ґрунтах сільськогосподарських угідь	за результатами агрохімічної зйомки ґрунтів громади.	-
I-23	Площа відновлених земель та екосистем, площа рекультивованих земель та земель, на яких проводяться заходи з консервації	Площа орних земель (ріллі) та їх частка у загальній площі території; - площа сільськогосподарських угідь	За даними відповідного підрозділу Канівської МТГ, уповноваженого зберігати інформацію про інвентаризовані землі громади.	-
I-24	Площа територій національної екологічної мережі	Площа територій національної екологічної мережі	За результатами розробки схеми екомережі громади, яка уточнить положення регіональної схеми екомережі Черкаської області.	Після затвердження Схеми екомережі - не менше, ніж в минулому звітному періоді.

10.3. Збір статистичних даних

Для Канівської МТГ є доцільним створення системи моніторингу стану довкілля, згідно вимог постанови Кабінету міністрів України № 391 від 30 березня 1998 р. [<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/391-98-%D0%BF#Text>].

10.4. Додаткова інформація щодо моніторингу довкілля

Перелік заходів із моніторингу не є вичерпним та може коригуватись відповідно до зміни завдань Стратегії. Основною цілями зазначеного в цьому розділі моніторингу довкілля є охорона здоров'я людей, сталий розвиток місцевої громади, збереження та відновлення біологічних ресурсів території, що в свою чергу дозволить забезпечити життєві потреби майбутніх поколінь мешканців Канівської МТГ.

Згідно ЗУ "Про стратегічну екологічну оцінку" ст.17 замовник СЕО у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення. Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затверджує Кабінет Міністрів України.

11. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)

Реалізація рішень Стратегії не несе транскордонних наслідків для довкілля.

12. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦІЄЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

Оцінка проводилась паралельно з підготовкою Стратегії розвитку Канівської міської територіальної громади до 2030 року, тому проведені в рамках СЕО консультації і виконаний аналіз використано для оптимізації Стратегії з точки зору впливу на довкілля, у тому числі на здоров'я населення.

З метою визначення потенційного негативного впливу планової діяльності на стан довкілля, а також можливих конфліктів з цілями екологічної політики, зазначеними в інших документах стратегічного характеру, було проаналізовано зміст Програми.

За підсумками СЕО були запропоновані узагальнені заходи щодо покращення стану навколишнього природного середовища, зокрема під час виконання положень Стратегії, перелічені в розділі 7 Звіту. Також було конкретизовано і доповнено заходи із моніторингу наслідків виконання Стратегії, серед яких в першу чергу зменшення негативного впливу на земельні ресурси та біотопи.

Таким чином, Канівська міська рада повинна забезпечити реалізацію наступних заходів:

- В першу чергу, забезпечення заходів із моніторингу стану довкілля, зокрема якості атмосферного повітря та водних ресурсів громади;
- Провести інвентаризацію зелених насаджень на території Канівської міської територіальної громади згідно з „Інструкцією з інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах”, затвердженою наказом Державного комітету з будівництва, архітектури та житлової площі України у 24.12.2001 №

226 (зі змінами);

- Контроль дотримання режиму прибережно - захисних смуг водних об'єктів та санітарно-захисних зон джерел питного водопостачання;
- Паралельно із впровадженням заходів Стратегії забезпечити реалізацію відповідних заходів із зменшення впливу ДДП на компоненти довкілля, відповідно до розділу 7 Звіту;
- Впровадити систему моніторингу стану довкілля, інтегровану із системою містобудівного кадастру.

Додатки:

